

Mål- och resursplan (MRP) 2024-2027 Budget 2026

Kommunfullmäktige 2025-11-05

Innehållsförteckning

Politisk kommentar	3
Sammanfattning	4

Vision, mål och styrning

Avsnittet beskriver Stadens styrmodell som anger formen för hur den kommunala organisationen ska arbeta med styrning och uppföljning. Fokusområden och de prioriterade målen är grunden i styrmodellen vilka är beslutade av kommunfullmäktige och utgör den politiska viljan samt anger färdriktningen för perioden. God ekonomisk hushållning är ett begrepp som har både ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsperspektiv. Verksamhetsperspektivet utgår från fokusområden och prioriterade mål. Här beskrivs också kriterier för att uppnå god ekonomisk hushållning enligt Trollhättans Stads definition

Styrmodell	7
Vision, fokusområden och prioriterade mål	11
God ekonomisk hushållning	14

Planeringsförutsättningar

Planeringsförutsättningar sammanfattar förutsättningarna i budgeten och fokuserar på väsentliga delar av kommunens ekonomi och verksamhet.

Den kommunala koncernen	18
Översikt över verksamhetens utveckling	22
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	23
Händelser av väsentlig betydelse	31
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	32
Balanskravsresultat och resultatutjämningsreserv	44
Väsentliga personalförhållanden	45

Finansiella rapporter

Här redogörs för budgetperiodens finansiella rapporter. Resultatbudget innehåller samtliga intäkter och kostnader och visar det förväntade resultatet för året. Kassaflödesbudget visar förväntade in- och utflöden av pengar under året. Balansbudget visar summan av tillgångar, skulder och eget kapital som beräknas finnas vid årets slut. Kommunens intäkter och kostnader fördelade på respektive nämnd framgår i driftbudgeten och i investeringsplan återfinns budgetårens investeringar specificerat per projekt och fördelade per nämnd. Här redogörs också för kommunstyrelsens budget för oförutsedda händelser och särskilda åtgärder. Exploateringsbudgeten sammanfattar periodens investeringar kopplade till planerade exploateringsprojekt samt budgeterade exploateringsresultat.

Resultatbudget och kassaflödesanalys	48
Balansbudget	49
Redovisningsprinciper	50
Driftbudget och investeringsbudget per nämnd	52
KS anslag oförutsett/särskilda åtgärder	53
Exploateringsbudget	56
Ramförändringar	58
Investeringsplan	61

Nämnder

I avsnittet redogörs för nämndens driftbudget, ansvarsområden och ramförändringar i förhållande till föregående år.

Kommunfullmäktige	70
Kommunstyrelsen	70
Utbildningsnämnden	71
Kultur- och fritidsnämnden	72
Omsorgsnämnden	73
Arbetsmarknads- och socialnämnden	74
Samhällsbyggnadsnämnden	75
Överförmyndarnämnd, Valnämnd, kommunrevision	76

Bilagor:

Den röda tråden	78
Beslut	82
Programförklaring	83
Budget 2026, plan 2027–2028 för kommunkoncernen Trollhättans Stad	95

Politisk kommentar

Ett grönt och tryggt Trollhättan för alla

Arbetet med att göra Trollhättan tryggare och grönnare fortsätter. Utvecklingen av Trollhättan går i hög fart. Ett välmående näringsliv som verkar på världsmarknaden skapar goda förutsättningar för gemensamma satsningar som stärker både offentliga och privata verksamheter i staden. Företagsklimatet har förbättrats markant de senaste åren och vi är fast beslutna att fortsätta arbetet med att gå mot Sveriges bästa företagsklimat. Det blir alltmer tydligt att Trollhättan är en av fyra noder i Västra Götaland som spelar en stor roll för hela länets utveckling. Denna position gör att vi nu arbetar mycket strukturerat för att både vårda befintliga företag och för att få till flera nya etableringar i vår kommun. Detta sammantaget gör att välfärden kan säkras och stärkas över tid.

När omvärlden påverkar våra lokala möjligheter behöver vi ha en långsiktig plan och vara beredda på att agera snabbt när det behövs. Arbetet med att göra vår stad alltmer robust och motståndskraftig fortsätter. Vi stärker vår förmåga att hantera eventuella kriser genom att säkerställa infrastruktur och kommunala uppgifter. Samarbetet med vår Ukrainska vänort, Fastiv, har varit mycket fruktsamt för båda parter och vi fortsätter att hitta gemensamma områden att utvecklas och hjälpa varandra inom.

Peter Eriksson, kommunstyrelsens ordförande

Den demografiska utvecklingen gör att kompetensförsörjningen är en fråga som måste hanteras högst strategiskt, både inom den kommunala sektorn och i det privata näringslivet. Fler människor kommer att behöva service samtidigt som färre anställda finns tillgängliga för att utföra arbetet. Detta kräver att vi arbetar smartare och med större precision, så att rätt resurser används på rätt sätt. Dessutom ställer en förändrad demografi nya krav på oss, där vi behöver hitta innovativa lösningar för att hantera en åldrande befolkning samtidigt som vi utbildar den yngre generationen för framtidens arbetsmarknad. Med anledning av detta gör vi riktade satsningar för att öka attraktiviteten inom vissa yrken.

För att långsiktigt hantera denna budgetsatsningar krävs det även långsiktiga anpassningar av verksamheternas kostnadsnivåer för att uppnå god ekonomisk hushållning. För att uppnå nuvarande finansiella mål krävs en grundläggande långsiktig resultatförbättring som ska vara genomförd senast år 2029 och för detta arbete kommer det att krävas tydliga politiska ställningstaganden.

Vi fortsätter arbetet med att göra Trollhättan ännu mer attraktivt att bo, verka och leva i. En stad där livspusslet går ihop och en stad man kan vara stolt över. Och naturligtvis fortsätter vi arbetet med att göra Trollhättan tryggare och grönnare.

Sammanfattning

Finansiell ställning och utveckling Trollhättans Stad

Trollhättan Stad har haft en positiv ekonomisk utveckling under den senaste 10-årsperioden med en successivt stärkt soliditet även om soliditeten sjönk något år 2024. Soliditeten, med hela pensionsskulden inräknad, uppgår i bokslutet 2024 till 36,6 %.

Årets resultat för åren 2019 - 2023 var historiskt höga och uppgick till i genomsnitt 4,9 % per år vilket bidragit till att stärka den finansiella ställningen för staden. För år 2024 sjönk däremot resultatet kraftigt vilket innebär att det genomsnittliga resultatet i förhållande till skatteintäkter för år 2019–2024 sjönk till 4,4 %. Detta genomsnittliga resultat är i hög grad påverkat av extraordinära poster.

Ur ett planeringsperspektiv är resultatet rensat för extraordinära poster av en större betydelse och detta resultat var för år 2023 +74 mnkr och för år 2024 -94 mnkr. För dessa år sjönk därmed det genomsnittliga resultatet i förhållande till skatteintäkter till -0,5 % vilket måste beaktas i de kommande årens budgetprocess.

Under åren 2021 – 2024 har stadens investeringsnivå varit historiskt hög med investeringar på totalt cirka 1,3 mdkr. Även år 2025 kommer det att vara en relativt hög investeringsnivå.

De ekonomiska förutsättningarna 2025 är bättre för Trollhättans Stad än vad som redovisades i årsbokslut 2024. Delårsbokslutet för 2025 prognostiserar ett resultat på + 148 mnkr, + 62 mnkr exklusive jämförelsestörande poster. De ekonomiska förutsättningarna har stärkts till följd av lägre pensionskostnader samt att nämnderna prognostiserar ett positivt resultat i förhållande till budget.

Förutsättningarna för budget 2026–2028 kommer att präglas av regeringens bedömning att Sverige befinner sig i en utdragen lågkonjunktur men att konjunkturen kommer att återhämtas framöver. Regeringens bedömning präglas av stor osäkerhet, främst kopplad till utvecklingen i den globala efterfrågan och hushållens konsumtion.

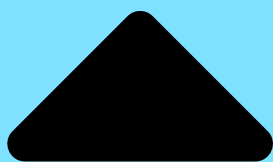
För att uppnå god ekonomisk hushållning är det av stor vikt att de finansiella målen efterlevs och att de är styrande i budgetprocessen. För att stadens grundekonomi inte ska försämrats måste det finnas en koppling mellan soliditet, resultat och investeringar vilket är grunden för stadens finansiella mål. Framför allt måste investeringsnivån styra vilket resultat som ska uppnås för att grundekonomin inte ska försämrats.

För att uppnå de budgeterade resultatmålen kommer det att krävas fortsatta effektiviseringar inom förvaltningarnas verksamheter.

Ekonomikontoret

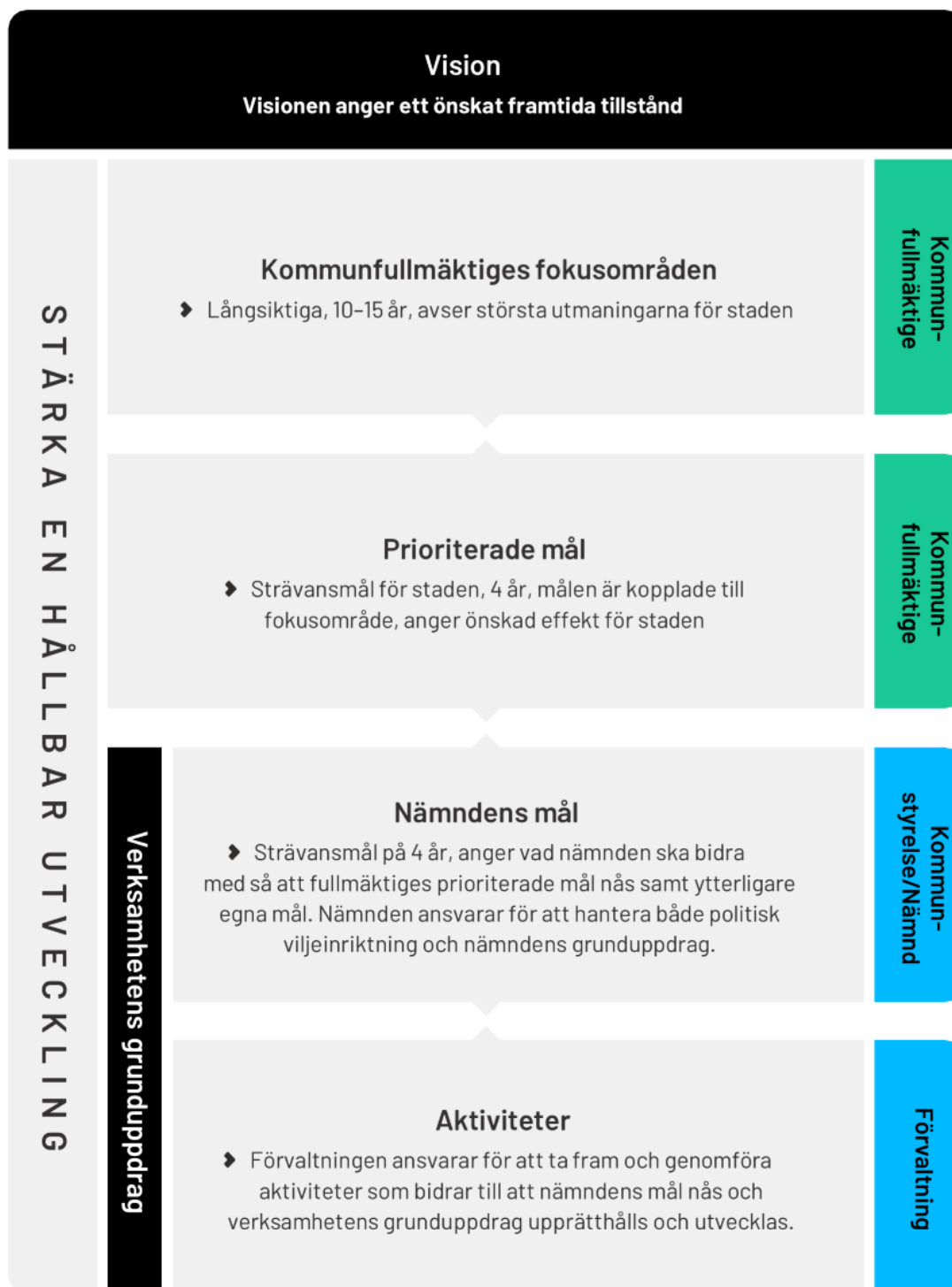
Trollhättan - en stolt och innovativ stad med plats för framtiden

Vision, mål och styrning

Styrmodell

Trollhättans Stads styrmodell visualiseras i bilden nedan och visar på ett övergripande sätt hur den kommunala organisationen ska arbeta med styrning och uppföljning.

Utgångspunkter för styrning

En välfungerande styrning förutsätter en tydlig rollfördelning där politiker och tjänstepersoner har olika roller. Politikens roll och ansvar är att sätta mål, göra övergripande prioriteringar, fördela resurser och följa upp resultat av mål för verksamheten och dess ekonomi. Kommunens tjänstepersoners roll och ansvar är att verkställa verksamhetens uppdrag enligt de lagar, förordningar och andra regelverk som gäller för verksamheten. Tjänstepersoner har också uppdraget att förse politiker med relevant underlag för deras ställningstaganden samt att leda och genomföra verksamheten utifrån fastställda mål, övergripande prioriteringar och tilldelade resurser.

Stadens verksamhet styrs av lagstiftning och de styrdokument som kommunfullmäktige antar. Lagstiftningens grundläggande krav finns i kommunallagen, förvaltningslagen och aktiebolagslagen. Verksamheten regleras dessutom i speciallagar för olika områden. Utöver detta sker statlig styrning även i andra former genom bland annat förordningar och föreskrifter. Detta utgör grunduppdraget för stadens verksamheter.

Trollhättans Stad har en vision som beskriver den gemensamma långsiktiga färdriktningen för såväl platsen som den kommunala organisationen. Visionen konkretiseras av en verksamhetsidé och ledord utgör en vägledning som ska genomsyra organisationen och dess beslut. Stadens styrmodell som visualiseras i bilden ovan anger formen för hur den kommunala organisationen ska arbeta med styrning och uppföljning.

Kommunfullmäktige beslutar i sin mål- och resursplan om de fokusområden och prioriterade mål staden som helhet ska sträva mot. Kommunfullmäktiges fokusområde har ett långsiktigt perspektiv på 10–15 år. Fullmäktiges prioriterade mål ger en riktning för kommande fyra år som på sikt ska leda mot det önskade läget som fokusområde och vision uttrycker. Varje nämnd beslutar om mål som bidrar till att fullmäktiges mål nås långsiktigt i sin verksamhetsplan med budget. Målen ska vara strävansmål och ha ett fyra års perspektiv. En viktig del i styrningen är att fokusera på den effekt och kvalitet nämnden vill nå och att effekten har fokus på syftet med nämndens verksamhet (grunduppdraget) och de målgrupper som nämndens verksamheter riktar sig till. Då målgruppens behov kan vara större än vad den egna organisationen förmår ska helhet, samarbete och systemsyn vara i fokus. Konkret handlar detta om samarbete både mellan nämnder och med andra aktörer för att få synergieffekter i de insatser som görs och stärka stadens utveckling som helhet.

För att styrningen ska få genomslag är det viktigt att det finns en röd tråd i styrkedjan, se bilaga 1. Det ska finnas en tydlig koppling mellan fullmäktiges mål, nämndens mål och den verksamhet som bedrivs. Detta bidrar till att den politiska viljeinriktningen når ut i verksamheten och att organisationen steg för steg närmar sig fullmäktiges mål och stadens vision. Nämnden har, tillsammans med sin verksamhet, det yttersta ansvaret för att grunduppdraget genomförs på ett kvalitetssäkrat sätt. Det innebär att de aktiviteter som förvaltningar tar fram ska bidra till att nämndens mål nås och verksamhetens grunduppdrag upprätthålls och utvecklas.

Nämnderna uppmanas att vara återhållsamma avseende mängden mål för att åstadkomma en tydlig styrning av vad som är prioriterat i förhållande till de resurser som nämnderna förfogar över. Till varje mål anges också hur målet ska följas upp såsom effekt av aktiviteter, indikatorer som är relevanta och annan fakta som är väsentlig för att bedöma i vilken riktning arbetet går mot målet.

Efter genomfört val fastställer kommunfullmäktige en mål- och resursplan (MRP) som gäller i fyra år. MRP gäller andra året efter val och fyra år framåt, ex. valet 2022 innebär en MRP-period för 2024–2027. Det första året i den nya MRP:n är också budget för det kommande året.

Kommunfullmäktige fastställer utdebitering, totalbalanser och budgetanslagen för respektive nämnd och fastställer också investeringsbudgeten.

Inför varje nytt budgetår görs en översyn av budgeten kommande år samt de därpå efterföljande två åren. Budgeten med ekonomiska driftramar och investeringsplan omfattar således alltid kommande tre år.

Hållbarhet

Det lokala hållbarhetsarbetet tar tydligt avstamp i FN:s globala utvecklingsmål för hållbar utveckling. Arbetet med hållbarhet har som mål att sammanfoga ekonomi, ekologi och social hållbarhet till ett hållbart växande Trollhättan. Arbetet sker målmedvetet och systematiskt när steg för steg tas i Trollhättans gemensamma hållbarhetsarbete.

Riktningen för hållbarhetsarbetet utgår från hållbarhetspolicy, hållbarhetsstrategi och tillhörande planer.

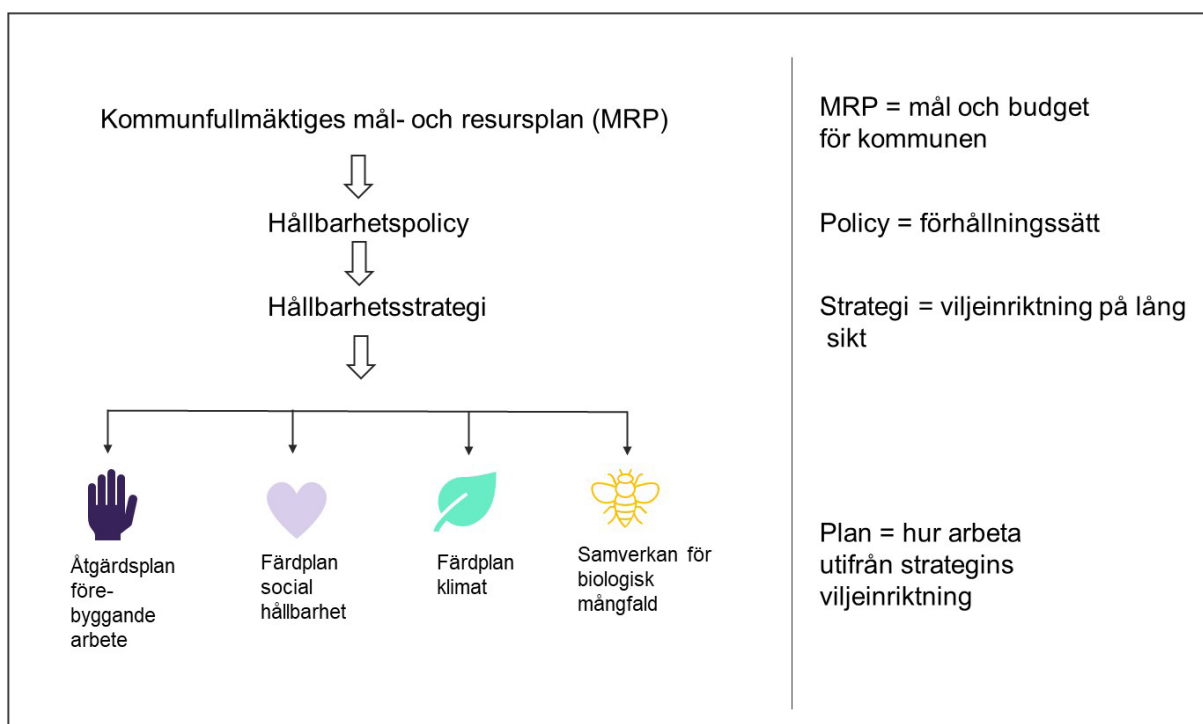
Trollhättans stad arbetar koncernövergripande med hållbarhet och syftet är att fortsätta stärka den hållbara utvecklingen. Fokus läggs på fördjupningsområden där en gemensam kraftsamling och ökad samverkan mellan stadens förvaltningar, kommunala bolag och övriga samhällsaktörer är central för omställning till ett hållbart samhälle.

Hållbarhetspolicyn för Trollhättans stad handlar om "en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov." Begreppet delas upp i tre dimensioner; social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet, vilka utgör varandras förutsättningar.

Hållbar utveckling i Trollhättans stad utifrån de tre dimensionerna innebär:

- ett jämlikt och jämställt samhälle där människor lever ett gott liv med god hälsa, utan orättfärdiga skillnader, är delaktiga i samhällsutvecklingen och som känner tillit till varandra och till samhällets olika delar.
- ett resurseffektivt samhälle med minimerad användning av skadliga kemikalier, där livskraftiga ekosystem och invånarnas rekreativsmiljöer upprätthålls och utvecklas, och som har god förmåga att förebygga och hantera klimat- och miljömässiga utmaningar.
- ett samhälle där de ekonomiska resurserna används på ett sätt som främjar ekologisk och social hållbarhet, där företagsklimatet är gott och där invånarnas ekonomiska välfärd främjas bland annat genom goda möjligheter till utbildning, boende och arbete.

Bilden nedan visar hur styrningen hänger ihop:

Övriga väsentliga policys

En policy anger förhållningssätt inom ett område. Den ska vara kortfattad och översiktlig, ange grundprinciper och värderingar för att styra agerande inom ett område. Här presenteras en sammanfattning av övriga väsentliga policys som är vägledande för verksamheterna inom Trollhättan stad; personalpolicy och kvalitetspolicy.

Personalpolicy

En viktig förutsättning för att Trollhättans Stad ska kunna nå stadens vision och målsättningar, inklusive målen i Agenda 2030, är att både medarbetare och chefer drivs av våra ledord: mod, nytänkande, handlingskraft och delaktighet.

Trollhättans Stad strävar efter att vara en attraktiv, hållbar och modern arbetsplats. Ledarskapet bygger på tillit, där chefer och medarbetare tillsammans bygger en kultur som skapar värde. Verksamheterna har ett utvecklingsfokus där lärande och delaktighet är viktiga hörnstenar för att möta de utmaningar som organisationen står inför.

Kvalitetspolicy

Trollhättan Stad arbetar målmedvetet för en god kvalitet i alla verksamheter som bygger på ständig förbättring med fokus på dem som verksamheten är till för. Kvalitetsarbetet handlar om att både ledare och medarbetare säkrar och utvecklar arbetssätt och processer för att genomföra både verksamhetens grunduppdrag samt att nå de mål som är satta. Arbetet ska ge förutsättningar för ett ständigt lärande, byggt på reflektioner och analyser av både framgångar och misslyckanden för att nå bästa möjliga resultat för de målgrupper som verksamheten är till för.

Vision, fokusområde och prioriterade mål

Trollhättans stad har en långsiktig vision ”Trollhättan – en stolt och innovativ stad med plats för framtiden” Visionen beskriver den långsiktiga målbilden för hur platsen Trollhättan och organisationen Trollhättans stad ska utvecklas.

Fokusområdena anger de områden där staden har sina största utmaningar och behöver utvecklas. Fokusområdet konkretiseras genom prioriterade mål. Till varje prioriterat mål ska en beskrivande text finnas som beskriver både varför målet är utvalt (vilka utmaningar man ser) och vad man vill åstadkomma (effekt).

Uppföljning av kommunfullmäktiges fokusområden och prioriterade mål görs i beskrivande text. Uppföljning av fullmäktiges prioriterade mål görs genom en professionell och kvalitativ analys av måluppfyllelsen av de mål som nämnderna kopplat till det prioriterade målet samt annan väsentliga fakta som bidrar till uppföljningen.

Kommunfullmäktiges fokusområde 2024–2027

Ett grönt och tryggt Trollhättan för alla

- Med **ett** menar vi att vi tillsammans blir ett enat sammanhållet samhälle
- Med **grönt** menar vi en god miljö med minskad klimatpåverkan och ökad biologisk mångfald
- Med **tryggt** menar vi fysiskt och psykiskt välbefinnande genom hela livet, att alla kan leva ett gott liv och känna framtidstro
- Med **Trollhättan** menar vi platsen, såväl hemmet som offentliga rummet, stad som landsbygd, privat, ideell och offentlig verksamhet
- Med **alla** menar vi de som lever, verkar och vistas i Trollhättan oavsett kön, könsidentitet, könsuttryck, etnisk eller religiös tillhörighet, funktionsnedsättning/variation, sexuell läggning och ålder

Fokusområdets prioriterade mål 2024–2027

- ❖ Vi stärker invånarnas jämlika och jämställda livsvillkor för ökad tillit och trygghet
- ❖ Vi tar ett stort kliv mot ett samhälle i ekologisk balans
- ❖ Vi ökar förutsättningarna för ett välmående näringsliv och arbetsliv

I följande avsnitt beskrivs kommunfullmäktiges prioriterade mål mer ingående.

Vi stärker invånarnas jämlika och jämställda livsvillkor för ökad tillit och trygghet

I Trollhättan sätter vi människan i centrum och fokuserar på att förbättra de förutsättningar som vi människor behöver för att må bra, både fysiskt och psykiskt. Att må bra och känna sig inkluderad är grundläggande för att vara och känna sig trygg. Det är även viktigt för samhörighet och tillit mellan människor och till samhällets olika delar.

Trollhättan är en segregerad stad med påtagliga skillnader i livsvillkor, såsom utbildningsnivå, inkomst och sysselsättning mellan olika grupper och mellan Trollhättebor som lever i olika delar av staden. Dessa skillnader ger upphov till ojämlik hälsa i befolkningen. Med jämlika och jämställda livsvillkor menar vi att alla har lika möjligheter oavsett förutsättningar eller kön.

Kommunens grundläggande uppdrag är att erbjuda likvärdig tillgång till olika välfärdstjänster, kommunal service och livsmiljöer. Uppdraget är både generellt och kompensatoriskt och handlar till exempel om utbildning, stadsutveckling, fritids- och kulturupplevelser, äldreomsorg, socialt stöd samt trygghetsskapande aktiviteter och beredskapsåtgärder. Vi behöver möta våra utmaningar i staden gemensamt både inom Trollhättans Stad och tillsammans med andra aktörer. Organisationens förmåga att samverka är viktig och för att kunna förflytta oss och nå det samhälle vi vill ha måste vi utveckla nya arbetssätt baserat på forskning och erfarenheter hos professionen och målgrupperna själva. Vi behöver ompröva det vi gör idag för att få bästa resultat.

Genom att arbeta främjande tillsammans kan vi stärka människors hälsa, delaktighet och demokratiska deltagande. Vi behöver göra mer tidigare och genom att arbeta tillsammans kan vi nå ut till fler. Det är viktigt att tyngden i arbetet ligger på tidiga insatser innan problemen har blivit för stora. Insatserna utformas utifrån de som har störst behov men riktas till alla.

Vi arbetar för de mänskliga rättigheterna och alla människors lika värde för att motverka diskriminering och att främja ett samhälle fritt från hot och våld.

Vi tar ett stort kliv mot ett samhälle i ekologisk balans

Med en ekologisk balans menas i detta mål att det är en hållbar balans i klimatet och atmosfären samt att det är en hållbar balans i ekosystemen och den biologiska mångfalden. För att säkerställa en långsiktigt hållbar och robust utveckling är Trollhättan Stads prioritering för de kommande fyra åren en kraftigt minskad klimatpåverkan och en ökad biologisk mångfald.

Med ett stort kliv avses målet att Trollhättan gjort en tydlig förflyttning i frågan; Trollhättan ska bli en nationell förebild för andra kommuner i landet. På samma sätt ska Trollhättans Stad genom handling och inspiration möjliggöra för de som lever och verkar i kommunen att följa efter.

Trollhättans Stad har en stor roll för att minska klimatpåverkan, både från vår egen verksamhet och ute i samhället. Våra kommunala verksamheter kan minska klimatpåverkan genom klimatsmart konsumtion, energieffektivisering inklusive transporter och utfasning av kvarvarande fossila bränslen.

För att stärka den biologiska mångfalden har Trollhättans Stad stora möjligheter att bidra på den mark vi äger och sköter. Vi kan värna och skydda värdefulla områden, men även bidra till en ökad variationsrikedom i naturen. Miljöhänsyn i upphandling kan ge en positiv effekt på den biologiska mångfalden.

Det ska vara lätt att göra rätt och Trollhättans Stad har en avgörande roll för att de som lever och verkar här, vårt näringsliv och civilsamhälle ska kunna göra rätt. Genom samverkan och dialog har vi stora möjligheter att påverka andra aktörer. Här är övergången från linjär till cirkulär ekonomi ett särskilt viktigt verktyg. Trollhättans Stad har också en viktig roll för att höja kunskapen om klimatet och biologisk mångfald i samhällets alla delar.

Parallellt med att vi minskar utsläppen behöver arbetet med klimatanpassning fortsätta att utvecklas. Genom att arbeta med beredskap förbereder vi oss inte bara för höjd temperatur eller större

nederbördsmängder utan även yttre hot eller haveri i samhällsviktiga tekniska system. Frågan berör såväl beredskap för plötsliga händelser som långsiktig samhällsplanering.

Vi ökar förutsättningarna för ett välmående näringsliv och arbetsliv

Ett livskraftigt och välmående näringsliv med en stor bredd och variation bidrar till kommunens utveckling, attraktivitet och utbud. Det skapar också arbetstillfällen och lägger grunden för skatteintäkter. Näringslivet är därför en avgörande grundsten för kommunens ekonomi och möjlighet att investera i den gemensamma välfärden. Vi inom Trollhättans Stad ska utifrån vårt kommunala uppdrag arbeta för att skapa förutsättningar för positiv utveckling av befintliga företag och för att skapa attraktivitet för nyetableringar och nyföretagande.

Både stadens och näringslivets kompetensförsörjning är beroende av att så stor andel som möjligt av befolkningen är arbetsför och har en relevant utbildning. Kommunen ger förutsättningar för kompetensförsörjning genom att tillhandahålla grundläggande utbildning. Vi som kommun stödjer också individers väg till arbete via olika insatser senare i livet via praktikplatser, jobbspår och vuxenutbildning. Stadens verksamheter är platsen för många ungdomar och nyanländas första kontakt med arbetsmarknaden till exempelvis via prao, sommarjobb och praktik.

Flera av kommunens verksamheter bidrar direkt eller indirekt till förutsättningarna för ett välmående arbetsliv och bidrar på många sätt för att individer ska få stöd att kunna leva ett gott och självständigt liv. Genom förskola och skola ges barn och unga en grund för att utvecklas som individer. Forskning visar att fullföljda studier är en skyddsfaktor mot bland annat psykisk ohälsa, arbetslöshet, våld och kriminalitet, bristande tillit och social oro bland unga. Kommunen har också andra insatser om familjer eller individer behöver stöd, exempelvis föräldraskapsstöd eller annan rådgivning. Genom att stödja föreningslivet bidrar kommunen också till att skapa sociala sammanhang utifrån intresseområden för många.

Den offentliga verksamheten är på det sättet en del av ett kretslopp och spelar här en avgörande roll både för att skapa jämlika förutsättningar för välfärd och för enskilda individers väg till ett självständigt liv.

God ekonomisk hushållning

Kommunallagen anger att kommuner ska ha en god ekonomisk hushållning i verksamheten och att fullmäktige ska besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Om kommunen har en resultatutjämningsreserv ska riktlinjerna omfatta även denna.

Enligt kommunallagen ska kommuner varje år upprätta en budget där intäkterna överstiger kostnaderna, det så kallade balanskravet. Om resultatet ändå blir negativt måste det kompenseras med motsvarande överskott inom tre år. Om kommunen har avsatt medel i en resultatutjämningsreserv kan kommunfullmäktige besluta, ifall riktlinjerna tillåter, att ett negativt resultat regleras mot resultatutjämningsreserven.

Budgeten ska innehålla en plan för verksamheten och ekonomin. Kommuner ska också ange finansiella och verksamhetsmässiga mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning.

Kommunallagens krav klargör därmed att begreppet god ekonomisk hushållning har både ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsperspektiv. Det finansiella perspektivet tar sikte på kommunens finansiella ställning och utveckling. Det kan också beskrivas som att varje generation ska bära kostnaden för den service som konsumeras och inte belasta kommande generationer med kostnader. Verksamhetsperspektivet tar sikte på förmågan att bedriva verksamhet på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt. Verksamhetsmål och finansiella mål hänger ihop för att en god ekonomisk hushållning ska uppnås.

God ekonomisk hushållning för Trollhättans Stad

Det är fullmäktiges finansiella mål och fokusområde med prioriterade mål som definierar vad som är god ekonomisk hushållning för Trollhättans Stad. Enligt styrprinciperna som anges i dokumentet *"Bestämmelser om styrning av verksamhet och ekonomi"*, antaget av kommunfullmäktige 2024, ska dessa beslutas i mål- och resursplanen inför varje ny mandatperiod. De prioriterade målen är strävansmål under mandatperioden.

Enligt stadens styrmodell följs fullmäktiges prioriterade mål upp genom en professionell och kvalitativ analys av måluppfyllelsen av de mål som nämnderna kopplat till det prioriterade målet samt annan väsentliga fakta som bidrar till uppföljningen.

Uppföljning av nämnders mål görs genom en samlad bedömning av det underlag som finns för målet; exempelvis effekt av aktiviteter, utfall av indikatorer, annan kompletterande fakta som är väsentlig för att göra en bedömning. Det samlade underlaget används för att göra en målprognos.

Trollhättans stad anses ha god ekonomisk hushållning när de finansiella målen uppfylls och målanalysen visar att en övervägande del av de verksamhetsmässiga målen kommer uppnås under den tidsperiod som anges.

En långsiktig stark ekonomi sträcker sig längre än balanskravets nollresultat. Balanskravet är därför en miniminivå. Ett överskott är nödvändigt för att ha en beredskap mot oväntade händelser (buffert) och för att finansiera investeringar.

Följande finansiella mål gäller för perioden 2024–2027:

Resultatmål

- ▶ Årets resultat ska i genomsnitt (3 år) uppgå till 1 % av skatteintäkter och utjämningsbidrag*.
*Med undantag för jämförelsestörande poster.

Indikator: Årets resultat exklusive jämförelsestörande poster/skatteintäkter och utjämningsbidrag.

Resultatnivån bör, tillsammans med avskrivningar och försäljningar, finansiera en normal investeringsnivå och klara svängningar i kostnader och intäkter över en konjunkturcykel. En resultatnivå på 1 % krävs för att klara investeringsnivån i genomsnitt 180 mkr per år), exkluderat exploateringsprojekt och stora infrastrukturprojekt. En genomsnittlig resultatnivå på 1 % är en miniminivå för att kunna uppnå god ekonomisk hushållning.

Kapacitetsmål

- Soliditeten med fullfondering av pensioner, ska öka eller hållas oförändrad.

Indikator: Soliditet enligt fullfonderingsmodellen.

Soliditeten anger hur stor del av kommunens tillgångar som är finansierade med egna medel/eget kapital och beskriver kommunens betalningsberedskap och finansiella styrka på lång sikt. Ju högre soliditet, desto starkare långsiktig finansiell handlingsberedskap har staden.

Investeringsmål

- Nettoinvesteringarna ska finansieras med egna medel*.

**Med undantag för exploateringsprojekt och stora infrastrukturprojekt.*

Indikatorer: Självfinansieringsgrad av nettoinvesteringarna.

Resultatet ska tillsammans med avskrivningar och försäljning av anläggningstillgångar finansiera en normal investeringsnivå.

En självfinansieringsgrad på 100 % innebär att staden finansierar investeringar med intäkter (skatt), vilket innebär att stadens långsiktiga finansiella handlingsutrymme stärks och soliditeten förbättras. En självfinansieringsgrad under 100 % innebär att investeringarna får finansieras med minskade likvida medel alternativt minskade placeringar eller upptagande av nya lån. Det innebär ökade finansiella kostnader och mindre pengar till verksamheten och att kommunens långsiktiga handlingsutrymme försvagas. Målet är ett genomsnitt på 100 % självfinansieringsgrad över mandatperioden.

God ekonomisk hushållning för Trollhättans Stads helägda bolag

Trollhättans stads helägda bolag styrs av en gemensam bolagspolicy, bolagsordningar samt av de ägardirektiv som kommunfullmäktige har fastställt för respektive bolag. Därutöver har det fattats beslut om olika styrdokument. I ägardirektiv för respektive bolag finns finansiella direktiv med angivna finansiella mål som ska uppfyllas.

God ekonomisk hushållning för Trollhättans Stads helägda bolag innebär att:

- Angivna finansiella mål enligt respektive bolags ägardirektiv uppnås för räkenskapsåret.

De delägda bolagen och kommunalförbunden ska hålla sin budget och uppnå sina finansiella mål.

God ekonomisk hushållning för Trollhättans Stads kommunkoncern

Trollhättans Stads kommunkoncern omfattar kommunen och de kommunala koncernföretagen och kommunalförbund.

God ekonomisk hushållning för Trollhättans Stads kommunkoncern innebär att:

Kommunen har god ekonomisk hushållning, dvs samtliga finansiella mål och mer än övervägande del av de verksamhetsmässiga målen visar måluppfyllelse/förbättring.

4/5 av Trollhättans helägda bolag uppnår sina finansiella mål angivna i ägardirektiv.

Kommunkoncernens finansiella mål uppfylls.

Finansiella mål för kommunkoncernen utgörs av:

Resultatmål, resultat efter finansnetto i förhållande till kommunkoncernens intäkter (omsättning, skatteintäkter och utjämningsbidrag, finansiella intäkter)

Över tid ska resultatöverskott eftersträvas motsvarande minst 3,0 % av intäkterna över en period om aktuellt samt två föregående år.

Kapacitetsmål, soliditet, eget kapital - pensionsförpliktelse inom linjen i förhållande till de totala tillgångarna.

Soliditeten beskriver kommunkoncernens långsiktiga betalningsförmåga. ekonomiska styrka på lång sikt. Soliditeten mäter kommunkoncernens förmögenhet och visar hur stor del av tillgångarna som finansierats med egna medel/eget kapital. Soliditeten påverkas av investeringsvolym, upplåning och resultatutveckling. Om soliditeten utvecklas positivt (ökar) innebär det att det finansiella handlingsutrymmet ökar.

Soliditeten, inklusive hela pensionsskulden ska vara oförändrad eller öka.

Uppföljning av god ekonomisk hushållning

Avstämning av god ekonomisk hushållning för Trollhättans Stad görs av kommunfullmäktige i samband med behandling delårsrapporter och årsredovisning.

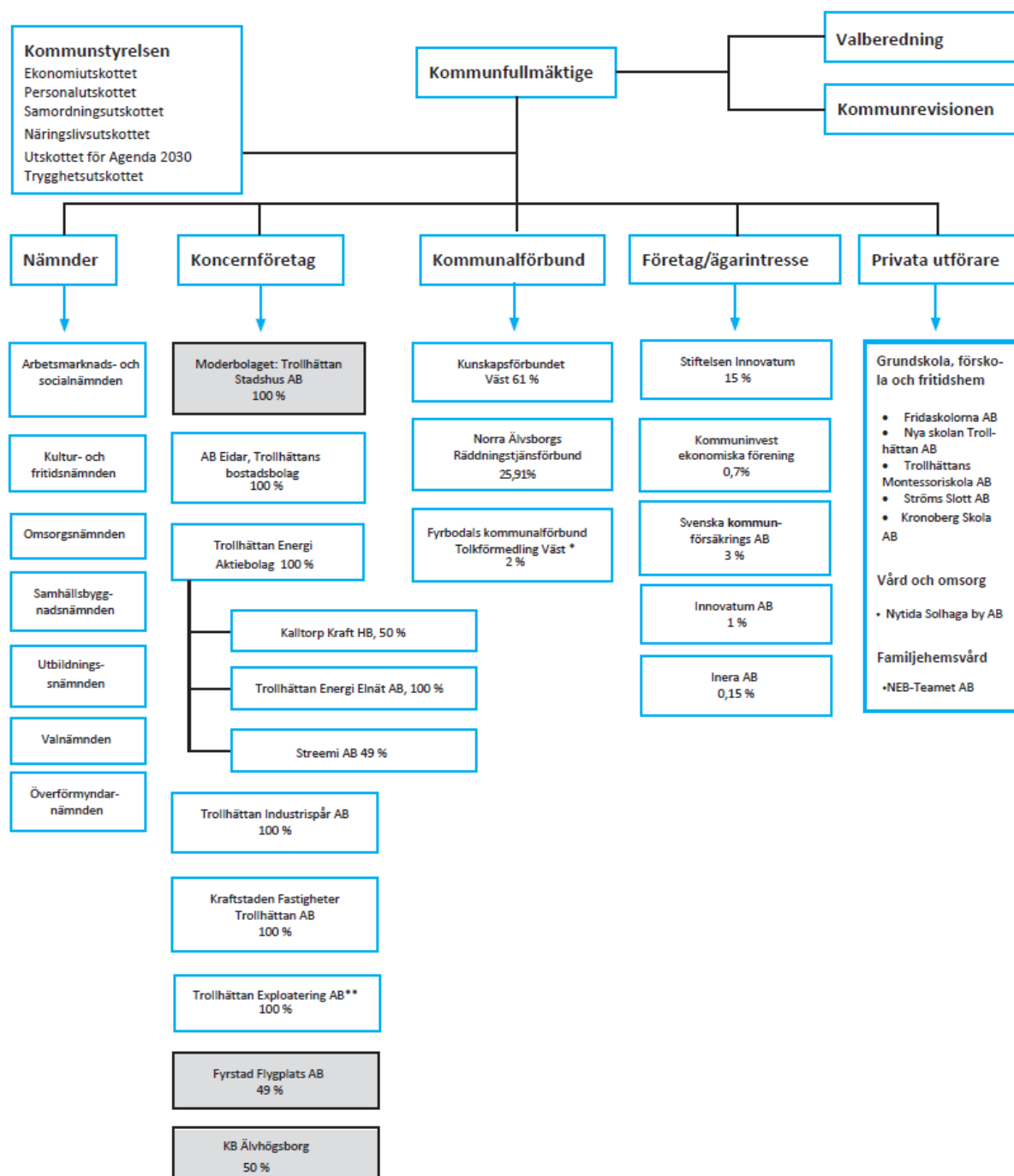
En utvärdering av mål och riktlinjer avseende god ekonomisk hushållning för stadens helägda bolag och kommunkoncernen görs i samband med årsredovisningen.

Planerings- förutsättningar

Den kommunala koncernen

Trollhättan kommunkoncerns samlade verksamhet kan visas med utgångspunkt från nedanstående bild. Den består av nämndsorganisationen, kommunalförbund, koncernens moderbolag samt väsentliga privata utförare. Cirka 83 procent av den samlade verksamheten utgörs av Trollhättans stad.

* Undantas i sammanställda räkenskaper

** Trollhättan Exploatering AB äger andelar (100 %) i 43 aktiebolag i syfte att i dessa bolag paketera fastigheter och kommersiella verksamheter.

Den politiska organisationen

Kommunstyrelsen ansvarar för kommunövergripande frågor med de två förvaltningarna kommunstyrelsens förvaltning och serviceförvaltningen. Under kommunstyrelsen sorterar olika utskott som bereder frågor till kommunstyrelsen.

Kommunfullmäktige är stadens högsta beslutande organ och dess uppgifter framgår av kommunallagen. Fullmäktige beslutar i frågor av större vikt för kommunen såsom mål och riktlinjer för verksamheterna, budget, skatt och andra viktiga ekonomiska frågor. Fullmäktige ska även vara ett forum för idéer, debatt och information. Ledamöterna, som representerar olika partier, utses genom allmänna val för en period på fyra år. **Valnämnden** ska fullgöra kommunens uppgifter vid val till riksdagen, region- och kommunfullmäktige, val till Europaparlamentet samt folkomröstningar med mera. Kommunfullmäktige ska kontrollera att den kommunala verksamheten sköts på ett korrekt sätt. För detta arbete utser fullmäktige revisorer. Revisorerna är oberoende och granskar objektivt och självständigt kommunens alla verksamheter samt prövar om de bedrivs enligt god revisionsd. I uppdraget ingår också att granska de kommunala bolagen.

Mandatfördelning kommunfullmäktige:

	Mandat 2023 – 2026	Mandat 2019 - 2022
Socialdemokraterna	22	24
Moderaterna	18	13
Sverigedemokraterna	10	8
Centerpartiet	4	4
Vänsterpartiet	5	4
Liberalerna	0	3
Miljöpartiet	0	3
Kristdemokraterna	2	2
Totalt antal mandat	61	61

Kommunstyrelsen utses av kommunfullmäktige och ansvarar genom sin förvaltning för att kommunfullmäktiges uppdrag verkställs och följs upp. Styrelsen har hand om samtliga verksamheter som fullmäktige beslutat att inte lägga på annan nämnd, bolag, stiftelse eller förening samt har ett helhetsansvar för kommunens verksamheter, utveckling och ekonomiska ställning. Styrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders och eventuella gemensamma nämnders verksamhet, samt övrig kommunal verksamhet som bedrivs i kommunalförbund som kommunen är medlem i.

Utbildningsnämnden ansvarar för det offentliga skolväsendet för barn och ungdomar, vad avser förskola, fritidshem, pedagogisk omsorg, förskoleklass, grundskola och anpassad grundskola och i övrigt de uppgifter inom det offentliga skolväsendet som enligt relevanta förordningar och skollag kommunen ansvarar för. Nämnden ansvarar också för tillstånd för bedrivande av fristående förskolor, beslut om rätt till bidrag för enskild pedagogisk omsorg samt har tillsynsansvar för dessa verksamheter.

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för kultur- och fritidsverksamheten inom kommunen som omfattar kommunens folkbibliotek, N3 med kommunens kulturskola, Kronan kulturhus och fritidsgårdsverksamheten samt det rörliga friluftslivet och idrotts- och fritidsanläggningarna. Nämnden är vidare ansvarig för den allmänkulturella verksamheten, arrangemang, konsthall med kommunens konstsamling, samt bidrag till föreningar, organisationer och studieförbund, med undantag av de bidrag som tillagts annan nämnd. Kultur- och fritidsnämnden ska även med uppmärksamhet följa utvecklingen inom ansvarsområdet och ta initiativ samt lämna förslag till åtgärder.

Omsorgsnämnden ansvarar för stöd till äldre och personer med funktionsnedsättningar eller andra svårigheter i den dagliga livsföringen, förebyggande och uppsökande verksamhet riktade till äldre samt personer med funktionsnedsättningar. I omsorgsnämndens ansvar ingår också den kommunala hälso- och sjukvården. Vidare ansvarar nämnden för bostadsanpassning, hjälpmedel inom särskilt boende och biståndsbedömd verksamhet, färdtjänst och riksfärdtjänst samt stöd till anhöriga.

Arbetsmarknads- och socialnämnden ansvarar för den del av socialtjänsten som avser individ och familjeomsorg och innefattar bistånd för att uppnå skälig levnadsnivå, så kallat försörjningsstöd, skydd och stöd till barn och unga, hjälp och vård till personer med beroendeproblematik, familjerådgivning, anhörigstöd och stöd till brottsoffer. Vidare ansvarar nämnden för etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare, arbetsmarknadsåtgärder, konsumentrådgivning och aktivitetsansvar för ungdomar mellan 18–20 år.

Samhällsbyggnadsnämndens ansvarsområden är fysisk planering, bygglov, strandskydd, våghållnings- och parkverksamhet, trafiksäkerhet, fastighetsbildning, mätning, kartförsörjning samt namn- och adressättning. Nämnden ansvarar också för miljöövervakning samt för kommunens uppgifter inom miljöbalkens, livsmedelslagstiftningens, foderlagstiftningens, strålskyddslagstiftningens och

tobakslagstiftningens områden. Därutöver hanterar nämnden prövning av serveringstillstånd och tillstånd för försäljning av receptfria läkemedel, tobak och liknande produkter.

Överförmyndarnämnden fullgör överförmyndarens uppgifter enligt föräldrabalken och lag om god man för ensamkommande barn samt vad som i övrigt överförmyndare eller överförmyndarnämnden

ansvarar för enligt annan lag eller författning. Till nämndens uppgifter hör bland annat att besluta om förordnande och uppsägning av vissa gode män och förvaltare, utöva tillsyn över förmyndares, gode mäns och förvaltares verksamhet samt att se till att verksamheten bedrivs med ändamålsenlig inriktning med hänsyn till gällande rätt och berörda intressenter.

Privata utförare

De främsta områden där privata utförare förekommer är inom grundskola, förskola och fritidshem men det förekommer även inom andra områden såsom LSS, familjehemsvård och kollektivtrafik. De främsta (köp över 10 mkr) privata utförarna inom grundskola, förskola och fritidshem är: Fridaskolorna AB, Nya skolan Trollhättan AB, Kronobergs Skola AB och Trollhättans Montessoriskola AB. Inom området boende LSS är den största privata utföraren Nyttida Solhaga by AB och inom familjehemsvård NEB-Teamet AB.

Koncernbolagens och kommunalförbundens verksamhet

Trollhättans Stad innehar ett antal hel- och delägda koncerner och bolag.

Trollhättan Stadshus AB

Bolaget är moderbolag i kommunkoncernen Trollhättan Stadshus AB och äger samtliga aktier i AB Eidar Trollhättans Bostadsbolag, Trollhättan Energi AB, Kraftstaden Fastigheter Trollhättan AB, Trollhättan Exploatering AB och Trollhättan Industrispår AB. Bolagets verksamhet är att äga och förvalta aktier i Trollhättan Stads hel- och delägda bolag och tillsammans med dessa utveckla verksamheten på ett värdeskapande sätt. Bolaget skall även samordna övergripande finansiella frågor och riskexponering i dotterbolagen.

AB Eidar Trollhättans Bostadsbolag

AB Eidar Trollhättans Bostadsbolag, som är Trollhättans allmännyttiga bostadsföretag, förvaltar vid årsskiftet 2024/2025 totalt 6 017 lägenheter (6 212) varav 740 bostäder i särskilda boendeformer, företrädesvis för äldre. Dessutom förvaltar bolaget 245 lokaler. Antalet lediga lägenheter per 31/12-24 var 150 (149).

Trollhättan Energi AB (TEAB)

Trollhättan Energi AB är moderbolag i en koncern med produkter inom fjärrvärme, vatten- och avlopp, renhållning, elnät och fibernät, elproduktion samt försäljning av el och biogas samt biogasproduktion.

Kraftstaden Fastigheter Trollhättan AB

Bolagets verksamhet består i att bygga, förvalta och hyra ut verksamhetslokaler för näringslivet samt offentlig verksamhet med särskilda uppdrag vad gäller Innovatumområdet och Vårvik. Bolaget förvaltar också all parkering på kommunägd centralt belägen tomtmark, dessutom har bolaget i uppdrag att ansvara för uppbyggnad och förvaltning av parkering inom Vårvik. Lokalbeståndet omfattade vid årsskiftet 2024/2025 en bruksarea på drygt 496 000 kvm, varav ca 55 % utnyttjas för offentlig verksamhet, främst skolor och förskolor. Högsolan Väst inräknas också här. Antalet parkeringsplatser som förvaltas av bolaget uppgår till 963.

Trollhättan Exploatering AB

Bolagets verksamhet består i att förvärva, äga, förvalta och försälja fastigheter, aktier och andelar i bolag, vars verksamhet är en kommunal angelägenhet inom stadsdelen Vårvik. Ändamålet med bolagets verksamhet är att, utan vinstsyfte och med iakttagande av lokaliseringsprincipen, exploatera stadsdelen Vårvik.

Likvideras bolaget ska dess behållna tillgångar tillfalla Trollhättan Stadshus AB.

Utvecklingen av stadsdelen väntas pågå till en bit in på 2030-talet.

Fyrstads Flygplats AB

Under 2024 använde 15 648 passagerare (16 258) flygplatsen.

Antalet landningar med linjetrafik var 465 under 2024 vilket motsvarar ca 11 avgångar/vecka. Beredskapsuppdraget för samhällsviktigt flyg medförde 83 ambulanstransporter (109) samt 16 andra samhällsviktiga flygningar (31) såsom Försvarsmakt och Polis.

Kommanditbolaget Älvhögsborg

Bolagets huvudsakliga uppgift är att driva och utveckla bad-, sport- och friskvårdsanläggningen Arena Älvhögsborg. Företaget driver sedan 2015 även en friskvårdsfilial med sjukgymnastikverksamhet på Innovatumområdet.

Ägare till kommanditbolaget är Trollhättans Stad och PEAB Projektutveckling Väst AB. Trollhättans Stad är komplementär, dvs. ytterst ansvarig för bolagets förpliktelser.

Räddningstjänsten Fyrbodal

Vid årsskiftet 2024/2025 slogs Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund (NÄRF) och Räddningstjänsten Mitt Bohuslän (RMB) samman och bildade en ny verksamhet som heter Räddningstjänsten Fyrbodal. Det är ett kommunalförbund som, av medlemmarna Färgelanda, Lysekil, Mellerud, Munkedal, Trollhättan, Uddevalla och Vänersborg fått i uppdrag att bedriva verksamhet utifrån antagen förbundsordning och i enlighet med Lag om Skydd mot olyckor med tillhörande förordning.

Kunskapsförbundet Väst

Kunskapsförbundet Väst är ett kommunalförbund som bildades till följd av att Trollhättans Stad och Vänersborgs kommun bestämt sig för att samla sina gymnasie- och vuxenutbildningar i ett gemensamt kommunalförbund. Avsikten med förbundsbildandet var att tillsammans åstadkomma en effektivisering av det totala resursutnyttjandet så att det blir möjligt att långsiktigt säkerställa resurser för undervisning och stöd för elevernas utveckling.

Förbundet ansvarar för gymnasie- och vuxenutbildning i Vänersborg och Trollhättan med 2 700 elever på gymnasiet och 2 500 elever inom vuxenutbildningen. Gymnasiet omfattar 17 nationella program, lärlingsprogram samt introduktionsprogrammen.

Översikt över verksamhetens utveckling

Trollhättans Stads finansiella utveckling har de senaste fem åren varit god. Soliditeten inklusive totala pensionsförpliktelser har stärkts med 13,2 %-enheter till 42,9 % enligt helårsprognos för 2025. Anledningen har framför allt varit starka resultat. Översikten nedan ger en bild av den framtida finansiella utvecklingen som även omfattar effekten av den fastställda budgeten för 2026 och planen för 2027–2028. Översikten visar över en femårsperiod med nyckeltal från resultaträkning, kassaflödesanalys samt balansräkning.

Under 2023 och framför allt 2024 påverkades resultatet negativt av höga pensionskostnader föranlett av hög inflation. 2025 har pensionskostnaderna minskat till en mer normal nivå och de ekonomiska förutsättningarna har stärkts. Denna utveckling visar sig i nettokostnaderna som minskar med -1,9 % till 2025. Det redovisade resultatet enligt prognos för 2025 visar på ett överskott på 62 mkr exklusive jämförelsestörande poster.

Nettokostnaderna budgeteras under perioden 2026 till 2028 ligga på en genomsnittlig ökning om 4,4 % medan skatteintäkterna och utjämningsbidrag i genomsnitt ökar med 3,7 %. Att nettokostnaderna ökar mer än skatteintäkter och utjämningsbidrag påverkar soliditeten, den långsiktiga ekonomiska styrkan. Inledningsvis under perioden 2026–2027 minskar soliditeten för att sedan återhämta sig till samma nivå som prognostiseras för 2025. Låga resultatnivåer i kombination med höga investeringsvolymen gör det svårt att nå de finansiella målen.

För 2026 visar balanskravsutredningen på ett positivt balanskravsresultat, därmed uppfylls kommunalagens balanskrav där intäkterna överstiger kostnaderna. Vid ingången av 2025 uppgår resultatutjämningsreserven till 39 mkr.

Mkr, där inget annat anges.

KOMMUNEN	Bokslut 2024	Prognos 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Folkmängd, antal, 31 december	59 003	58 973	58 935	59 305	59 541
Kommunal skattesats, %	22:36	22:36	22:36	22:36	22:36
Verksamhetens intäkter	773	-	-	-	-
Verksamhetens kostnader	-5 154	-4 291	-4 529	-4 733	-4 877
Avskrivningar	-110	-116	-127	-134	-142
Skatteintäkter och statsbidrag	4 385	4 491	4 630	4 810	5 008
Finansnetto	199	64	67	62	59
Årets resultat	93	148	41	5	48
Årets resultat exklusive jämförelsestörande poster	-94	62	6	-6	-11
Driftbudgetutfall nämnder, avvikelse mkr	14	46	-	-	-
Skatteintäktsutveckling, % ⁵⁾	1,8	2,4	3,1	3,9	4,1
Nettokostnadsutveckling, % ⁶⁾	8,3	-1,9	5,6	4,5	3,1
Årets resultat i förhållande till skatteintäkter och utjämningsbidrag, % ⁴⁾	2,1	3,3	0,9	0,1	1,0
Soliditet, % ¹⁾	55,2	62,1	61,7	61,5	62,2
Soliditet inklusive totala pensionsförpliktelser, % ²⁾	36,6	42,9	43,9	44,7	46,3
Investeringar (netto)	220	248	251	206	201
Självfinansieringsgrad, % ³⁾	115	123	87	74	90
Självfinansieringsgrad inklusive exploaterings- och större infrastrukturprojekt, % ⁷⁾	101	112	74	64	71
Långfristig låneskuld	511	468	587	598	554
Antal anställda, medelantal årsarbetare	4 466	-	-	-	-
Personalkostnader	3 178	-	-	-	-

1) **Soliditet** Eget kapital i relation till de totala tillgångarna. Avspeglar kommunens finansiella styrka på lång sikt.

2) **Soliditet inklusive totala pensionsförpliktelser** Eget kapital inklusive pensionsskuld före 1998 som redovisas som ansvarsförbindelse, i relation till de totala tillgångarna.

3) **Självfinansieringsgrad** Anger del av årets investeringar som finansieras av egna medel. Årets resultat exkl. avskrivningar och realisationsvinster med tillägg för ersättning för sålda anläggningstillgångar/nettoinv. med undantag för exploateringsprojekt och stora infrastrukturprojekt.

4) **Årets resultat i förhållande till skatteintäkter och utjämningsbidrag** Mäter årets resultat exklusive jämförelsestörande poster i förhållande till skatteintäkter och utjämningsbidrag för respektive år.

5) **Skatteintäktsutveckling** Anger periodens skatteintäkter och statsbidrag i relation till föregående års skatteintäkter och statsbidrag.

6) **Nettokostnadsutveckling** Anger verksamhetens nettokostnader för perioden i relation till verksamhetens nettokostnader föregående år.

7) **Självfinansieringsgrad** inklusive exploateringsinvesteringar och stora infrastrukturprojekt.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Under denna rubrik redogörs för viktiga förhållanden som påverkar eller kan påverka resultat och ställning väsentligt. Här ingår som underavsnitt **omvärldsanalys** och samhällsekonomisk utveckling i Sverige, **risk- och omvärldsanalys för koncernen i stort och för Trollhättans Stad** samt en **demografisk analys**.

Omvärldsanalys

Samhällsekonomisk utveckling i Sverige

För kommuner och regioner ser de ekonomiska förutsättningarna bättre ut efter två tuffa år. Perioden av hög inflation tycks vara över, både globalt och i Sverige. Sänkning av centralbanksräntorna inleddes under 2024 och ytterligare sänkningar har fortsatt under 2025 men Riksbanken har aviserat att det inte i dagslägen blir några sänkningar i närtid.

Den demografiska utvecklingen med minskning i antalet barn ger en svag kostnadsökning för kommunerna, men ställer stora krav på anpassning. Ökat antal äldre innebär ökade behov av både sjukvård och äldreomsorg.

Överlag är de globala tillväxtutsikterna osäkra vilket kopplas till frågan om tullar, det osäkra världsläget mm. Den globala tillväxten påverkar kraftigt den svenska ekonomin.

Tillväxten i omvärlden

Osäkerheten i vår omvärld, inte minst kopplad till höjda tullar, dämpade den ekonomiska aktiviteten både globalt och i Sverige.

Konjunkturen i våra viktigaste handelsländer fortsätter att vara svag både i år och nästa år, vilket gör att svensk ekonomi inte får någon draghjälp utifrån i närtid.

Utveckling svensk ekonomi

Svensk ekonomi befinner sig i en segdragen lågkonjunktur. Den återhämtning som påbörjades under slutet av 2024 fick ett tillfälligt bakslag under våren 2025. Orsaken var den stigande osäkerheten i vår omvärld, inte minst kopplad till höjda tullar, som dämpade den ekonomiska aktiviteten både globalt och i Sverige.

Det är av stor vikt att den inhemska efterfrågan stimuleras. Utfallsdata visar att hushållens konsumtion nu återigen ökar och framåtblickande indikatorer tyder på att hushållen sakta blir mer optimistiska om framtiden. Stigande reallöner, lägre räntekostnader och en expansiv finanspolitik, i och med förslagen i Budgetpropositionen för 2026, pekar mot en tydlig potential för en återhämtning av hushållens konsumtion.

Sammantaget växlar BNP-tillväxten upp kommande två år. Utan någon större draghjälp från omvärlden blir det dock en relativt långsam återhämtning. BNP antas inte nå nivån för potentiell BNP förrän i slutet av 2027.

Skatteunderlagets utveckling

Skatteunderlagets tillväxt når tillbaka till det historiska genomsnittet under de kommande två åren. Skatteunderlagets ökningstakt i år 2025 blir starkare än 2024 samt att den underliggande utvecklingen ligger nära ett historiskt genomsnitt. Som genomsnitt för perioden 2025–2029 beräknas det underliggande skatteunderlaget öka med 4,3 procent per år, något lägre än den genomsnittliga ökningen under tioårsperioden 2015–2024 (4,5 procent).

Den låga prisökningen 2025 ger en stor real ökning av skatteunderlaget, efter två år av real nedgång.

Nyckeltal för den svenska ekonomin

(Procentuell förändring)	2024 Utfall	2025 Prognos	2026 Kalkyl	2027 Kalkyl	2028 Kalkyl	2029 Kalkyl
BNP	0,8	1,1	2,7	2,6	2,0	1,8
Sysselsättning, arbetade timmar	-0,3	-0,2	1,0	1,3	0,8	0,5
Arbetslöshet, andel av arbetskraften	8,4	8,9	8,4	7,8	7,6	7,5
Timlön konjunkturlönestatistik	4,1	3,7	3,5	3,5	3,5	3,5
Inflation, KPIF	1,9	2,6	1,4	1,8	2,7	2,0
Inflation, KPI	2,8	0,7	0,9	2,1	3,2	2,4
Styrränta årets slut	2,75	1,75	1,75	2,00	2,25	2,40
Faktiskt skatteunderlag	3,4	3,8	4,2	4,5	4,1	4,1

Källa: Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) oktober 2025

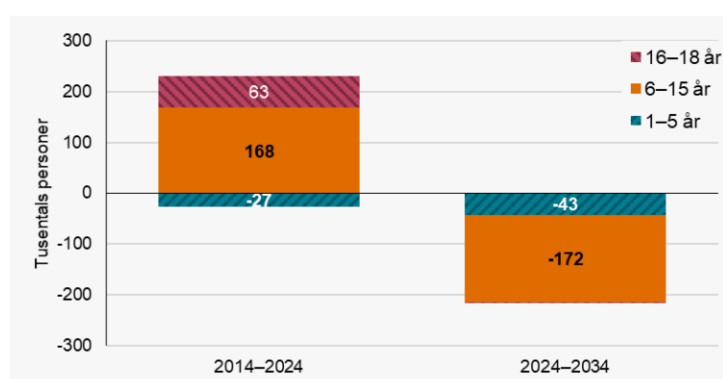
Risk- och omvärldsanalys för koncernen i stort och för Trollhättans Stad

Demografiska utmaningar

SCB:s senaste befolkningsprognos bekräftar bilden av en svag befolkningstillväxt för landet som helhet. Antalet barn fortsätter att minska, samtidigt som antalet äldre ökar kraftigt. Denna utveckling innebär stora förändringar för kommuner och regioner, som påverkas på olika sätt beroende på lokal befolkningsstruktur.

Barnkullarna har minskat stadigt sedan 2019, med undantag för 2021 då pandemin tillfälligt bidrog till ett ökat antal födda. SCB prognosticerar fortsatt låga födelsetal, vilket innebär att antalet barn i förskolan och i de lägre stadierna i grundskolan kommer att minska de kommande åren.

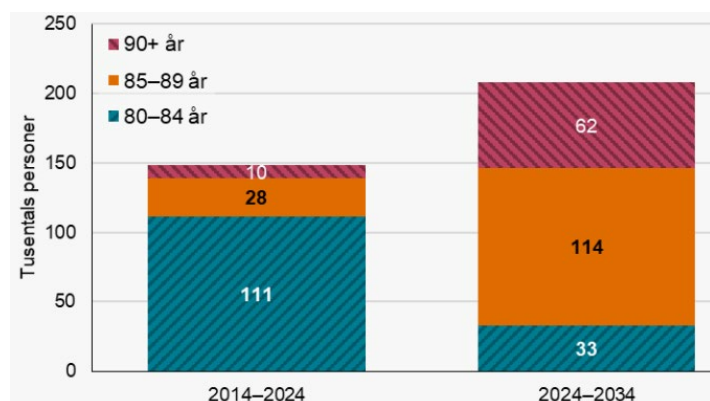
Förändringen i antal invånare 1–18 år mellan 2014–2024 samt prognos 2024–2034 efter ålder Tusentals personer Källa: Statistiska centralbyrån.

SKR:s beräkning visar att anpassningsbehovet till följd av minskade barn- och elevkullar under perioden 2025–2028 uppgår till cirka 19 miljarder kronor.

Anpassningen av den pedagogiska verksamheten är enligt SKR också viktig då kommuner behöver frigöra resurser för att möta ökande behov inom framför allt äldreomsorgen. Antalet invånare i Sverige som är 85 år eller äldre förväntas öka med drygt 60 procent fram till 2034.

Förändringen i antal invånare 80+ år mellan år 2014–2024 samt prognos 2024–2034 efter ålder Tusentals personer Källa: Statistiska centralbyrån.

Finansiella risker och riskhantering

Den av fullmäktige beslutade Strategin för finansiell verksamhet och borgenspolicyn innehåller riktlinjer och regler för riskhantering och limiter för finansverksamheten inom staden och de helägda bolagen. De båda styrdokumenterna inom finansverksamheten har i allt väsentligt följts. Koncernens långfristiga upplåning uppgick i bokslutet till 7,6 mdkr och Trollhättan Stads borgensåtagande totalt uppgick till 9,7 mdkr varav 9,4 mdkr gentemot de kommunala bolagen. Risken i borgensåtagandet bedöms som begränsad då det finns marknadsmässiga övervärden inom de kommunala bolagen.

Trollhättans Stad har en placeringsportfölj med ett knappt sextiototal företagsobligationer som har ett anskaffningsvärde om 1 635 mkr. Marknadsvärdet per 25-08-30 var 1 615 mkr vilket innebär en uppskrivning av värdet med 21 mkr i bokslut 2025 utifrån nuvarande värdering. Placeringsportföljen har till följd av höga investeringsnivåer som finansierats via placeringsportföljen minskat från 2,2 mdkr till 1,6 mdkr under en treårs period, vilket medfört lägre finansiella intäkter. På lång sikt är det inte hållbart att inte finansiera investeringar via resultatet då verksamheterna får bära dessa intäktsminskningar.

Inga placeringar inom portföljen ligger utanför stadens riktlinjer för rating i augusti 2025 och risken för förluster inom portföljens placeringar bedöms som begränsad. Det finns risker i kapitalförvaltningen avseende placeringsportföljen inom Trollhättan Stad utifrån den finansiella utvecklingen. Kapitalförvaltningen inom staden bedrivs utifrån riskminimering och KF:s antagna strategi för finansiella frågor. Nuvarande placeringsportfölj innehåller huvudsakligen placeringar i företagsobligationer med låg risknivå.

En stor andel av koncernens lån är räntesäkrade med ränteswappar. Marknadsräntorna har sjunkit i takt med Riksbankens sänkningar av styrräntan. Successivt kommer en högre räntenivå slå igenom på koncernens lån när ränteswappar med övervärden som förfaller med högre genomsnittlig ränta och därmed högre finansiella kostnader. Det finns övervärden i koncernens tillgångar och de samlade marknadsvärderade tillgångarna överstiger koncernens skulder.

Kommunfullmäktige beslutade 2022-12-12 om ägartillskott om 300 miljoner kronor till AB Eidar Trollhättans Bostadsbolag. Kommunfullmäktige beslutade 2024-01-29 om ytterligare ägartillskott om 200 miljoner kronor till AB Eidar. Ägartillskotten sker genom nyemission av aktier som köps av moderbolaget Trollhättan Stadshus AB (TSAB). Ägartillskottet enligt KF 22-12-12 är reglerade under 2023 och 2024. Ägartillskottet enligt KF 24-01-29 reglerades mars 2025. Moderbolaget TSAB får i sin tur aktieägartillskott utbetalat från Trollhättans Stad med motsvarande belopp om totalt 500 miljoner kronor. Ägartillskottet till AB Eidar grundar sig på en analys om att bolaget behöver ägartillskott för att kunna uppfylla de finansiella kraven i ägardirektivet och sitt uppdrag att bygga bostäder enligt lagd planering. Det finns ytterligare finansiella risker inom bolaget och ytterligare ekonomisk förstärkning är nödvändig på sikt. Kommunfullmäktige har beslutat om försäljningar av fastigheter inom AB Eidar med syftet att ytterligare stärka bolagets finansiella ställning. Avyttring av fastigheter påverkade 2024 års resultat med 163 mkr. Under 2025 sålde Eidar fastigheten Citronfjärilen vilket medfört en positiv likviditetspåverkan på c a 60 mkr och en reavinst på c a 14 mkr.

Kommunfullmäktige beslutade 2024-11-04 § 337 om ägartillskott om 200 Mkr till Kraftsta-den Fastigheter Trollhättan AB för renovering av kulturmiljöbyggnader inom stadsdelen Vår-vik. Ekonomisk reglering om 100 mkr har skett under juli 2025.

Finansiell ställning och utveckling koncernen

Koncernen har en hög skuldsättningsgrad och låg soliditet både i faktiska nyckeltal och i jämförelse med liknande kommuner. Skuldsättningen per invånare är bland de högsta i riket. Koncernen står inför stora investeringar den kommande 10-årsperioden med totalt 11,5 mdkr och en genomsnittlig investeringsnivå på ca 1,2 mdkr. Investeringarna är på en högre nivå än historiskt men på en lägre nivå jämfört med de senaste årens 10-årsscenarion. Invånarantalet har inte växt i förväntad takt de

senaste åren vilket gör att vissa investeringar har senarelagts eller tagits bort från investeringsplanen. En mer ansträngd ekonomisk situation i bolagen har också påverkat investeringarna till lägre nivåer.

Resultatutvecklingen uppnår en relativt positiv utveckling under kommande 10-årsperiod och de kommunala bolagen bedöms sammantaget uppnå en fortsatt god intjäningsförmåga. Resultatutvecklingen i koncernen bedöms vara relativt stabil kring 3 % i förhållande till omsättningen trots högre räntekostnader.

Trots den relativt höga investeringsnivån ligger soliditeten på ungefär samma nivå, cirka 24 – 25 % fram till år 2029. En viktig förutsättning är att Trollhättans Stad, som utgör cirka 85 procent av koncernen, uppnår uppsatta finansiella mål. De ekonomiska förutsättningarna år 2024 har försämrats för kommunen och sammantaget för stadshuskoncernen. Den höga inflationen som drivit ökade pensionskostnader och andra kostnadsökningar påverkar påtagligt det ekonomiska utrymmet och årets resultat blir på betydligt lägre nivåer i år och kommande år jämfört med perioden 2020 – 2023. Inom bolagen finns ekonomiska utmaningar, med underliggande låga resultatnivåer, inom främst AB Eidar och Trollhättan Energi AB.

Koncernens räntebärande lån uppgår 2024 till ca 10,4 mdkr och beräknas öka till ca 13,6 mdkr år 2029 för att därefter börja minska. Det innebär att koncernen är mycket räntekänslig.

Därutöver finns det risk inom stadens finansiella utveckling utifrån den framtida demografiska förändringen som kommer att driva kostnader inom främst äldreomsorgen. Däremot kommer de yngre åldersgrupperna inom förskolan och grundskolan minska vilket kommer att kräva kostnadsanpassningar.

Trollhättan har ett bra geografiskt läge med närheten till den expansiva Göteborgsregionen och dess arbetsmarknad samt fortsatt goda förutsättningar för att fortsätta öka invånarantalet fram till 2030.

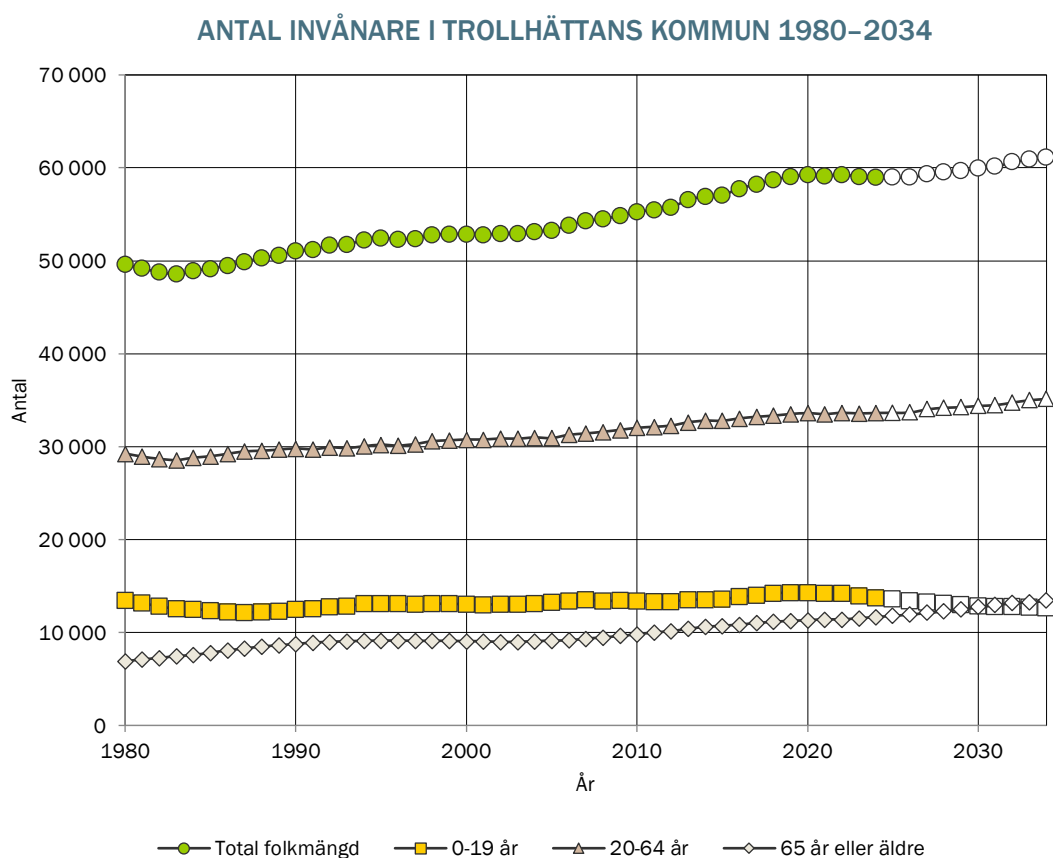
Det finns övervärden inom koncernen tillgångar utifrån bokförda värden i balansräkningen. Trollhättans Stad har relativt hög nivå på borgensåtagande, men den största andelen utgör borgen till de kommunala bolagen där risknivån betraktas som låg. Skuldsättningen i koncernen är hög och soliditeten låg i jämförelse med andra kommunkoncerner i Västra Götalandsregionen och i jämförelse med jämförbara kommunkoncerner inom regionen.

Demografi

Befolkningsprognosen beräknas genom en metod som innebär att för varje år under prognosperioden ökar kommuninvånarnas ålder med ett år i taget. Antalet födda och inflyttade läggs till och antalet avlidna och utflyttade dras bort. Detta görs för både män och kvinnor uppdelat på samtliga åldrar.

Under prognosperioden 2024 -2034 kommer folkmängden i Trollhättans kommun att öka med 2 114 invånare, från 59 003 till 61 117 personer. Flyttnettot förväntas bli i genomsnitt 255 personer per år och födelsenettot -43 personer per år. Totalt ger detta en förändring med 212 personer per år.

Figur: Historisk utveckling av folkmängden 1980–2024 samt prognostiserad folkmängd 2025–2034

Diagrammet visar folkmängdens utveckling fördelat på åldrarna 0–19 år, 20–64 år samt 65 år och äldre. Antalet invånare i åldersgruppen 0–19 år minskar med 1 112 personer eller cirka 8 procent, åldersgruppen 20–64 år ökar med 1 501 personer eller cirka 4 procent och åldersgruppen 65 år och äldre ökar med 1 726 personer eller cirka 15 procent under prognosperioden.

Demografiska effekter

Under prognosperioden ökar folkmängden i Trollhättan, men förändringarna skiljer sig mellan olika åldersgrupper. Sammantaget är det åldersgruppen 25–44 år som ökar mest i antal, det är en grupp som påverkas av effekter från flyttströmmarna. Näst därefter är det åldersgruppen 80 år och äldre som ökar mest i antal, det är också den grupp som ökar mest relativt dagens folkmängd.

Ålder / År	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
0–5	3647	3621	3512	3431	3332	3320	3343	3340	3397	3447	3486
6–9	2811	2730	2625	2581	2581	2553	2488	2447	2365	2354	2362
10–12	2120	2094	2116	2119	2124	2012	1958	1937	1993	1954	1890
13–15	2188	2204	2154	2136	2107	2131	2132	2137	2042	1995	1976
16–18	2172	2167	2181	2207	2216	2174	2156	2130	2161	2164	2167
19–24	4371	4409	4424	4497	4513	4536	4540	4541	4584	4591	4564
25–44	15 680	15 588	15 699	15 983	16 246	16 426	16 639	16 757	16 990	17 081	17 132
45–64	14 347	14 365	14 292	14 257	14 144	14 045	13 953	13 898	13 905	14 057	14 146
65–79	8208	8192	8232	8274	8351	8440	8610	8770	8917	8956	9049
80–	3459	3603	3700	3822	3929	4036	4090	4165	4226	4287	4344
Totalt	59 003	58 973	58 935	59 305	59 541	59 673	59 909	60 121	60 581	60 886	61 117

Tabell: Folkmängden per olika åldersklasser samt totalt för perioden 2024–2034, där 2025–2034 är befolkningsprognos.

Utveckling av antalet barn

Utvecklingen av antalet 0–5 åringar beror främst på hur många barn som föds framöver. Eftersom denna åldersgrupp även är relativt mer flyttbenägen än de äldre barnen, vilka har börjat skolan, så har även in- och utflyttning en viss inverkan på utvecklingen. För de äldre barn-grupperna, 6–9 år och 10–12 år beror eventuella förändringar i antalet främst på åldrandet och att olika årskullar är olika stora.

Den summerade fruktsamheten, det vill säga det genomsnittliga antalet barn en kvinna förväntas föda under sin livstid, låg 2024 på 1,43 födda barn per kvinna, vilket var historiskt lågt. Enligt Statistiska Centralbyråns antaganden för befolkningens utveckling väntas den summerade fruktsamheten öka något igen de kommande åren men passerar inte 1,5 födda barn per kvinna förens 2030.

Den stora barnkullen som föddes i början av 90-talet är nu i de åldrar då det föds som flest barn. Under prognosperioden kommer den betydligt mindre gruppen som föddes vid millennieskiftet upp i barnafödande åldrar. Sammantaget medför detta färre födda barn kommande år.

Befolkningsprognosen visar att antalet barn minskar under prognosperioden. Antalet 0–5 åringar minskar med 4 procent eller 161 barn, antalet 6–9 åringar minskar med 16 procent eller 449 barn och antalet 10–12 åringar minskar med 11 procent eller 230 barn.

Utveckling av antalet ungdomar

Antalet 13–15 och sedan 16–18 åringar har sedan 2000-talets mitt minskat i de flesta av landets kommuner. I många kommuner kan dock en uppgång av antalet invånare i dessa åldrar förväntas framöver.

Befolkningsprognosen visar att till och med år 2034 har antalet 13–15 åringar minskat med 10 procent eller 212 personer och antalet 16–18 åringar har minskat med 5 personer.

Utveckling av antalet vuxna

Åldersgruppen 19–24 år har i många kommuner ökat de senaste åren då generationen född kring 1990 passerat dessa åldrar. Åldersgruppen 25–44 år har tidigare minskat när 60-talsgenerationen träder ut från gruppen, men den ökar igen när 90-talisterna träder in här. Samtidigt motverkas detta av att 40-talisterna nu är äldre än 65 år och därmed trätt in i nästa åldersgrupp.

Befolkningsprognosen visar att antalet vuxna sammantaget ökar under prognosperioden.

Åldersgruppen 19–24 år ökar med 4 procent eller 193 personer, åldersgruppen 25–44 år ökar med 9 procent eller 1 452 personer och åldersgruppen 45–64 år minskar med 1 procent eller 201 personer.

Utveckling av äldre

Under en längre tid framöver kommer antalet äldre i landets kommuner att öka. Orsaken är dels att den stora 40-talist generationen uppnått pensionsåldern fullt ut, dels att medellivslängden ökar och att de äldre lever längre än tidigare.

Befolkningsprognosen visar att åldersgruppen 65–79 år ökar med 10 procent eller 841 personer och åldersgruppen 80 år eller äldre ökar med 26 procent eller 885 personer.

Händelser av väsentlig betydelse

Trollhättan fortsätter stärka sin attraktionskraft. Den nya översiktsplanen beräknas antas 2028 och det omfattande arbetet med nya slussar fortgår. Byggstart av slussarna är beräknad till 2027/2028. Målet är att de nya slussarna ska vara på plats 2032.

Samarbetet med Vänersborg gällande fysisk planering kring kommungränserna utvecklas inom ramen för Tillväxt Tvåstad. Syftet är att göra Tvåstad mer hållbart och attraktivt. Inne i centrum fortsätter ombyggnationen av Kungsgatan. Dessutom fortgår arbetet med att färdigställa utbyggnaderna på Vårvik.

Arbetet med nytt vård- och omsorgsboende på Vårvik fortgår. Antalet platser har utökats till 108 jämfört med tidigare beslut i syfte att optimera resursanvändningen. För att ytterligare stärka välfärden har det möjliggjorts för fler LSS-boenden i kommunen, ombyggnation av det särskilda boendet Humlan har påbörjats och det pågår byggnation av en ny fritidsgård i Sjuntorp. En ny konstgräsplan med hållbart underlag invigdes 2025.

Trollhättans stad arbetar målmedvetet för att göra Stallbacka till ett nav för näringslivet. Genom konkreta satsningar på infrastruktur, en ny detaljplan för Stallbacka industriområde och ett nära samarbete inom BID Stallbacka (Business Improvement District), stärks områdets konkurrenskraft. Tillsammans med företag och fastighetsägare skapar staden förutsättningar för tillväxt, innovation och hållbar utveckling.

Trollhättan fortsätter att klättra i Svenskt Näringslivs ranking. 2025 klättrar staden ytterligare 20 placeringar, från plats 69 till plats 49. Trollhättan har förbättrat sig med 104 placeringar på 4 år.

1 januari 2025 startade det nya gemensamma kommunalförbundet Räddningstjänsten Fyrbodal mellan kommunerna Färgelanda, Lysekil, Mellerud, Munkedal, Trollhättan, Uddevalla och Vänersborg. Målet är en robust, kostnadseffektiv och ändamålsenlig räddningstjänst. Trollhättan har tagit ansvaret att vara värdkommun för exempelvis lönehantering, IT och intranät.

Med anledning av säkerhetsläget fortsätter kommunens förmåga att hantera störningar och beredskap att stärkas, bland annat genom ett investeringspaket om ca 20 mkr samt arbetet med informations- och cybersäkerhet.

För att stärka arbetet med hållbarhetsfrågor har de olika strategier som tidigare funnits inom hållbarhetsområdet nu lagts samman till en hållbarhetsstrategi. Kopplat till kraftsamlingen på hållbarhet finns även deltagandet i projektet Viable Cities, vilket är inriktat på klimatneutrala och hållbara städer.

Tillitsbaserad styrning och ledning ska tillämpas inom hela organisationen från 1 januari 2026. Genom förhållningssätt, kultur och arbetsorganisation ska organisationen leverera ännu bättre kvalitet till invånarna än vad som görs idag. Den förflyttning organisationen gör samlas under begreppet Tillitslyftet.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Kapitlet inleds med en beskrivning av de ekonomiska förutsättningarna som följs av en fördjupad ekonomisk analys och avslutas en avstämning av de finansiella målen enligt god ekonomisk hushållning.

Ekonomiska förutsättningar

De ekonomiska förutsättningar som MRP 2024–2027/Budget 2026 är baserad på beskrivs i detta avsnitt. Väsentliga förutsättningar utgörs av skatteintäkter och kommunal utjämning, pensionskostnader, finansnetto och nämndernas förutsättningar. Avsnittet avslutas med en känslighetsanalys som visar på resultateffekt vid avvikelse av förväntad utveckling.

Skatteintäkter och kommunal utjämning

Kommunens största inkomstkälla är skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning. De utgör närmare 80 % av de totala kommunala inkomsterna. Skatteintäkterna påverkas främst av kommunens invånarantal och utveckling av skatteunderlaget i riket. Skatteintäkter är beräknade efter SKR:s (Sveriges Kommuner och Regioner) prognos 2025-10-03 samt kommunens befolkningsprognos.

Utöver skatteintäkter är bidrag och avgifter från kommunala utjämningssystemet, där intäkter från fastighetsavgiften ingår, en viktig inkomstkälla.

De skatter och bidrag kommunen erhåller bygger på antal invånare 1 november året innan budgetåret.

Antal invånare 1/11 året innan	2026	2027	2028
	58 960	58 920	59 290

Skatteintäkterna i budget och prognoser budgeteras och redovisas i aktuell inkomstnivå. Skatteintäkterna för 2026 grundas på taxeringsutfallet från 2023 uppräknat med SKR:s bedömning av uppräkningsfaktorer i riket för 2024, 2025 och 2026. Slutlig justering av det faktiska utfallet för 2026 sker efter taxeringen 2027 och regleras i januari 2028.

Mkr	Prognos 2025	2026	2027	2028
Egna preliminära skatteintäkter	3 445	3 579	3 725	3 877
Slutavräkning	-2			
Prognostiserad slutavräkning	-13	-14		
Summa skatteintäkter	3 430	3 566	3 725	3 877
Inkomstutjämning	724	753	788	841
Kostnadsutjämning	-4	-31	-31	-31
LSS-utjämning	40	41	37	37
Regleringsbidrag	156	165	151	140
Fastighetsavgift	134	136	140	144
Övriga gen. statsbidrag	10	0	0	0
Summa generella statsbidrag/utjämning	1 061	1 064	1 085	1 131
Summa	4 491	4 630	4 810	5 008
Procentuell förändring skatteunderlag %*	3,8	4,2	4,5	4,1

*SKR oktober, cirkulär 25:47

Skatteintäkterna och kommunalekonomisk utjämning beräknas växa med 3,1 % under 2026, med 3,9 % 2027 och med 4,1 % 2028. Sammantaget beräknas skatteintäkterna och kommunalekonomisk utjämning öka med 11,1 % under åren 2027–2028.

Det **kommunalekonomiska utjämningssystemet** syftar till att skapa likvärdiga förutsättningar för alla kommuner att tillhandahålla sina invånare likvärdig service oberoende kommuninvånarnas inkomster och andra strukturella förhållanden (geografiska, befolkningsmässiga, sociala faktorer mm). Den kommunalekonomiska utjämningen består av fem delar; inkomstutjämning, kostnadsutjämning, strukturbidrag, införandebidrag och regleringsbidrag/avgift.

Inkomstutjämningen kompenserar för olikheter mellan olika kommuners skattekraft, det vill säga skillnaderna i invånarnas genomsnittsinkomst. Trollhättans invånare har lägre medelinkomst än riket och får därför bidrag från inkomstutjämningssystemet.

Kostnadsutjämningen består av olika delar där kommuner med ogynnsam struktur får ett bidrag av staten medan kommuner med gynnsam struktur får betala till staten. Trollhättan har sammantaget en gynnsam struktur mot riket och får ett avdrag i kostnadsutjämningen.

Kostnadsutjämningarna för 2025 är enligt preliminära beräkningar från SCB 30 september. Beräkningarna kommer att fastställas av SCB den 23 december.

LSS-utjämningen ska jämställa kommunernas kostnader för LSS (lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade). För Trollhättans del innebär detta 1 mkr högre bidrag 2026 än 2025.

Regleringsbidrag/avgift fördelas i kronor per invånare. Mellan 2025 och 2026 ökar regleringsbidraget för Trollhättans del med 9 mkr.

I budgetpropositionen 2026 (2025/26:1) presenterade regeringen föreslagna satsningar till kommuner och regioner för 2026. Inför budget 2026 förslås inga tillskott till de generella statsbidragen.

Fastighetsavgiften innebär att den kommuninvånare som äger en fastighet ska betala en avgift baserad på taxeringsvärde. Fastighetsavgiften är enligt prognos från SKR/SCB 2024-12-20 för 2026. För åren 2027 och 2028 är fastighetsavgiften schablonberäknad.

Övriga generella statsbidrag avser riktade statsbidrag som av redovisningstekniska skäl ska redovisas som generella statsbidrag. Dessa tillskott ingår inte i anslaget för kommunalekonomisk utjämning. För 2025 utgörs övriga generella statsbidrag av ett bidrag i syfte att minska andelen timanställningar inom kommunalt finansierad vård och omsorg om äldre. För 2026 finns inga övriga generella statsbidrag.

Pensionskostnader

Kommunernas **pensionsredovisning enligt "blandmodellen"** innebär att pensionsrätt som är intjänad före 1998 inte redovisas som skuld i balansräkningen utan som **ansvarsförbindelse**. Det innebär att kommunens pensionskostnader belastas både med kostnader för de som redan gått i pension och för de som arbetar nu. Från och med 1 januari 2023 har ett nytt pensionsavtal trätt i kraft, AKAP-KR, i kraft som är helt avgiftsbestämt pensionsavtal. Arbetstagare födda 1986 eller senare inträder med automatik i det nya pensionsavtalet. Pensionskostnaden i det nya avtalet uppgår till 6 % under "tak" (7,5 inkomstbasbelopp) och 31,5 % över. Anställda födda före 1986 med lön upp till och med 7,5 inkomstbasbelopp övergick med automatik till det nya pensionsavtalet medan anställda med ett pensionsunderlag över kunde välja att gå över till det nya pensionsavtalet. Anställda som är kvar i KAP-KL behåller en oförändrad avgift på 4,5 % upp till och med 7,5 gånger prisbasbeloppet och över "tak" intjänas förmånsbestämd pension.

Som grund för pensionskostnaderna är KPA:s simuleringar från augusti 2025. Särskild löneskatt på 24,26 % ingår i alla belopp. Diskonteringsräntan kommer ligga kvar på oförändrad nivå 2025. Pensionskostnaderna ökade 2023 och 2024 kraftigt. De högre premierna enligt det nya pensionsavtalet stod för en del av ökningen men framför allt påverkade den höga inflationen. Vid hög inflation leder

ett ökat prisbasbelopp till en ändrad värdering av sektorns pensionsskulder och avgifter. 2025 minskade pensionskostnaderna igen till följd av en mer normal ökning av prisbasbeloppet. Kostnadsökningarna till följd av det nya pensionsavtalet som trädde i kraft 1 januari 2023 är däremot bestående. Pensionskostnaderna inkluderat finansiell kostnad har ökat med ca 90 mkr till följd av det nya pensionsavtalet som infördes 2023.

Resultaträkning/Driftredovisning Mkr	Prognos	Budget	Plan	Plan
	2025	2026	2027	2028
Pensionsutbetalning ur ansvarsförbindelsen inkl. löneskatt	98	94	92	91
Intjänad avgiftspension inklusive löneskatt	177	175	184	193
Intjänad förmånsbestämd ålderspension, visstid mm	15	3	4	6
Summa kostnader (Brutto)	291	272	280	290
<i>Varav pensionsersättning från förvaltningar</i>	<i>-183</i>	<i>-196</i>	<i>-203</i>	<i>-210</i>
Finansiell kostnad	15	7	10	14

De finansiella kostnaderna avser ränte- och basbeloppsuppräknig av den del av pensionsskulden som ingår i balansräkningen.

Pensionsskuld Mkr	Prognos	Budget	Plan	Plan
	2025	2026	2027	2028
Pensionsavsättningar inkl. löneskatt	525	529	537	550
Summa avsättning för pensioner i balansräkning	525	529	537	550
Ansvarsförbindelse (Pensionsrätt intjänad före 1998)	1031	972	920	876
Total pensionsskuld med ansvarsförbindelse	1 846	1 501	1 457	1 426

Ansvarsförbindelsen minskar 2026, 2027 och 2028 till följd av att löpande utbetalningar av pensioner överstiger indexuppräknigen.

Finansnetto

Finansiella intäkter består av räntor för placeringar, borgensavgifter och utdelning av aktier och andelar. Genomsnittsräntan för placeringar har beräknats till 3,5 % för 2026.

De finansiella kostnaderna består till viss del av ränte- och basbeloppsuppräknig av den del av pensionsskulden som ingår i balansräkningen. De är beräknade efter KPA:s prognos från augusti.

Kostnadsränta för lån har beräknats till 2,2 % för 2026, 2027 och 2028.

Nämndernas förutsättningar

Ramförändringar

Jämfört med gällande budget 2025 innehåller 2026 års budget följande ramförändringar:

Nämnd, Mkr	Ramtillskott
Kommunfullmäktige	0
Kommunstyrelsen	21
Utbildningsnämnden	6
Kultur- och fritidsnämnden	4
Omsorgsnämnden	10
Arbetsmarknads- och socialnämnden	2
Samhällsbyggnadsnämnden	1
Valnämnd, överförmyndarnämnd kommunens revisorer	4
Totalt	48

En detaljerad lista på nämndernas ramförändringar finns under respektive nämnds avsnitt.

Statsbidrag

Förutom den budgetram som tilldelas från kommunfullmäktige finns ett stort antal riktade statsbidrag till verksamheten, som är avsedda för ett visst ändamål.

Generellt besparingskrav

Någon generell neddragning/effektiviseringskrav finns inte i nämndernas nettoramar under perioden 2026–2028.

Pris- och löneökningar

Utrymme för löneökningar budgeteras centralt och fördelas till respektive nämnd efter att de lokala förhandlingarna är klara. Kompensationen för löneökningar 2026 uppgår till 3,5 %. För de avtal som är klara har ramarna för nämnderna justerats upp till 2025 års nivå, dvs. att överhäng från 2025 års avtal ingår i ramarna. Ramuppräknings för uppdragstagare, timlöneanställda etcetera kompenseras direkt. Eventuella löneförändringar som sker vid sidan om den årliga löneöversynen kompenseras inte. Nämndernas ramar har räknats upp med 1,7 % för bidrag köp av verksamhet, 1,7 % övriga kostnader, 2,5 % för avtalsbunden verksamhet kommunstyrelsen och 2,5 % för intäkter.

Personalomkostnadspålägg

Personalomkostnadspålägg följer ändringar i SKR:s rekommendationer. Enligt preliminära uppgifter från SKR föreslås PO-pålägget ökas från 40,24 % till 40,66 % till 2026. Nämndernas budgetramar är justerade till det högre PO-pålägget. Besked om definitivt PO-pålägg kommer i mitten av december.

Internränta

Kommunen följer SKR:s rekommendationer för internränta vid beräkning av nämndernas kapitalkostnader. SKR tar fram en internränta senast i februari året innan aktuellt budgetår. För år 202 är räntan 2,75 %. För internt uthyrda fastigheter och taxefinansierade verksamheter görs ett tillägg med 0,5 % till totalt 3,25 %. Nämndernas ramar, förutom taxefinansierade verksamheter och internt uthyrda fastigheter, justeras vid förändring av internräntan. Internräntan har ökat med 0,25 procentenheter mellan 2025 och 2026.

Kapitalkostnads kompensation

Nämndernas kapitalkostnader för anläggningar och IT-system inom skattefinansierad verksamhet kompenseras till verklig kostnad. Inventarier, fordon etcetera kompenseras inte. Taxe- och uppdragsfinansierade verksamheter måste helt intäktsfinansiera sina kapitalkostnader.

Demografiska förändringar

Utbildningsnämnden, omsorgsnämndens och kommunstyrelsen budgetar justeras för volymförändringar efter kommunens befolkningsprognos inom förskoleverksamheten, fritidsverksamheten, grundskolan, gymnasieskolan, äldreomsorgen och måltidsverksamheten. Målgruppsförändringen inom målgrupperna inom förskolan, grundskolan och äldreomsorgen beräknas utifrån stadens standardkostnader exklusive lokalhyror för åldersindelade målgrupper som finns inom det centrala nationella utjämningsystemet för kommuner. Eliminering sker även av skolmåltidskostnader för målgruppsberäkning inom utbildningsnämnden. Befolkningsprognosen som tas fram under hösten, augusti/september, används vid fördelningen. Målgruppsjustering görs även för anpassad grundskola (grundsärskola). Lokalkostnader ersätts som separata anslag i MRP, efter beredning enligt lokalbehovsprocessen.

Känslighetsanalys

Trollhättans Stads budget för 2026 och plan för 2027 och 2028 baseras på vissa givna förutsättningar och förväntad utveckling. Det verkliga utfallet påverkas av både yttre och inre faktorer som kan avvika från de förväntningar som budgeten grundas på. Yttre faktorer kan vara exempelvis inflation, räntenivå och skatteunderlag. För att få en uppfattning av den effekt som förändringar av vissa faktorer skulle ge på årets resultat visas nedan olika händelser samt dess årseffekt för 2026.

Händelse	Årseffekt 2026, +/- mkr
Löneförändring med 1 %-enhet	21,1
Genomsnittlig ränta 1 %-enhet*	0,0
Skatteintäkter 1 procent	46,3
Påverkan på skatteintäkter och utjämningsbidrag vid förändring av antal invånare med 100 personer	6,8
Nettokostnader 1 %-enhet	46,6
Förändrad kommunalskatt med 1 kr/skr	160,1

*Trollhättans stad har ungefär lika mycket intäktsräntor som är rörliga och utgiftsräntor som är rörliga, det vill säga låg räntekänslighet.

Ekonomisk analys

Sammanfattning

Trollhättans Stad budgeterar ett överskott för 2026 på +41 mkr. Överskottet motsvarar +0,9 % av skatteintäkter och utjämningsbidrag. Budgeterade exploateringsresultat är uppskattade till -5 mkr.

För 2026 och de kommande åren i finansplanen 2027–2028 är osäkerheten om de ekonomiska planeringsförutsättningarna fortsatt stor. Budgetarbetet har i första hand inriktats mot 2026, medan finansplanens kommande år mer får ses som en framskrivning utifrån nu kända förutsättningar. Beräknad resultatnivå 2027–2028 är +5 mkr respektive +48 mkr.

Det finansiella målet "resultat" uppnås inte för perioden 2024–2026. Kommunfullmäktige har beslutat att resultatet för denna period ska uppgå till 1 % av skatteintäkter och utjämningsbidrag med undantag för jämförelsestörande poster. 1 % motsvarar ett resultat på ca + 45 mnkr men för perioden 2024–2026 uppgår resultatet till -26 mnkr. I MRP 2024–2027 Budget 2026 efterlever därmed ej kommunfullmäktiges beslut om finansiella mål och kommunens grundekonomi kommer därmed att försämrats.

Nettoinvesteringarna budgeteras till 251 mkr 2026, varav 29 mkr är hänförligt exploateringsverksamhet. Totalt under perioden 2026 - 2028 budgeteras investeringarna till 658 mkr, varav 70 mkr är hänförligt till exploateringsverksamhet.

För perioden 2026 – 2028 beräknas redovisad soliditet respektive år till 62 % och soliditeten inklusive hela pensionsåtagandet beräknas till 44 %, 45 % respektive 46 %.

Modell för finansiell analys

För att kartlägga och analysera resultat, utveckling och ställning för Trollhättans Stad används en analysmodell som utgår från fyra viktiga finansiella aspekter. Avsikten är att utifrån dessa identifiera eventuella finansiella möjligheter och problem och därigenom klargöra om Trollhättans Stad har den goda ekonomiska hushållning som föreskrivs i kommunallagen.

Resultat: Vilken balans har funnits över intäkter och kostnader under året och över tiden?

Kapacitet: Vilken kapacitet har funnits att möta finansiella svårigheter på lång sikt?

Risk: Föreligger några risker som kan påverka resultat och kapacitet?

Kontroll: Vilken kontroll har funnits av den ekonomiska utvecklingen?

Resultat och kapacitet

Skatteintäkter och nettokostnader

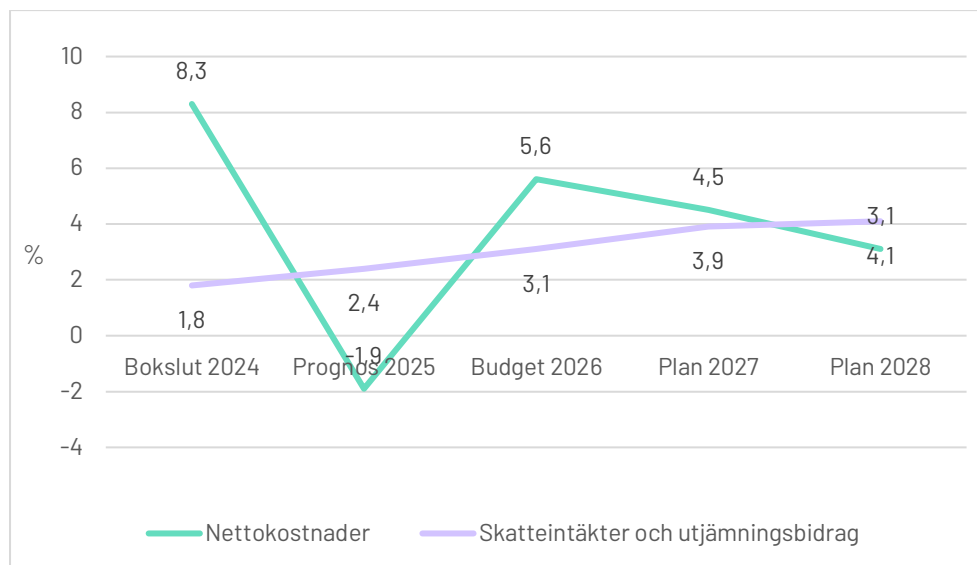
Enligt budgetanvisningarna är de ekonomiska ramarna för 2026 beräknade utifrån befintlig budget 2025 uppräknad för pris- och löneökningar och med tillägg/avdrag för målgruppsförändringar.

För 2026 innebär budgetförslaget från Moderaterna, Centerpartiet och Kristdemokraterna en total ramändring om +48 mkr för nämnderna jämfört med 2025.

- Varav lokaler +23 mkr
- Varav målgruppsförändringar exkl. LSS, -6 mkr
- Varav enligt finansieringsprincipen, +15 mkr
- Varav övriga förändringar, +17 mkr

Ökningstakten för skatteintäkterna och utjämningsbidrag beräknas till 11,5% för perioden 2026–2028 och nettokostnaderna beräknas öka med 13,9 %. Skattesatsen år 2026 är oförändrat 22,36 kr/skr. Jämfört med prognosen för 2025 ökar nettokostnaderna med 5,6 % medan skatteintäkter och utjämningsbidrag ökar med 3,1 %.

Förändring verksamhetens nettokostnader och skatteintäkter, utjämningsbidrag

Årets resultat

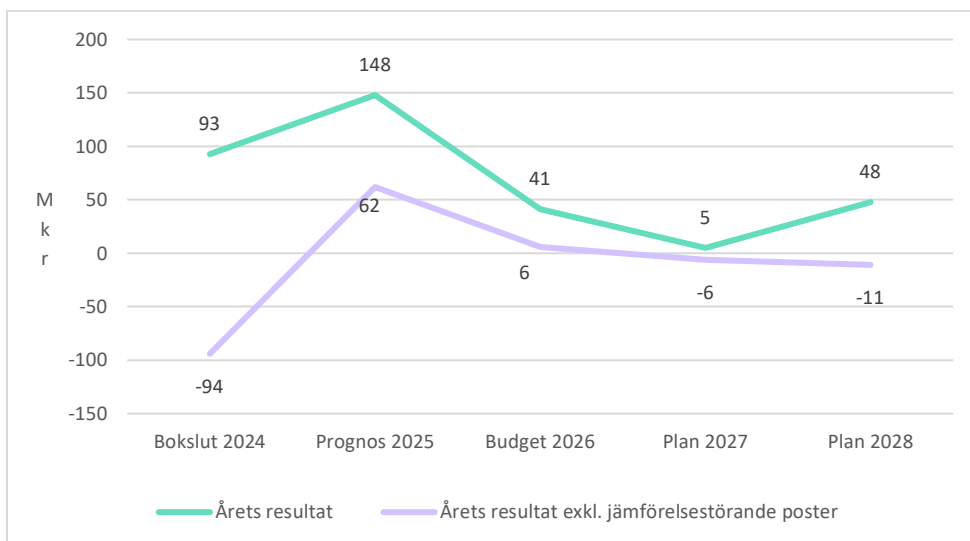
Huvudinriktningen har varit 2026, medan de kommande åren inte har gått igenom i detalj. För åren 2027–2028 har därför en översiktlig finansplan sammanställts med nu kända förutsättningar. Ny ställning till budgetramarna inför 2027 och senare prövas under kommande år.

För 2026 budgeteras ett överskott om +41 mkr, inklusive jämförelsestörande poster såsom exploateringsresultat, realisationsvinster från försäljning av fastigheter och gatukostnadsersättning. För åren 2027–2028 uppgår budgeterat resultat till +5 mkr respektive +48 mkr. Budgeterat årsresultat relaterat till skatteintäkter och utjämningsbidrag beräknas år 2026 till 0,9 %. Under åren 2027 och 2028 budgeteras ett resultat på 0,1 % respektive 1,0 %. I snitt över perioden 2026–2028 uppgår det budgeterat årsresultat relaterat till skatteintäkter och utjämningsbidrag till 0,7 %. Ett resultat på cirka 2 % över tid brukar betraktas som god ekonomisk hushållning. Då kan en normal investeringsnivå skattefinansieras över en längre tidsperiod.

I de budgeterade resultaten ingår kostnader och intäkter från tomtförsäljning vid markexploatering, realisationsvinster från försäljning av fastigheter samt gatukostnadsersättning, vilket redovisas som jämförelsestörande poster. 2026 inkluderas i budgeten exploateringsresultat på -5 mkr samt realisationsresultat från försäljning av fastigheter om 40 mkr. Resultatet exkluderat exploateringsresultat uppgår till +6 mkr. Den angivna politiskt satta målnivån är 1,0 % i snitt över senaste 3 åren (aktuellt år och föregående två år), vilket betraktas som en eftersträvt miniminivå. Målnivån motsvarar ett redovisat resultat på 45 mkr för Trollhättan 2026.

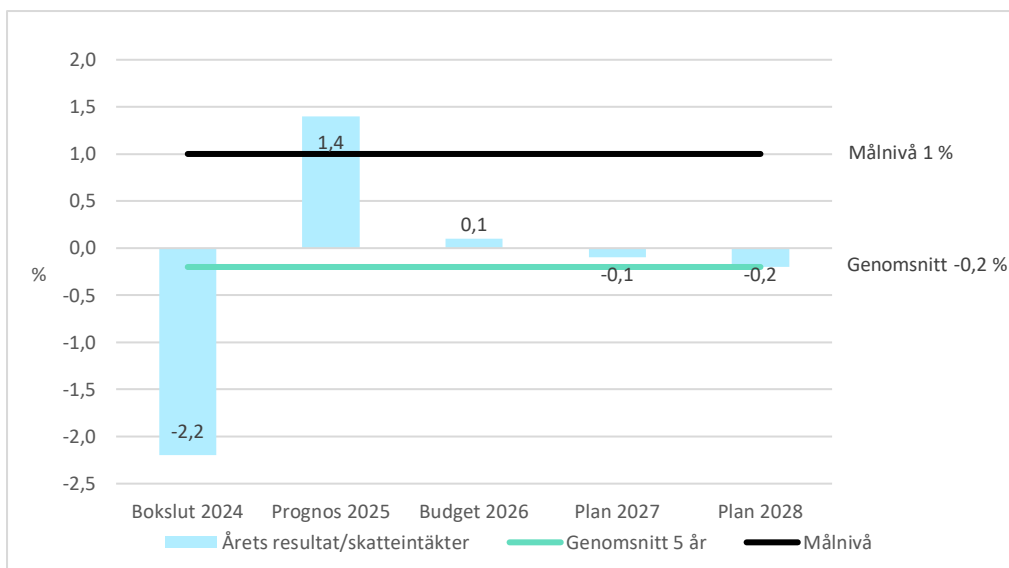
I det redovisade resultatet 2026–2028 ligger reserveringar inom kommunstyrelsens anslag för oförutsedda utgifter/särskilda åtgärder med 49 mkr respektive år.

Årets resultat 2024–2028

Resultat	Budget	Plan	Plan
	2026	2027	2028
Årets resultat, mkr	+41	+5	+48
Jämförelsestörande post, exploateringsresultat	+5	-11	+6
Jämförelsestörande post, gatukostnadsersättning	0	0	-64
Jämförelsestörande post, realisationsvinst fastigheter	-40	0	0
Årets resultat exkl. jämförelsestörande post, mkr	+6	-6	-11

Årets resultat i förhållande till skatteintäkter och utjämningsbidrag*

*Årets resultat exkl. jämförelsestörande poster

Budgeterade investeringar

Totalt under perioden 2026 - 2028 beräknas staden investera 658 mkr, varav exploateringsprojekt 70 mkr. För 2026 uppgår budgeterade investeringar till 251 mkr, varav exploateringsprojekt 29 mkr. För 2027 och 2028 uppgår investeringarna till 206 mkr (varav exploatering 17 mkr) respektive 201 mkr (varav exploatering 24 mkr).

Gatuutbyggnaden i den nya stadsdelen Vårvik ingår med 37 mkr perioden 2026 - 2028, vilken finansieras genom att staden erhåller gatukostnadsersättning från Trollhättan Exploatering AB.

Investeringarna 2021–2024 har legat på en hög nivå, totalt 1 375 mkr, i genomsnitt 344 mkr/år. Den höga investeringsnivån beror till stor del på den nya Stridsbergsbron och gatuutbyggnad Vårvik. Stridsbergsbron färdigställdes 2023 och gatuutbyggnad Vårvik är färdigställd till stora delar.

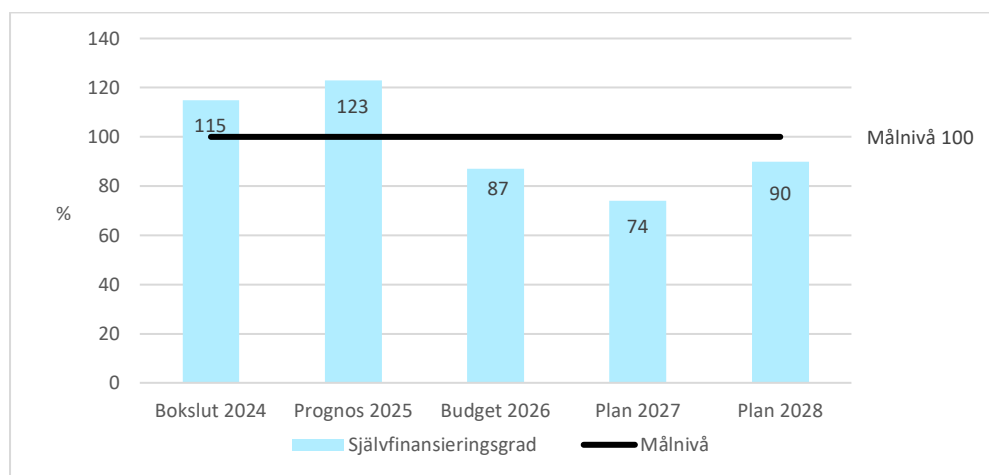
Investeringsnivån enligt prognos 2025 sjunker till 248 mkr. Budgeterade investeringsnivåerna 2026–2028 uppgår till 658 mkr, det vill säga en genomsnittlig investering om 219 mkr per år.

Självfinansieringsgraden av investeringarna uppgår under 2026 – 2028 till i genomsnitt 84 %.

Målnivån är 100 %. Det betyder att ca 16 % av investeringarna kommande tre år måste finansieras genom ianspråktagande av likvida medel eller/och placeringsportföljen alternativt låna till en del av investeringarna.

Självfinansieringsgrad investeringar*

*Självfinansieringsgrad: Årets resultat exkluderat exploateringsresultat samt upplösning av gatukostnadsersättningar i förhållande till totala investeringar exklusive större infrastrukturprojekt och exploatering.

Investeringar i verksamhetsfastigheter görs i helägda bolag. Det förklarar att investeringsvolymen är förhållandevis låg jämfört med många andra kommuner.

I MRP anges som mål att resultatet ska vara tillräckligt för att, tillsammans med avskrivningarna, långsiktigt finansiera investeringarna. Målet ska ses över en konjunkturcykel. Uppnås målet innebär det att kommunen kan skattefinansiera samtliga investeringar som är genomförda under perioden, vilket i sin tur innebär att kommunen inte behöver låna till investeringar.

Finansiering av investeringar (mkr)	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Avskrivningar	127	134	142
Resultat exklusive realisationsvinster/gatukostnadsersättning/ förändring pensionsskuld	+10	+2	+4
Försäljning anläggningstillgångar	43	-	-
Summa tillförda medel	+180	+136	+146
./. Nettoinvesteringar	-251	-206	-201
Återstår efter nettoinvesteringar	-71	-70	-55

Investeringarna kan inte finansieras med resultat, avskrivningar och försäljningar under 2026, 2027 och 2028 utan måste helt eller delvis finansieras genom minskad likviditet och ianspråktagande av finansiella tillgångar alternativt upptagande av nya lån. En investeringsnivå på ca 180 mkr exklusive exploateringsinvesteringar innebär att investeringarna kan finansieras med egna tillförda medel under förutsättning att resultatmålet om 1 % av skatteintäkter och utjämningsbidrag uppfylls. Då resultaten är för låga i förhållande till investeringsvolymen under perioden 2026–2028 uppnås inte kommunfullmäktiges finansiella mål om självfinansiering.

Risk och kontroll

Soliditet

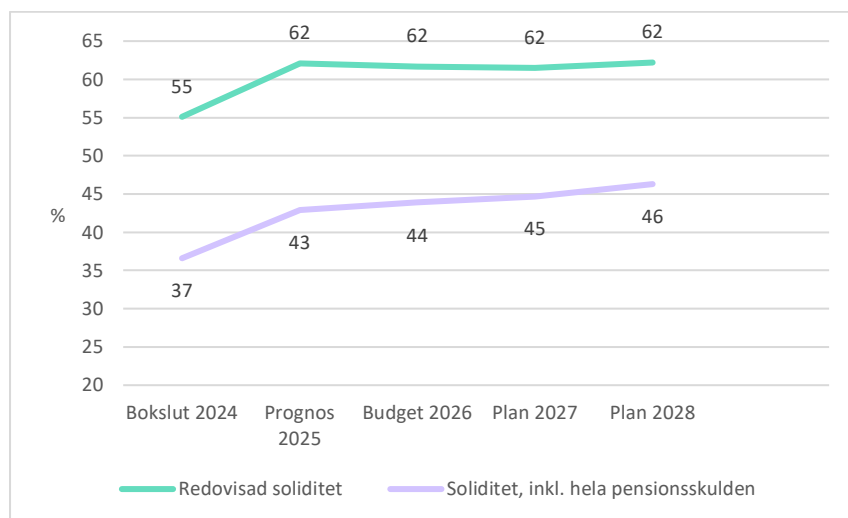
Soliditeten är ett mått på det långsiktiga finansiella handlingsutrymmet. För uppfyllande av god ekonomisk hushållning är det viktigt att soliditeten över en längre period inte försvagas utan utvecklas i positiv riktning.

Soliditeten minskar med -0,4 procentenheter till 61,7 % 2026, minskar ytterligare 2027 till 61,5 % och förstärks 2028 till 62,2 %. Sett över hela perioden förstärks den redovisade soliditeten från prognos 2025 till budget 2028 med +0,1 procentenheter. Soliditeten inkl. samtliga pensionsförpliktelser ökar från prognos 2025 på 42,9 % till 43,9 % 2026. Därefter ökar den till 44,7 % 2027 och 46,3 % år 2028. Totalt över perioden en förstärkning med 3,6 %-enheter. Att soliditeten inklusive samtliga pensionsförpliktelser ökar mer än redovisad soliditet beror på att ansvarsförbindelsen amorteras ned genom pensionsutbetalningar.

En del av pensionsskulden, som avser intjänande före 1998, redovisas bland ansvarsförbindelserna ”inom linjen” i balansräkningen och uppgår till ca 972 mkr 2026. Denna skuld sjunker därefter successivt och beräknas uppgå till 876 mkr 2028. Upparbetad pensionsskuld i balansräkningen uppgår till 529 mkr vilket innebär en total pensionsskuld om ca 1 501 mkr 2026.

Soliditetsmåttet påverkas positivt av att verksamhetslokalerna är överförda till ett kommunalt bolag. Detta är viktigt att beakta vid jämförelser med andra kommuner.

Soliditet 2025–2027

Kommunalskatt

Utdebiteringen i Trollhättan har i stort sett varit oförändrad sedan 1982, förutom skatteväxlingar med Regionen och den höjda utdebiteringen 2015 och 2020. För 2012 genomfördes en skatteväxling om 43 öre för ändrat huvudmannaskap för kollektivtrafiken. Trollhättans Stad sänkte utdebiteringen

med 43 öre och Regionen gjorde motsvarande höjning. År 2015 höjdes den kommunala utdebitering med 60 öre/skr till 21,56 kr/skr. År 2020 höjdes den kommunala utdebiteringen med 0,80 kr till 22,36 kr/skr.

	2025		2026
	Trollhättan	Riket	Trollhättan
Kommunen	22:36	20:71	22:36
Regionen/Landstinget	11:48	11:69	
Totalt	33:84	32:41	

God ekonomisk hushållning utifrån finansiella mål

God ekonomisk hushållning inkluderar finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. En samlad bedömning är att de finansiella målen i god ekonomisk hushållning inte nås fullt ut i MRP/Budget för perioden 2026 – 2028. De finansiella målen inkluderar resultatmål, kapacitetsmål och mål om självfinansiering av investeringar. Resultatmålet och investeringsmålet uppnås inte något av budget/plan åren medan kapacitetsmålet nås samtliga år. En förutsättning för att nå de budgeterade resultaten är att nämnderna uppnår budgetbalans. Det finns budgeterade reserver på centrala anslag under kommunstyrelsen.

Avstämning finansiella mål enligt Mål- och resursplan (MRP)

Resultatmål

- Årets resultat ska i genomsnitt uppgå till 1 % av skatteintäkter och utjämningsbidrag under mandatperioden*.

**Med undantag för jämförelsestörande poster.*

Indikator: Årets resultat exklusive jämförelsestörande poster/skatteintäkter och utjämningsbidrag. Snitt senaste 3 åren (aktuellt år samt två föregående åren).

Målet uppnås inte 2026 (-0,2 %), 2027 (+0,5 %) och 2028 (-0,1%).

Kapacitetsmål

- Soliditeten med fullfondering av pensioner, ska öka eller hållas oförändrad.

Indikator: Soliditet enligt fullfonderingsmodellen.

Målet uppnås 2026, 2027 och 2028. Soliditeten inkluderat fullfondering av pensioner ökar från 2025 års prognostiserade nivå på 42,9 % till 43,9 % 2026. Därefter ökar soliditeten till 46,3 % 2028.

Investeringsmål

- Nettoinvesteringarna ska finansieras med egna medel*. Självfinansieringsgraden skall uppgå till 100 %.

**Med undantag för exploateringsprojekt och stora infrastrukturprojekt.*

Indikatorer: Självfinansieringsgrad av nettoinvesteringarna.

Målet uppnås inte 2026 (87 %), 2027 (74 %) och 2028 (90 %). Självfinansieringsgraden för perioden 2026–2027 uppgår till 84 %.

Avslutande kommentar till ekonomisk analys för Trollhättans Stad

I grunden har Trollhättans Stad en sund grundekonomi och har redovisat positiva resultat samtliga år sedan 1997, med undantag för 2018, och de övergripande ekonomiska målen har uppfyllts de senaste fem åren. Det genomsnittliga resultatet för senaste 5-årsperioden 2020 – 2024 uppgår till 3,4

% av skatteintäkter och utjämningsbidrag. Under samma period har soliditeten ökat med 2,7 procentenheter till 55,2 %

Delårsrapporten per augusti 2025 visar på ett förväntat resultat om 62 mkr, vilket motsvarar 1,4 % av skatteintäkter och utjämningsbidrag. Resultatet har påverkats positivt av realisationsvinster från försäljning av fastigheter samt överskott på nämnderna.

För år 2026 budgeteras ett resultat om 5,9 mkr exklusive exploateringsresultat och realisationsvinster från försäljning av fastigheter. Årets resultat exklusive exploateringsresultat och gatukostnadsersättning uppgår enligt budget 2027 till -6,9 mkr och 2028 till -11,6 mkr. De budgeterade resultaten över perioden förutsätter att nämndernas budget är i balans.

Det lagstadgade balanskravet där intäkterna minst ska täcka kostnaderna uppnås för budgetåren 2026–2028. Det kan däremot konstateras att den totala budgeterade resultatnivån för åren 2026 – 2028 inte når upp till den nivå som betraktas som god ekonomisk hushållning utifrån nuvarande finansiella mål. Då investeringsvolymerna är fortsatt höga uppnås inte heller investeringsmålet 2026–2028. Den samlade bedömningen är att de finansiella målen resultat och investering utifrån god ekonomisk hushållning inte nås fullt ut något av de enskilda åren.

Totalt tillförs 48 mkr (1,1 %) år 2026 i anslag till nämnderna samt 49 mkr till olika centrala anslag under kommunstyrelsen. År 2027 tillförs till nämndernas budgetramar 38 mkr till 87 mkr jämfört med år 2025 och år 2028 tillförs ytterligare 43 mkr till 129 mkr jämfört med år 2025. År 2027 och 2028 ligger nivån på centrala anslag till kommunstyrelsens förfogande på 49 mkr per år.

De ekonomiska förutsättningarna stärks kommande år. Prognoser från SKR visar på en återhämtning av konjunkturen och en utveckling av den underliggande skatteunderlagstillväxten som under perioden 2026–2029 bedöms uppgå till i genomsnitt 4,4 %. Även den reala skatteunderlagstillväxten ökar och förväntas under samma period att ligga på ca 1,4 % per år. Belastningen på ekonomin förväntas trots det att bli hög under kommande år. Befolkningsprognoser visar på stora förändringar i den demografiska strukturen med kraftiga ökningar i målgrupperna inom äldreomsorgen samtidigt som målgrupperna inom förskola/grundskola minskar. Detta kommer att innebära omfattande anpassningar i verksamheterna.

I och med att inte alla finansiella mål uppnås i Budget för perioden 2026 – 2028 är det av stor vikt att påbörja arbetet med att anpassa verksamhetens kostnader för att därmed uppnå God ekonomisk hushållning. För att uppnå nuvarande finansiella mål krävs en grundläggande långsiktig resultatförbättring som ska vara genomförd senast år 2029. Detta kommer att kräva tydliga politiska ställningstaganden i kommande arbete med MRP 2027–2029. Inför detta arbete är det även av stor vikt att en översyn görs av nuvarande finansiella mål. Målen ska vara styrande över en tioårsperiod med årsbokslut 2024 som utgångspunkt. Med dessa mål som grund ska det bli en tydlig koppling mellan investeringsnivå, resultatnivå och soliditetsutveckling.

Balanskravsresultat och resultatutjämningsreserv

Balanskravet, ett lagstadgat krav enligt kommunallagen, innebär att kommunen ska besluta om en budget där intäkterna överstiger kostnaderna, det vill säga resultatet måste vara större än noll. Ett negativt resultat måste regleras inom tre år.

Det är obligatoriskt att sammanställa en balanskravsutredning som definierar "Årets resultat efter balanskravsjusteringar" och i förekommande fall redovisa förändringar av Resultatutjämningsreserven och Resultatreserven.

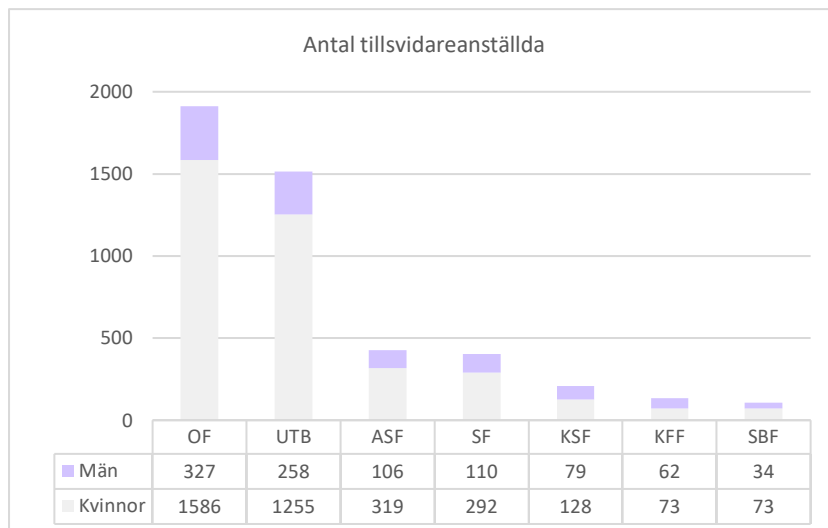
Budgeterad balanskravsutredning, mkr	2026
Årets resultat enligt resultaträkningen	41
Samtliga realisationsvinster	-41
Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	-
Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	-
Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-
Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	1
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	-
Användning av medel från resultatutjämningsreserv	-
Balanskravsresultat	1

Enligt ovanstående utredning uppfylls balanskravet för år 2026.

Resultatutjämningsreserven uppgår vid ingången av år 2025 till 39 mkr. Enligt regler om kommunala resultatutjämningsreserver (RUR) finns möjlighet för kommuner att själva kunna utjämna intäkter över tid och därigenom kunna möta konjunkturvariationer. Hela eller delar av behållningen i RUR kan räknas in i budgeten för att täcka upp om de beräknade intäkterna är lägre än kostnaderna när de prognostiserade skatteintäkterna ökar svagt till följd av en svag samhällsekonomisk utveckling. Dispositionen ur resultatutjämningsreserven fastställs i samband med årsredovisningen.

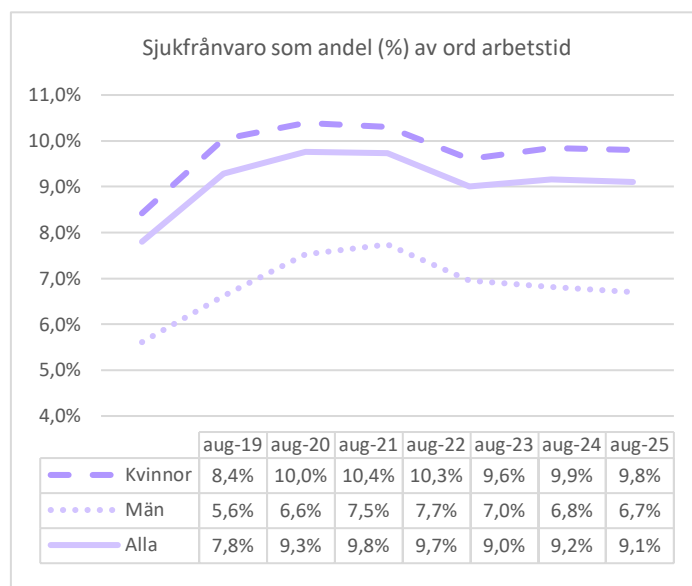
Väsentliga personalförhållanden

Personalstruktur

Trollhättans Stad är Trollhättans största arbetsgivare med sina drygt 4 700 tillsvidareanställda. Som arbetsgivare är staden kvinnodominerad, drygt 79 % i organisationen är kvinnor. Könsfördelningen skiljer sig åt mellan förvaltningarna. Tydligast är kvinnodominansen inom de två största förvaltningarna, omsorgsförvaltningen (83 %) och utbildningsförvaltningen (83 %).

För att skapa hållbara och attraktiva arbetsplatser krävs att hela organisationen jobbar långsiktigt och systematiskt med arbetsmiljöfrågan. Sjukfrånvaron är viktig att följa över tid, då den har stor inverkan på förutläggningarna för att skapa hållbara arbetsplatser, hög måluppfyllelse och även ekonomi. Sjukfrånvaron i organisationen skiljer sig åt mellan förvaltningarna och är högre i mer kontaktintensiva delar av verksamheten. I tabellen visas hur stor andel av den ordinarie arbetstiden som förlorats i sjukfrånvaro och hur detta utvecklats över tid. Sjukfrånvaro-nivåerna är högre bland kvinnor (9,8 %) än bland män (6,7 %) och har under det senaste året minskat något bland både kvinnor och män.

Personalomsättningen har ökat marginellt under det senaste året. Den är på relativt höga nivåer (12-14 %) inom flera viktiga yrkesgrupper, till exempel personlig assistent, undersköterskor och lärare, årskurs 7-9. Samtidigt som den relativt sett är mycket låg (3-4 %) inom andra yrken, till exempel förskollärare och barnskötare. Det går att ana strukturella skillnader mellan kvinnor och män, även när det gäller personalomsättningen. Bland männen är personalomsättningen 9,8 %, medan den är 8,7 % bland kvinnor.

Antalet anställda i åldrarna över 60 år uppgår till drygt 600 personer. Detta är således antalet som förväntas gå i pension inom de närmaste åren.

Viktiga områden inom arbetsgivarpolitiken

Kompetensförsörjning

Den demografiska utvecklingen visar växande behov av kommunens tjänster inom framför allt äldreomsorg. Under den senaste tiden har samtidigt vikande födseltal i kombination med minskad invandring också minskat behovet inom vissa delar av kommunens verksamheter, till exempel inom förskolan. Komplexiteten i dessa frågor och snabba förändringar i prognoserna gör att behovet av ett systematiskt och kontinuerligt arbete med strategiska kompetensförsörjningen blir än större.

Det strategiska kompetensförsörjningsarbetet kommer framöver på ett tydligare sätt vara faktabaserat, datadrivet och är invävt i de årliga MRP- och budgetprocesserna i hela organisationen. I det pågående arbetet har ett antal huvudområden identifierats som särskilt viktiga att arbeta med för att säkra välfärdens kompetensförsörjning. Som ett av verktygen för att identifiera dessa prioriterade områden har staden använt SKR:s 9 strategier för kompetensförsörjning.

Ledarutveckling

Stadens chefer och ledare har en viktig roll för att vi ska lyckas med vårt uppdrag. Ett effektivt ledarskap bidrar till en framgångsrik organisation och eftersom det kommunala uppdraget för välfärden ständigt påverkas av nya samhällsutmaningar, behöver vi chefer som visar vägen. Förutom att erbjuda kompetensutveckling behöver det också finnas bra förutsättningar, till exempel genom organisering och stödfunktioner. Genom att satsa på ledarutveckling och organisationsutveckling får vi utvecklande ledare med förutsättningar som skapar möjlighet för medarbetare att utveckla nya arbetssätt och samarbeten för att skapa den bästa verksamheten för våra invånare. Ledarskapet har stor betydelse för verksamheten och dess kvalitet. Genom att fortsätta arbeta med ledarutveckling på olika sätt för att stötta och kompetenshöja cheferna skapas förutsättningar för ett hållbart ledarskap och gott medarbetarskap.

Attraktiv arbetsgivare

Trollhättans stad ska vara en attraktiv arbetsgivare där medarbetare trivs, utvecklas och har goda arbetsförhållanden. Genom att arbeta med arbetsmiljöfrågorna på ett systematiskt sätt och genom att ha arbetsmiljön i fokus vid förändringsprocesser bidrar det till att skapa attraktiva arbetsplatser. Samverkan med fackliga organisationer är en viktig del för att nå dit där den nära dialogen på arbetsplatserna är en nyckel för att skapa delaktighet.

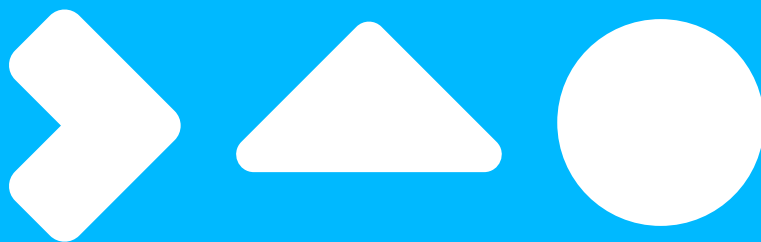
Genom kommunikationsinsatser och stolta medarbetare kan vi visa att Trollhättans stad är en attraktiv arbetsgivare där man som chef och medarbetare trivs och vill stanna kvar.

Organisering och samarbete

En av förutsättningarna för att nyttja organisationens fulla potential och ge cheferna bäst förutsättningar att utöva ledarskap är att aktivt jobba med hur vi organiserar oss. Organiseringen ska med medborgaren i fokus bidra till att underlätta samarbete över verksamhets- och förvaltningsgränser och med andra organisationer. En del av det arbetet landar in under det tillitsbaserade förhållningssättet där samverkan mellan verksamheter med fördel kan underlättas och lättare tas tillvara utifrån nya behov som växer i organisationen.

Omställning är en viktig fråga som behöver lyftas för att kunna skapa strukturer för att ta hand om och möta de nya arbetskrav som ställs. I ett omställningsarbete är ett främjande/förebyggande perspektiv viktigt och som kan ske på flera olika nivåer och med olika aktörer. Intern rörlighet och hur vi arbetar med en process för att underlätta möjligheten att byta inriktning eller förvaltning är en viktig del för att klara omställningarna som vi ställs inför. Då behöver intern rörlighet ses som en intern möjlighet för medarbetaren.

Ekonomiska rapporter

Resultatbudget

Mkr	Bokslut 2024	Budget 2025	Prognos 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Verksamhetens intäkter	773					
Verksamhetens kostnader	-5 154	-4 437	-4 291	-4 529	-4 733	-4 877
Avskrivningar	-110	-115	-116	-127	-134	-142
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER	-4 491	-4 553	-4 407	-4 656	-4 867	-5 019
Skatteintäkter	3 308	3 459	3 430	3 566	3 725	3 877
Generella statsbidrag o utjämning	1 077	1 049	1 061	1 064	1 085	1 131
VERKSAMHETENS RESULTAT	-106	-45	84	-26	-57	-11
Finansiella intäkter	260	101	98	89	87	89
Finansiella kostnader	-61	-34	-34	-23	-26	-30
RESULTAT EFTER FINANS. POSTER	93	22	148	41	5	48
Extra ordinära poster	0	0	0	0	0	0
ÅRETS RESULTAT	93	22	148	41	5	48
*Inklusive exploateringsresultat						
varav exploateringsresultat	6	2	3	5	-11	6
Varav gatukostnadsersättning	-9	0	0	0	0	-64
varav orealiserade vinster i värdepapper	-139	0	0	0	0	0
ÅRETS RESULTAT exkl expl. resultat	-49	24	151	46	-6	-11

Kassaflödesbudget

Mkr	Bokslut 2024	Budget 2025	Prognos 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN						
Årets resultat	93	22	148	41	5	48
Just ej likviditetspåverkande poster	83	153	11	141	150	100
Övriga likviditetspåverkande poster	-23	-9	-11	2	-8	1
Ökning/minskning av kortfristiga fordringar	-53	-71	17	123	65	-81
Ökning/minskning av förråd och varulager	1	0	-1	0	0	0
Ökning/minskning av kortfristiga skulder	119	-106	-181	-15	4	-5
Förändring av kortfristiga fordringar/skulder/lager						
Kassaflöde från löpande verksamhet	220	-12	-16	292	217	63
INVESTERINGSVERKSAMHETEN						
Investeringar i materiella anläggningstillg	-222	-317	-248	-251	-206	-201
Investeringsinkomst/investeringsbidrag materiella anläggningstillgångar	2	1	1	1	1	1
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	48	0	97	0	0	0
Förvärv av finansiella tillgångar	-6	0	0	0	0	0
Investering i kommunkoncernföretag	-200	-350	-350	-50	0	0
Kassaflöde från investeringsverksamhet	-377	-666	-500	-300	-205	-200
FINANSIERINGSVERKSAMHET						
Nyupptagna lån	0	250	0	100	0	0
Amortering av långfristiga skulder	0	0	0	0	0	0
Förändring skulder finansiell leasing	-4	-3	-6	-6	-6	-6
Förändring långfristiga fordringar	333	378	368	21	-19	52
Kassaflöde från finansieringsverksamhet	329	625	362	115	-25	46
ÅRETS KASSAFLÖDE	172	-53	-155	107	-14	-91
Likvida medel vid årets början	41	213	213	58	165	151
Likvida medel vid årets slut	213	160	58	165	151	61

Balansbudget

Mkr	Bokslut 2024	Budget 2025	Prognos 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
TILLGÅNGAR						
Anläggningstillgångar						
Imateriella anläggningstillgångar	19					
Materiella anläggningstillgångar		2 515	2 445	2 582	2 670	2 744
Mark, byggnader och tekniska anlägg	2 114					
Maskiner och inventarier	176					
Finansiella anläggningstillgångar	2 364	2 186	1 997	1 976	1 995	1 943
Summa anläggningstillgångar	4 673	4 701	4 442	4 557	4 665	4 687
Omsättningstillgångar						
Förråd, lager, exploateringsfastigheter	23	23	24	24	24	24
Fordringar	484	456	447	445	467	477
Kortfristiga placeringar	369	468	389	268	181	252
Kassa och bank	213	160	58	165	151	61
Summa omsättningstillgångar	1 089	1 106	918	903	824	814
SUMMA TILLGÅNGAR	5 762	5 808	5 360	5 460	5 488	5 501
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER						
Eget kapital						
Eget kapital vid årets början	3 088	3 181	3 181	3 329	3 370	3 375
-Varav resultatutjämningsreserv	129					
Årets resultat	93	22	148	41	5	48
Eget kapital	3 181	3 202	3 329	3 370	3 375	3 423
-Varav resultatutjämningsreserv	39					
Avsättningar						
Avsättningar för pensioner	500	527	525	529	537	550
Andra avsättningar	5	5	5	5	5	5
Summa avsättningar	505	532	530	534	542	555
Skulder						
Långfristiga skulder	511	765	468	587	598	554
Kortfristiga skulder	1 565	1 309	1 034	969	974	969
Summa skulder	2 076	2 073	1 502	1 557	1 572	1 522
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	5 762	5 808	5 360	5 460	5 488	5 501
Panter och ansvarsförbindelser						
Panter och därmed jämförliga säkerheter						
Ansvarsförbindelser						
Pensionsförpliktelser som inte har upptagits bland skulderna eller avsättningarna	1 072	1 030	1 031	972	920	876
Övriga ansvarsförbindelser	9 703					

Not 1.

Redovisningsprinciper

Kommunens redovisning upprättas i enlighet med kommunallagen, lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) samt rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning, RKR. På några punkter, görs vissa avsteg från rekommendationer från normgivande organ. Dessa avsteg kommenteras nedan under respektive rubrik.

Periodisering

Beloppsgränsen för väsentligt värde vid periodisering uppgår till ett basbelopp. Undantag finns för vissa poster som till exempel återsökningar från Migrationsverket som periodiseras oavsett belopp.

Jämförelsestörande poster

Som jämförelsestörande betraktas poster som inte är extraordinära men som är sällan förekommande, uppgår till väsentliga belopp och som är viktiga att uppmärksamma vid jämförelser med andra perioder. Realisationsvinster vid fastighetsförsäljning samt kostnader och intäkter vid tomtförsäljning i samband med markexploatering redovisas alltid som jämförelsestörande. Posterna särredovisas i not till resultaträkningen.

Investeringsbidrag, gatukostnadsersättning och exploateringsersättning

Investeringsbidrag från offentliga organisationer redovisas som långfristiga skulder och periodiseras över objektets nyttjandeperiod. Gatukostnadsersättning redovisas som intäkt när tomtköpet genomförs, under förutsättning att Trollhättans Stad har färdigställt de tillgångar som gatukostnadsersättningen ska finansiera. Exploateringsersättningar intäktsförs i takt med att åtaganden fullgörs i enlighet med RKR R2 Intäkter. Bedömning av återstående förpliktelser görs från fall till fall beroende på tecknade avtal.

Anläggningstillgångar

Anskaffningar avsedda för stadigvarande bruk eller nyttjandeperiod om minst tre år klassificeras som anläggningstillgång om beloppet överstiger gränsen för mindre värde. Gränsen för mindre värde har satts till ett basbelopp och gäller som gemensam gräns för anläggningstillgångar och finansiella leasingavtal. Anläggningstillgångar är upptagna till anskaffningsvärdet efter avdrag för planenliga avskrivningar. Till och med 2017 har anskaffningsvärdet reducerats med erhållna investeringsbidrag.

I mycket begränsad utsträckning ingår immateriella anläggningstillgångar bland de materiella. Från och med 2020 särredovisas nytillkomna immateriella anläggningstillgångar. Med hänsyn till det begränsade beloppet redovisas av förenklingsskäl utgifterna för GC-väg till Sjuntorp som investering trots att vägen kommer att ägas av Trafikverket.

Avskrivningar

Avskrivningar beräknas på objektens anskaffningsvärden och påbörjas månaden efter som anläggningen tas i bruk. Avskrivningstiderna baseras på nyttjandeperioden och sker med linjär avskrivning. För internt uthyrda fastigheter används nominell annuitet. Ingen avskrivning tillämpas på mark, konst och pågående arbeten. Avskrivningstiderna som normalt används är 3, 5, 10, 15, 20, 33 och 50 år.

Komponentavskrivning införs successivt genom tillämpning vid större nyinvesteringar och reinvesteringar där det är motiverat genom skillnader i livslängd mellan stora delar av objektet. Komponentindelning tillämpas på investeringar över en miljon kronor.

Från och med oktober 2020 tillämpas komponentavskrivning även för gator och vägar över en miljon kronor. Trafiksignaler, maskineri i broar etcetera särskiljs. En successiv övergång till komponentindelning sker för gator och vägar som aktiverats före oktober 2020 i samband med att komponenter byts ut.

Finansiella tillgångar

Efter första tillfället värderas finansiella tillgångar som innehåller för att generera avkastning eller värdestegring till verkligt värde i den mån det är förenligt med 7 kap. 6 § och 7 § LKBR. Förändringen i tillgångarnas verkliga värden redovisas vid helårsbokslut.

Lagertillgångar

Värdering av lagertillgångar inom centralförrådet sker post för post till det lägsta av anskaffningsvärdet och verkligt värde på balansdagen i enlighet med LKBR 7 kap. 5 §.

Grusupplag i lager värderas till anskaffningsvärde enligt vägt genomsnittspris vilket motsvaras av kostnaden för krossning till mindre dimensioner.

Överlager förekommer i mindre omfattning och avser material avsett för vård och omsorg såsom engångshandskar och munskydd. Överlager redovisas på samma sätt som övriga lagertillgångar inom centralförrådet. Bedömningen är att detta inte innebär någon risk för inkurans. Beredskapslager finns inte. Mindre lager av kontorsmaterial kostnadsförs direkt i samband med inköp.

Tomter för försäljning, exploateringsprojekt, värderas kollektivt per exploateringssteg där totala utgifter fördelas per tomt utifrån yta. I anskaffningsvärdet ingår mark, andel av projektering och direkta utgifter för åtgärder på tomtmark.

Pensioner

Förpliktelser för pensionsåtaganden för anställda i kommunen är beräknade enligt RIPS och redovisas enligt den så kallade blandmodellen i enlighet med lag om kommunal bokföring och redovisning. Under 2006 – 2015 gjordes extra pensionsavsättningar enligt plan. Den extra pensionsavsättningen inklusive särskild löneskatt uppgick i bokslutet 2022 till 127 mkr. I bokslutet 2023 har den extra pensionsavsättningen återförts. Återföringen har redovisats i enlighet med RKR R12 såsom rättelse av fel.

Kommunen antog 2015 bestämmelser om omställningsstöd och pensioner till förtroendevalda (OPF-KL). Redovisning sker enligt rekommendation.

Pensionsåtagande för anställda i de företag som ingår i den kommunala koncernen redovisas enligt K3 Årsredovisning och koncernredovisning (BFNAR 2012:1).

Övriga avsättningar

Avsättningar har tagits upp till det belopp som bedöms krävas för att reglera befintliga förpliktelser på balansdagen.

Exploateringsredovisning

Vid exploateringsredovisning tillämpas RKR R2 intäkter samt RKR:s vägledning "Redovisning av kommunal mark-exploatering". Exploateringar som är avsedda för försäljning bokförs som omsättningstillgång. Exploateringsområden som kommunen ska behålla redovisas som anläggningstillgång.

Leasing

Leasingavtal för lokalhyresavtal redovisas som operationell leasing, även om kriterierna för finansiell leasing är uppfylla. Detta bedöms inte ha någon väsentlig effekt på

resultatet. Balansomslutningen är däremot lägre och soliditeten högre jämfört med om rekommendationen tillämpas.

Från och med juni 2021 redovisas nya leasingavtal gällande fordon såsom finansiell leasing om de uppfyller kriterierna för finansiella leasingavtal. Till och med delårsboks slutet per augusti 2025 har tecknade finansiella leasingavtal totalt påverkat balansräkningens tillgångs- och skuldsida med 23 mkr, någon nettoeffekt har inte redovisats i resultaträkningen.

Sammanställd redovisning (koncernredovisning)

Koncernredovisningen upprättas enligt förvärvsmetoden. Koncernens egna kapital utgörs dels av Trollhättans Stads eget kapital dels av den del av dotterföretagens egna kapital som upparbetats efter förvärvstidpunkten. Koncernens avgränsning har bestämts utifrån proportionell konsolideringsmetod. För delägda dotterföretag innebär detta att endast ägda andelar av intäkts- och kostnadsposter respektive tillgångs- och skuldposter konsolideras. Som dotterföretag räknas de företag där ägandet direkt eller indirekt uppgår till minst 20 procent. I dessa företag finns det ett stort kommunalt inflytande. Sammanställd redovisning upprättas i delårsboks slutet i augusti och i årsboks slutet.

Ekonomiska begrepp och nyckeltal

Ekonomiska begrepp

Resultaträkning Sammanfattar årets kostnader och intäkter och visar årets resultat.

Kassaflödesanalys Visar hur årets drift-, investerings- och låne- verksamhet påverkar rörelsekapitalet.

Balansräkning Visar den ekonomiska ställningen vid årets slut fördelat på tillgångar och skulder.

Anläggningstillgångar Fast och lös egendom som kommunen stadigvarande innehar, exempelvis värdepapper, fastigheter och anläggningar.

Omsättningstillgångar Tillgångar som innehas kortare tid än ett år. Lös egendom som inte är anläggningstillgång.

Eget kapital Skillnaden mellan tillgångar och skulder, det vill säga den del som finansierats av det egna resultatet.

Avsättningar En ekonomisk förpliktelse vars belopp eller förfallotidpunkt inte är helt bestämd.

Långfristiga skulder Skulder med löptid längre än ett år.

Kortfristiga skulder Skulder med en löptid av ett år eller kortare.

Nyckeltal

Soliditet Eget kapital i relation till de totala tillgångarna. Avspeglar kommunens finansiella styrka på lång sikt.

Soliditet inklusive totala pensionsförpliktelser Eget kapital inklusive pensionsskuld före 1998 som redovisas som ansvarsförbindelse, i relation till de totala tillgångarna.

Självfinansieringsgrad Anger hur stor del av årets investeringar som finansieras av egna medel. Årets resultat exklusive avskrivningar och realisationsvinster med tillägg för ersättning för sålda anläggningstillgångar i förhållande till nettoinvesteringar med undantag för exploateringsprojekt och stora infrastrukturprojekt.

Skatteintäktsutveckling Anger periodens skatteintäkter och statsbidrag i relation till föregående års skatteintäkter och statsbidrag.

Nettokostnadsutveckling Anger verksamhetens nettokostnader för perioden i relation till verksamhetens nettokostnader föregående period.

Driftbudget per nämnd

Mkr	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Kommunfullmäktige	3	3	3	3	3
Kommunstyrelsen	973	1 002	1 054	1 036	1 052
Utbildningsnämnden	1 328	1 259	1 298	1 286	1 295
Kultur- och fritidsnämnden	198	187	197	201	201
Omsorgsnämnden	1 349	1 268	1 313	1 358	1 390
Arbetsmarknads- och socialnämnden	468	458	475	482	483
Samhällsbyggnadsnämnden	181	169	184	183	183
Valnämnd, överförmyndarnämnd kommunens revisorer	8	6	10	6	6
Ofördelad löne- och priskompensation				132	270
Summa nämnder	4 509	4 351	4 533	4 687	4 885
Särskilda åtgärder KS/oförutsett	0	66	49	49	49
Övrigt finansförvaltningen	-128	20	-53	-3	-56
Varav lönesatsning hemtjänst			9	17	26
TOTAL VERKSAMHET	4 381	4 437	4 529	4 733	4 877

Investeringsbudget per nämnd

Mkr	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	S:a 26-28
Kommunstyrelsen	66	185	135	86	97	317
Utbildningsnämnden	5	11	6	9	6	20
Kultur- och fritidsnämnden	15	39	23	13	22	59
Omsorgsnämnden	4	6	8	26	7	41
Arbetsmarknads- och socialnämnden	1	1	4	1	1	6
Samhällsbyggnadsnämnden	123	135	119	115	95	328
Summa nämnder	215	377	294	249	228	771
Ombudg/tidsförskjutning	0	-78	-72	-60	-51	-183
Exploateringsprojekt	5	18	29	17	24	70
Summa	220	317	251	206	201	658

Kommunstyrelsens anslag för särskilda åtgärder /oförutsett

Tkr	Återstod i bokslut 2024	Budget 2025	Prognos Augusti Återstår i bokslut	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Projekt	1 028	3 950	950	3 150	3 150	3150
Utredning Landbogården/Åsaka	2 000	0	0	0	0	0
Tillväxt och utveckling	-691	4 250	1 000	4 250	4 250	4250
KS oförutsedda utgifter	1 123	1 300	0	1 300	1 300	1 300
Krisberedskap/Civil beredskap	2 050	5 000	500	3 500	3 500	3500
Sommarjobbgaranti	0	0	0	0	0	0
Jobb till unga	1 992	7 000	1 050	6 000	6000	6000
Agenda 2030	508	5 180	0	4 180	4 180	4180
Övergripande IT	1 450	0	0	0	0	0
Digitalisering/verksamhetsutveckling	0	2 000	0	2 000	2 000	2000
Kompetensutveckling personal	-6	5 000	1 500	3 000	3 000	3000
Yrkesutbildning ASN	0	0	0	0	0	0
Reserv	1 366	24 000	1 000	14 000	14 000	14 000
Ombudgeteringar	0	700	0	700	700	700
Reserv målgruppsökningar	0	0	0	0	0	0
Planarbete exploatering	0	0	0	0	0	0
Trygghetsutskott	428	3 000	0	3 000	3 000	3000
Näringslivsutskott	100	1 500	0	1 500	1 500	1500
Hälsopott	0	500	0	500	500	500
Habiliteringsersättning	2 000	0	0	0	0	0
Vårhaga sommarkollo	0	400	0	400	400	400
Mentorskapsprogram Näktergalen	0	100	0	0	0	0
Sommarpuls	0	0	0	0	0	0
Marknadsföringsinsatser (levande landsbygd)	500	500	0	500	500	500
Matematiksatsning Intize	0	350	0	350	350	350
Ukraina samarbete	0	1 000	0	500	500	500
Summa	13 848	65 730	6 000	48 830	48 830	48 830

Anmärkning: Disposition av anslagen beslutas av Kommunstyrelsen förutom nedanstående anslag. Anslaget för Digitalisering/verksamhetsutveckling, Jobb till unga, Matematiksatsning Intize, Vårhaga sommarkollo samt Masshantering serviceförvaltningen är delegerade till KS ordförande. Beslut om disposition som rör anslagen Kompetensutveckling personal och Hälsopott är delegerat till personalutskottet. Beslut om disposition som rör anslaget Agenda 2030 är delegerat till utskottet för Agenda 2030. Beslut om disposition som rör anslaget Trygghetsutskottet är delegerat till trygghetsutskottet och anslaget Näringslivsutskottet är delegerat till näringslivsutskottet. Beloppen är upptagna i löpande priser.

Projekt

Avser bidrag till Film i Väst för fortsatt uppbyggnad och förstärkning av infrastrukturen för filmproduktion i Trollhättan samt varumärke Trollhättan.

Utredning Landbogården/Åsaka

Medel för utredning kring äldreboende Landbogården/Åsaka. Anslagets sista år var 2024.

Tillväxt och utveckling

Medel för tillväxt och utveckling är en reserv som i första hand ska användas för åtgärder som främjar en långsiktigt positiv tillväxt för Trollhättan.

KS oförutsedda utgifter

Reserv att disponera för oförutsedda mindre tilläggsanslag.

KS har vid ett antal tillfällen beslutat att garantera kostnader för lokalplanering och projektering om inte objekten skulle komma att genomföras. Eftersom det är mindre troligt att beloppen tas i anspråk görs ingen budgetinrapportering. Beloppen finns med i ansvarsförbindelsen.

Krisberedskap/Civil beredskap

Medel för krisberedskap och civil beredskap. Anslaget syfte är att få en god beredskap i händelse av kris.

Civil beredskap

Medel för att stärka civil beredskap.

Sommarjobbsgaranti

Kommunstyrelsen har 2012-01-05 antagit Strategi för ökad samhällsgemenskap. Ordförande bemyndigades att, efter samråd med presidiet, besluta att ianspråkta medel inom ramen för anslaget. Det kan även användas för fler feriearbeten.

Jobb till unga

Kommunstyrelsen har 2012-01-05 antagit Strategi för ökad samhällsgemenskap. Ordförande bemyndigades att, efter samråd med presidiet, besluta att ianspråkta medel inom ramen för anslaget. Det kan även användas för fler feriearbeten.

Agenda 2030

Avser medel för att möjliggöra utökat arbete inom agenda 2030.

Övergripande IT

Anslaget fördelas per projekt i KS budget. Det fylls på varje år med medel för nya projekt. Anslaget sista år var 2024.

Digitalisering/verksamhetsutveckling

Syftet med anslaget är att inom nämnderna effektivisera verksamheterna med hjälp av digitala verktyg/digitalisering. Medel kan beviljas i enlighet med "Riktlinje för ansökan av medel för digitalisering/verksamhetsutveckling" daterad 2022-12-22, KSSU § 12.

Kompetensutveckling personal

Avser medel att söka för att stärka kompetensutvecklingen bland personalen, med särskilt fokus på eftersatta grupper.

Yrkesutbildning ASN

Medel till vidareutbildning inom arbetsmarknads och socialnämndens verksamhetsområde. Anslaget upphörde från och med 2025.

Reserv

Anslaget är i första hand en reserv.

Ombudgeteringar

Anslaget är en reserv för att vid bokslutsberedningen kunna anslagstäcka eventuella "försenade" engångsanslag från 2025 till 2026 inom oförändrad total budget.

Reserv för målgruppsökningar

Målgruppsberäkningar i ramarna grundas på befolkningsprognos från september. Anslaget är en reserv inriktad på förskole- och utbildningsverksamheterna om målgruppsökningarna skulle bli större än förutsatt i ram. Anslaget upphörde från och med 2025.

Planarbete exploatering

Avser medel för att möjliggöra ytterligare exploateringsområden. Anslaget upphörde från och med 2025.

Trygghetsutskott

Medel för trygghetsutskottet.

Näringslivsutskott

Medel för näringslivsutskottet.

Hälsopott

Syftet med anslaget är att främja hälsoförebyggande arbete.

Habiliteringsersättning

Reserv för att bibehålla beslutad nivå av habiliteringsersättning. Anslaget upphörde från och med 2025.

Vårhaga sommarkollo

Avser medel för att främja vistelse på Vårhaga sommarkollo för barn i Trollhättans stad.

Mentorskapsprogram Näktergalen

Avser ett samarbetsavtal med Högskolan Väst. Samarbetsavtalet innebär att Trollhättans Stad tillsammans med Högskolan Väst driver ett mentorsprogram. Mentorsprogrammet är ett integrationsprojekt vars syfte är att bidra till ökad tolerans för olika sociala och kulturella bakgrunder. Samarbetsavtalet sträcker sig till och med 2025-06-30 och avslutas efter det.

Sommarpuls

Medel för aktiviteter i och kring Trollhättans centrum under sommarmånaderna. Anslaget upphörde från och med 2025.

Marknadsföringsinsatser (levande landsbygd)

Medel för att lyfta fram och synliggöra näringslivsarbetet med levande landsbygd.

Matematiksatsning INTIZE

Avtalet med INTIZE finns för 2025–2027. Intize är en ideell förening som bedriver mentorskap i matematik. INTIZE erbjuder Trollhättans Stad mentorsträffar där studenter från Högskolan Väst utgör mentorer åt elever från olika gymnasieskolor och grundskolor samt öppna räknestugor med Drop-in.

Ukraina samarbete

Medel avsatt för Ukraina samarbete.

Exploateringsbudget

Med exploateringsverksamhet avses åtgärder som syftar till att anskaffa, bearbeta och iordningsställa råmark för bostads- och industriändamål. I de fall avsikten är att sälja en färdig exploateringsfastighet skall den klassificeras och värderas som omsättningstillgång. Gator, parkmark med mera som kommer att finnas kvar i kommunens ägo och betjäna exploateringsområden redovisas som anläggningstillgångar och ska ingå i kommunens investeringsredovisning.

Vid försäljningstillfället redovisas exploateringsresultatet i kommunens resultaträkning som mellanskillnad mellan försäljningspriset och det bokförda värdet på omsättningstillgången (råmark och andra eventuellt andra kostnader). Normalt uppstår en positiv resultateffekt (exploateringsresultat) i resultatbudgeten. Exploateringsresultatet används för att finansiera de anläggningstillgångar som exploateringen medför.

I tabellen nedan framgår kalkylerade anläggningstillgångar, upptagna i investeringsplanen, för perioden (generalplanekostnader ingår inte):

Område, mkr	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Summa 2026–2028
Övrig exploatering	2,0	1,0	1,0	4,0
Halvorstorp 1:7 mfl	5,8	1,6	0,0	7,4
Lärketorpet et 1	4,2	0,0	0,0	4,2
Lärketorpet et 2	3,1	2,4	10,7	16,2
Lindveden	2,1	2,1	0,0	4,2
Hjortmossen 1:1	0,5	0,3	1,8	2,6
Hults höjd	8,8	10,0	10,0	28,8
Nysätra	1,0	0,0	0,0	1,0
Malöga 6:2	0,4	0,0	0,0	0,4
Tingvalla resecentrum	1,0	0,0	0,0	1,0
Totalt investeringar	28,9	17,4	23,5	69,8

Planläggning pågår för Lärketorpet etapp 2 med ett planerat antagande höst 2026, vilket i så fall möjliggör byggstart av infrastruktur 2027. På grund av ändrade planförutsättningar är det i dagsläget oklart hur många bostäder som detaljplanen Lärketorpet etapp 2 kan möjliggöra. Utbyggnad av infrastruktur för genomförande av detaljplanen för Halvorstorp har påbörjats. Planarbete pågår i Hjortmossen för äldreboende, förskola och bostäder men troligtvis ingen byggnation före 2028. Övrig exploatering avser sista åtgärder på gator.

Den sammanlagda försäljningsinkomsten i exploateringsbudgeten uppgår till 40,0 mkr och det bokförda värdet på dessa tomter beräknas uppgå till 8,4 mkr. Budgeterade kostnader för saneringar, deponier, rivningar, planarbete och fastighetsskatt uppgår för perioden till 31,1 mkr. Sammanlagt redovisad därmed ett positivt exploateringsresultat redovisas med 0,5 mkr för 2026–2028. Flertalet projekt fortsätter efter planperioden. Exploateringsresultatet används för att finansiera de anläggningstillgångar som exploateringen medför.

I projektet Lärketorpet etapp 1 är försäljningen av 28 småhustomter avslutad och samtliga tomter har slutbetalats. Eidar har förvärvat en tomt för LSS-boende där byggnation startat under våren. Riksbyggens projekt är tills vidare pausat då marknadsförutsättningarna saknats samt att Eidar meddelat att de inte kommer genomföra sitt projekt för byggnation av hyreslägenheter i Lärketorpet etapp 1, då andra projekt ligger före i planeringen.

Utbyggnaden av den nya stadsdelen Vårvik sker i ett helägt dotterbolag till Trollhättan Stadshus AB, Trollhättan Exploatering AB. Bolaget förvärvar all kvartersmark, genomför exploateringen och säljer byggrätter. Staden investerar i utbyggnad av gator, vägar och parker och ersätts av bolaget genom gatukostnadsersättning.

Planerade exploateringsprojekt:

Lärketorpet etapp 2 Antal: Tomter: oklart Lägenheter: oklart	Tingvalla resecentrum Antal: Tomter: 1 Lägenheter: 200
Stallbacka norra Antal Ha industrimark: 46	Hjortmossen 1:1 Antal: Tomter: 1 Lägenheter: 20

Ramförändringar mot budget 2025

Förändringar mot årsbudget 2025, tkr	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Anmärkningar
Kommunfullmäktige	0	0	0	
Kommunstyrelsen	21 038	19 316	19 016	
Övriga ramförändringar	5 015	4 221	3 921	
Ordningsvakter	1 500	1 500	1 500	
Generell neddragning	-1 000	-1 000	-1 000	
Flytt två tjänster från SBN till kontoret för digitalisering och IT	1 725	1 725	1 725	
Genomförande av CER-direktivet	330	330	330	finansieringsprincipen
Genomförande av NIS2-direktivet	1 110	1 110	1 110	finansieringsprincipen
Kommunal anslutning till utbetalningsmyndigheten	80	80	80	
Medfinansiering BID Stallbacka	-500	-500	-500	KSNU §30
Ramväxling Återbruk	-29	-73	-73	Ramväxling till Serviceförvaltningen
Ramväxling anställda med lönebidrag	221	221	221	
Översiktsplan	650	300	0	
SERN Generalförsamling	400	0	0	Enligt beslut KS
Hyreskostnad ledningscentral NÄRF	528	528	528	Enligt beslut KS §295 2023, med justering för ny fördelningsnyckel Fyrbodal
Frivilliga skolformer	11 168	11 168	11 168	
Grundläggande behörighet yrkesprogram	-240	-240	-240	Enligt finansieringsprincipen.
Uppföljning av betyg i gymnasieskolan	10	10	10	Enligt finansieringsprincipen.
Informationsutbyte avseende Komvux	40	40	40	Enligt finansieringsprincipen.
Målgruppsförändring gymnasieskolan	662	662	662	60 % av målgruppsutvecklingen i Thn/Vbg.
SFI	8 200	8 200	8 200	
Ökad uppdragstersättning	2 496	2 496	2 496	
Serviceförvaltningen	4 855	3 927	3 927	
Målgruppsförändring förskola	-135	-292	-292	Målgruppsersättningen avser måltid rörlig kostnad
Målgruppsförändring grundskola fritidshem	-18	-698	-698	Målgruppsersättningen avser måltid rörlig kostnad
Driftskostnader beredskapshöjande investeringar	660	660	660	Enligt beslut KS 225/2025, Drivmedel, nödvatten och trygghetspunkter
Återbruk av möbler och inredningar	-720	-1 800	-1 800	Förändrad finansiering ramväxling enligt trappa.
Ramväxling Återbruk	660	1 649	1 649	Finansiering från förvaltningarna diff mot avdrag är SF egen del av finansieringen.
Ramväxling anställda med lönebidrag	658	658	658	
Hyreskostnader Hojums produktionskök	2 900	2 900	2 900	Utökad hyra efter renovering, helårseffekt från 2026
Hyreskostnader kök	850	850	850	Ny och ombyggnation ökade hyreskostnader kök, Velande helår 2026
Utbildningsnämnden	5 985	-5 704	3 462	
Enligt finansieringsprincipen	2 560	9 860	21 100	Motsvaras av förändrade generella statsbidrag.
Deltagande i förskola	-60	-60	-60	
Stärkta skolbibliotek	1 200	1 200	1 200	
Skärpta villkor för friskolor	150	340	390	
Utökad insyn i enskilda huvudmän	110	10	10	
Stärkt trygghet och studiero i skolan	670	660	660	
Reglering av lärare arbetstid	0	7 140	14 250	
Mobilförbud i skolan	530	560	560	
Stödundervisning	0	0	3 160	
Tioårig grundskola	0	0	1 080	
Skolor mot brott	380	380	380	
Statistikinsamling för resultatutveckling i skolan	0	10	10	
Obligatoriskt standardiserade tester	0	0	50	
Kartläggningsmaterial för svenska som andraspråk	0	40	80	
Nytt betygssystem	0	0	-200	
Avskaffande av nationella prov i lågstadiet	0	0	-50	
Nationella prov	-420	-420	-420	
Övriga ramförändringar	3 425	-15 564	-17 638	
Elevpeng	9 500	9 500	9 500	Ökad lärartäthet
Utökade hembesök	-140	-140	-140	Finansieras via särskilda åtgärder, sociala investeringar avslutas 2025. KSSHU §30 2022.
Målgruppsförändringar grundskolan	-14 995	-21 372	-25 284	Förändring befolkningsprognos sept 2025 inkl fritids.

Förändringar mot årsbudget 2025, tkr	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Anmärkningar
Målgruppsförändringar förskola	-8 111	-15 020	-23 774	Förändring befolkningsprognos sept 2025.
Lokalbehov förskolan	5 892	7 275	17 867	Enligt lokalplaneringen.
Lokalbehov grundskolan	4 465	3 730	3 730	Enligt lokalplaneringen.
Ramväxling anställda med lönebidrag	1 188	1 188	1 188	
Ramväxling Återbruk	-234	-585	-585	Ramväxling till Serviceförvaltningen
Fritidshemsklubbar	6 000	0	0	
Färdplan jämställdhet våld	-140	-140	-140	Enligt beslut KSUA § 24 2023
Kultur- och fritidsnämnden	4 068	8 773	8 773	
Fritidsbanken	1 050	1 050	1 050	
Människan bakom uniformen		-350	-350	KSTU § 32 t.o.m 2026
Ramväxling anställda med lönebidrag	1 280	1 280	1 280	
Ramväxling Återbruk	-22	-54	-54	Ramväxling till Serviceförvaltningen
Slättbergshallen	0	3 780	3 780	Ispist utökad hyra
Hyra Stommens gård skötselhus	402	402	402	
Hyra Fritidsgård Sjuntorp	653	1 960	1 960	Tidigarelagt öppning och fördyring av projekt inkl multiarena
Lokalhyra Lexington	705	705	705	Ny lokal med ökad hyra from 2026
Omsorgsnämnden	10 270	54 631	87 295	
Sprinklers, brandskyddsåtgärder	1 000	2 000	2 000	Åliggande myndighetskrav, enligt skärpt lagstiftning
Ramväxling anställda med lönebidrag	1 674	1 674	1 674	
Ramväxling Återbruk	-312	-780	-780	Ramväxling till Serviceförvaltningen
Vård och omsorg	6 264	43 561	73 263	
Besparing omsorg	-16 226	0	0	
Fast omsorgskontakt i SÄBO	1 360	2 720	2 720	Enligt finansieringsprincipen
Medicinskt ansvarig för rehab	900	1 810	1 810	Enligt finansieringsprincipen
Språkkrav i äldreomsorgen	500	920	840	Enligt finansieringsprincipen
Nya målgruppsbehov	16 226	27 477	39 827	Baserat på demografisk utveckling, uppdaterad i september
-varav driftkostnader nytt boende Vårvik				Totalt 66,2 mkr utöver lokaler.
SÄBO boende 108 pl Vårvik	0	1 839	15 441	Helårshyra netto 2029 10,3 mkr inkluderat hyresintäkter när alla är inflyttade och momstatsbidrag
SÄBO boende, 108 pl Humlevägarna	3 504	6 424	9 539	Ökad hyra, etappvis ombyggnad full effekt 2029. 11,7 mkr
Rådjuret, hemtjänstlokaler	0	0	715	Ökad hyra, etappvis ombyggnad full effekt 2029. 11,7 mkr
SÄBO, bv Strömsviksvägen	0	2 371	2 371	Bl a lokaler för hemtjänst alt hemsjukvård
Omsorg för funktionsnedsatta	1 644	8 176	11 138	Nya platser nettokostnadsökning
Stärkt rätt till assistans, minskat åtagande för kommunen	-1 110	-2 220	-2 220	Enligt finansieringsprincipen
LSS (gruppboende) Alingsåker	837	1 674	1 674	Nybyggnation inflyttning juli 2026
LSS (servicebostäder) Lärketorpet	893	1 785	1 785	Nybyggnation inflyttning juli 2026
LSS (gruppboende) Tessingatan	1 024	1 024	1 024	Ombyggnation
LSS (gruppboende) Bokvägen	0	1 044	1 044	Ombyggnation
LSS (gruppboende) Hovslagaregatan	0	1 985	1 985	Ombyggnation
LSS (gruppboende) Kometvägen	0	816	1 679	Ombyggnation
LSS (gruppboende) Fågelbärsstigen	0	1 053	2 091	Ombyggnation
LSS (gruppboende) Skinnemövägen	0	1 015	2 076	Ombyggnation
Arbetsmarknads- och socialnämnden	2 304	8 958	10 063	
Fler verktyg till socialtjänsten där samtycke saknas	0	2 630	2 640	Enligt finansieringsprincipen
Drivkrafter för biståndsmottagare	0	-950	-1 360	Enligt finansieringsprincipen
Obligatoriska hyresgarantier till barnfamiljer	190	190	190	Enligt finansieringsprincipen
Aktivitetskrav	6 340	12 780	12 810	Enligt finansieringsprincipen
Utökad anmälningsskyldighet för kommuner till IVO	20	20	20	Enligt finansieringsprincipen
Ny socialtjänstlag	350	350	350	Enligt finansieringsprincipen
Brottsförebyggande bestämmelser enl socialtjänstlagen	160	160	160	Enligt finansieringsprincipen
Åtgärder för att stärka samhällsvårdens innehåll	960	960	960	Enligt finansieringsprincipen
Fler verktyg för att stärka skyddet för barn	180	180	180	Enligt finansieringsprincipen
En effektivare kontaktförbudslagstiftning	40	40	40	Enligt finansieringsprincipen
Utökat anhörigstöd	840	1 670	1 670	Enligt finansieringsprincipen
Frihetsberövande påföljder för unga	10	20	20	Enligt finansieringsprincipen

Förändringar mot årsbudget 2025, tkr	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Anmärkningar
Ökad hyra enheten mot våld i nära relationer	0	1 475	2 950	Ny lokal på Kopparholmen 8 halvåret 2027
Utökade hembesök	-20	-20	-20	Sociala investeringar avslutas 2025. KSSHU §30 2022
Människan bakom uniformen		-450	-450	KSTU § 32 t.o.m 2026
Samverkanshus mot våld i Trollhättan	-640	-1 100	-1 100	KSUA § 2 till och med 2026
SSPF - koordinator 2024-2026		-700	-700	KSTU § 26 2024-2026
Opportunity Day		-2 100	-2 100	KS § 353 (2023) 2024-2026
Ramväxling anställda med lönebidrag	-5 299	-5 299	-5 299	KS § 353 (2023) 2024-2026
Ramväxling Återbruk	-48	-119	-119	Ramväxling till Serviceförvaltningen
Skuldrådgivning	-779	-779	-779	KSUA § 62
Samhällsbyggnadsnämnden	560	317	317	
Flytt av två tjänster till kontoret för digitalisering och IT	-1 725	-1 725	-1 725	
Konferens Hållbar smart och digital stadsutveckling	500	0	0	
Fördjupad översiktsplan södra stadsdelarna	-263	-263	-263	KS § 138 2022-05-11, period 2022-2025.
Tematiskt tillägg till översiktsplan för landsbygden	-175	-175	-175	KS § 139 2022-05-11, period 2023-2025.
Kungsgatan Allén, filmlekplats, seniorlekplats mm	740	820	820	Ökade driftkostnader för skötsel.
Vårvik Stridsberg och huvudgata	1 200	1 200	1 200	Garantiavtal med NCC till och med 2028, plus eget åtagande totalt tillskott 2,1 mkr, inklusive 0,9 mkr 2024.
Ökade ytor Beläggningsunderhåll det som kvarstår på drift	20	20	20	Kompensation för ökade ytor
Ökade ytor park	0	100	100	Ökade ytor vid utbyggnad av exploateringsområden m m. exklusive beläggningsunderhåll.
Ökade ytor väghållning	0	100	100	Ökade ytor vid utbyggnad av exploateringsområden m m. exklusive beläggningsunderhåll.
Ramväxling anställda med lönebidrag	278	278	278	
Ramväxling Återbruk	-16	-39	-39	Ramväxling till Serviceförvaltningen
Valnämnd, överförmyndarnämnd kommunens revisorer	4 000	300	300	
Allmänna val	3 700			Allmänna val 2026
Tillskott gode män	300	300	300	Tilläggsanslag 2025
Summa ramförändringar	48 225	86 591	129 226	
Varav generell neddragning				
Varav enl finansieringsprincipen	14 630	32 470	43 260	Motsvaras av förändring av generellt statsbidrag.
Varav målgruppsförändringar	-6 371	-9 243	-9 559	Inkl lokalkostnader för nya avdelningar och skola exkl utökning Sylteskolan
Varav lokaler	23 125	46 107	78 568	
Varav övriga förändringar	16 841	17 257	16 957	

Investeringsbudget/investeringsplan 2026 - 2028

Specificeringen på objekt i planen är bundet till ett givet projekt och får inte användas i andra ändamål utan särskild beslut om omdisponering. Nämnderna kan göra ytterligare preciseringar och ange ytterligare villkor. Notering med EB i anmärkningskolumnen innebär att nämnden ska göra en särskild framställning till KS innan medlen får tas i anspråk. I investeringsutgifterna ingår inte lokaler för förskolor, skolor och gruppbostäder. Dessa hyrs på sådana villkor att de inte behöver redovisas som investering.

Nämnd/objekt	Mkr	Budget 2026	Varav beaktad tidsförsk	Plan 2027	Plan 2028	>=2029	S:a: 26-28	Driftkostnad tkr Prel totalt	Anm
Kommunstyrelsen		134,6	53,1	85,8	96,9	14,6	317,3		
Övergripande IT		6,4		6,4	6,4	6,4	19,2	EB	Specifikation av anslaget finns i KS budget. Disponeras genom beslut av KS ordf.
Krisberedskap		5,0					5,0		
Digitalisering och automatisering		1,5		1,5	1,5	1,5	4,5		
Div inv KSF kontor		0,3		0,3	0,3		0,9		Årligt anslag.
Konst i offentlig miljö		1,0		1,0	1,0		3,0		Disponeras genom beslut av KS ordf.
Reservkraft Vårvik		2,5					2,5		Krisberedskapshöjande åtgärd, reservkraft Säbo och förskola
IT-serverhall		8,2					8,2	EB	Krisberedskapshöjande åtgärd
Energieffektiviseringar		5,0		5,0			10,0	EB	
trollhattan.se		0,4					0,4		Reinvestering, Uppgradering av trollhattan.se
System ledning och styrning		0,3					0,3		Reinvestering,
e-arkiv - system Trollhättan		0,3		2,3			2,5		Reinvestering
Fastigheter och tomträtter		0,5	0,0	0,5	0,5	0,0	1,5		
Förnyelse av enskilda vägar		0,5		0,5	0,5		1,5		Årligt anslag, Avser kommunens mark.
Övrigt inom Kommunstyrelsen									
Fastighetsförvärv m m		2,5		2,5	2,5		7,5		Årligt anslag, Strategiska markförvärv.
Hjulkvärn					5,0	5,0	5,0		Genomförande vision för stråket från Älvhögsborg, stadsparken campingen samt del av egnahemsområdet samt stråket längs älven .
Generalplanekostnader Vårvik		0,4	0,4	0,3	1,1		1,8		Avser 50 % av huvudgatan. Resterande del finansieras av gatukostnadsersättning.
Gatuutbyggnad Vårvik		14,6	10,2	5,6	14,9	1,7	35,1	EB	Trollhättan stad kommer att fakturera Trollhättans exploatering AB för investeringsutgifter.
Serviceförvaltningen		85,9	42,6	60,4	63,7	0,0	210,0		

Nämnd/objekt	Mkr	Budget 2026	Varav beaktad tidsförsk	Plan 2027	Plan 2028	>=2029	S:a: 26-28	Driftkostnad tkr Prel totalt	Anm
Måltid och lokalvård		3,4	0,0	3,1	5,1	0,0	11,6		
Diverse inventarier måltid och lokalvård		0,2		0,2	0,2		0,6		Årligt anslag.
Reinvestering produktionskök		1,7		1,0	1,0		3,7		Reinvestering i ugnar, grytor och värmeskåp.
Måltid nya produktionsformer		1,0		1,0	1,0		3,0		Ugnar, elinstallationer, kylvagnar för att klara leverans av kyld huvudkomponent
Nyetablering förskola		0,0		0,0	1,6		1,6		Ny förskola uppstart; Vårvik förskola/omsorgsboende 2027-> (0,8) och ny förskola Hults Höjd alternativt Lärketorpet 2027 -> (0,8).
Reinvestering förskola					0,5		0,5		Simsnäppan (2027)
Reinvestering omsorg		0,5		0,5	0,8		1,8		Omsorgsboende Humlan.
Idrottshall, Skogshöjden				0,4			0,4		Lokalvård
Beredskapsåtgärder		3,7	3,7				3,7		
Nödvatten		0,7	0,7				0,7		
Bränsleförsörjning		3,0	3,0				3,0		
Tekniska verksamheter		16,6	6,4	4,2	4,2	0,0	25,0		
Fordon- och maskininköp		4,0		4,0	4,0		12,0		Årligt anslag.
Sopmaskin		6,0					6,0	EB	
Industrijärnväg		0,2		0,2	0,2		0,6		Årligt anslag.
Masshanteringsyta Lansen 1		6,4	6,4				6,4	EB	Iordningställande av yta för masshanterng
Verksamhetsfastigheter		62,2	32,5	53,1	54,4	0,0	169,7		
Hyreshöjande åtgärder		0,3		0,3	0,3		0,9		Årligt anslag.
Stadshuset									
Inventarier sammanträdesrum stadshuset (från KS)		0,3		0,3	0,3		0,9		Årligt anslag för att underhålla inventarier i konferens- och mötesrum.
Hissar C1 och C2, renov korgar		0,3	0,3				0,3		
Demokratitorget, Etapp 2		5,3	4,0				5,3	EB	Möbler och färdigställande av demokratitorg
Byte trapphus A,B,C (brand)					14,0		14,0	EB	
Åtgärder efter myndighetsbesiktningar		2,5	2,5	0,1	0,5		3,1		
Övriga investeringar		0,4		0,5	1,0		1,9		Värme, kyla, ventilation
Omb plan 5, kök, kontor EKT mfl		15,1	4,4				15,1	EB	Tillägg för värme, kyla, ventilation, möbler
Garagerenovering					2,0		2,0		
Servicedesk IT		0,5	0,5				0,5		

Nämnd/objekt	Mkr	Budget 2026	Varav beaktad tidsförsk	Plan 2027	Plan 2028	>=2029	S:a: 26-28	Driftkostnad tkr Prel totalt	Anm
Övriga fastigheter									
Stommens Gård ny ridanläggning		12,8	12,8	12,0			24,8 EB		Reinvestering stall. Hyreshöjning kultur och fritid. (6,0) hyreshöjande, Ridhus (2027)
Stommens Gård renovering stall och skötselbyggnad		2,0					2,0		
Ängens gård		3,0		35			38,0 EB		Ny stallbyggnad uppförs 2026.
Salvian 3		3,0					3,0		Invändig investering Valkyrian
Myndighetsrelaterade åtgärder		0,1			4,5		4,6		Åtgärder efter besiktningar
Grävlingen 6		4,9	1,3	1,0			5,9 EB		Solceller och Tak Hus 2 2027 (3,2).
Sörby 16:1					0,4		0,4		Fönster + belysning
Ängen1:1		0,5			1,0		1,5		Anslutning kommunalt VA.
Vårviks Gård					0,4		0,4		Badrum, VVS Lilla Villan
Antilop 1		1,6	0,3		2,8		4,4		Takbyte, Stamar och El
Skördetröskan 6		0,3	0,3		4,0		4,3		Gamla Kronogårdens skola samlingssal/matsal reinvestering takbyte.
Svan 9				2,5			2,5		Hiss.
Malöga 6:2 (Nevs)		0,5					0,5		
Herkules 2		0,2			2,0		2,2		Kök, Räddningsstege och fasad
Domherren 8					2,9		2,9		Värmesystem m.m.
Åsaka bygdegård					1,3		1,3		Hissbyte, fönster m.m.
Jupiter 11					2,0		2,0		Fönsterbyte
Olidan 3:2		0,5	0,5		1,5		2,0		Servicebyggnad Spikön och bryggrenovering 2028
Snipan 1		0,2	0,2		2,5		2,7		Takbyte bostadshus
Centrala staden		0,3	0,3		2,0		2,3		Yttre åtgärder, Villa Elfhög
Hjulkvarn 2		0,3	0,3				0,3		Yttre åtgärder
Malöga 8:1					1,0		1,0		Passagesystem/larm Toaletter kyrka
Fors 1:1				0,2	0,3		0,5		Byte värmesystem
Rysskranen		0,1					0,1		Säkerhetsåtgärder
Stallbacka 4:1		7,2	4,8	1,2	7,7		16,1 EB		Parkhallen, Teaterladan och Pumphuset (tidsförskjutning avser Lunnen)
Utbildningsnämnden		5,5	0,0	8,8	5,8	0,0	20,1		
Skolformsövergripande verksamhet		2,1		2,1	2,1		6,3		

Nämnd/objekt	Mkr	Budget 2026	Varav beaktad tidsförsk	Plan 2027	Plan 2028	>=2029	S:a: 26-28	Driftkostnad tkr	
								Prel totalt	Anm
Diverse inventarier Skolformsövergripande		2,1		2,1	2,1		6,3		Årligt anslag.
Grundskola, Anpassad Grundskola och Fritidshen		1,7		1,7	1,7		5,1		
Diverse inventarier grundskolan		1,7		1,7	1,7		5,1		Årligt anslag.
Förskola		1,7	0,0	5,0	2,0		8,7		
Diverse inventarier förskolan		0,5		0,5	0,5		1,5		Årlig anslag.
Utrustningsanslag förskolan		1,2		4,5	1,5		7,2	EB	Inventarieanslag för Blåvingen 2026 - Klätterträdet, Myrstacken, Stommen 2027 - Simsnäppan 2028
Kultur- och fritidsnämnden		23,4	11,7	13,0	22,3	0,0	58,6		
Fritidsverksamhet		22,0	11,7	11,9	19,3	0,0	53,1		
Reinvestering inventarier och maskiner		1,0		2,2			3,2		
Anpassning för funktionsnedsatta		0,3		0,3			0,6		
Effektiviseringar energi, säkerhet och passersystem		0,5		1,2			1,7		
Reinvesteringar kommunägda anläggningar		1,3		1,5	2,0		4,8		
Reinvestering fastighetsinventering		2,5		2,5	3,0		8,0	EB	
Årliga reinvest inventarier, maskiner, energi, passer					2,0		2,0		
Reinvestering konstgräsplan		2,5		4,0	10,0		16,5	EB	Reinvestering av befintliga konstgräsplaner. Avser 2 planer 2025 ombudgaterat från 2023 och 2024, ytterligare 1 plan 2026 och 2027 samt 2 planer 2028.
Reinvestering belysning konstgräsplan		1,0		0,0			1,0		Reinvestering av belysning vid befintliga konstgräsplaner. Energieffektivisering.
Inventarier ny idrottshall		1,0					1,0		Ny idrottshall vid Skogshöjdens idrottsplats
Skyltar		0,2		0,2			0,4		Enligt skyltprogram
Bassäng Sjuntorp simhall		11,7	11,7				11,7	EB	Ny höj och sänkbar rostfri bassäng.
Utveckling friluftsliv					0,8		0,8		Rusta upp stadens spår och leder samt utegym.
Markbunden elbelysning					1,5		1,5		Årligen gräva ner ett elljusslina per år from 2028
Kulturverksamhet		1,5	0,0	1,1	3,0	0,0	5,5		
Konstnärlig utsmyckning, inventarier/konstverk		0,6		0,6	0,6		1,8		Skulpturer till det offentliga rummet. Skulpturpark Gamle dal.
Reinvestering Kronan Kulturhus		0,2		0,2			0,3		Behov av återinvestering inventarier till kulturverksamheterna Kronan.

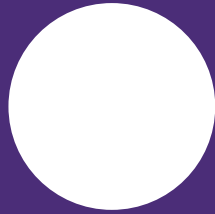
Nämnd/objekt	Mkr	Budget 2026	Varav beaktad tidsförsk	Plan 2027	Plan 2028	>=2029	S:a: 26-28	Driftkostnad tkr	
								Prel totalt	Anm
Reinvestering N3 - Mötesplats för ung kultur		0,2		0,2	0,3		0,6		Behov av återinvestering inventarier till kulturverksamheterna N3.
Reinvestering Stadsbibliotek		0,2		0,2	0,2		0,5		Behov av återinvestering inventarier till kulturverksamheterna Biblioteken.
Nya hyllor Kronan bibliotek		0,4					0,4		
Ny bokbuss - Biblioteket					2,0		2,0		Ersätta befintlig bokbuss med en mindre buss som kan köras utan specifikt krav på körkort
Omsorgsnämnden		8,1	0,0	25,7	7,4		41,2		
Lyftar och sängar		1,3		1,3	1,3		3,9		
Löpande investeringsanslag		2,5		3,5	3,5		9,5		
Nytt LSS boende Alingsåker och Lärketorpet		1,0		0,0			1,0		
Nytt LSS boende				0,5	1,0		1,5		
Ombyggnation vob kvarteret Humlan		2,3		3,4	1,6		7,3	EB	
Nytt Säbo Värvik				17,0			17,0	EB	
Säbo Strömsviksvägen inventarier		1,0					1,0		
Arbetsmarknads- och socialnämnden		3,5		1,0	1,0		5,5		
Löpande investeringsanslag		0,5		1,0	1,0		2,5		Löpande investeringsanslag
Investeringar nytt samverkanshus mot våld		3,0					3,0		Inredning inventarier mm nytt samverkanshus
Samhällsbyggnadsnämnden		118,6	20,2	114,8	94,8	117,3	328,2	1 327	En miljon i investeringskostnad ger en årlig kapitalkostnad på ca 50 tkr, vid en avskrivningstid på 33 år
Väghållning		90,4	20,2	77,1	70,8	100,2	238,3	496	
Utbyte till ledbelysning		13,5	2,3	11,3	11,3		36,1	EB	KF § 32 totalt 45 mkr 4 år
Hjulvarn		4,0	4,0				4,0		Budget på 10 mkr omdisponerat från KS 2025
Kanaltorget/Strandgatan		1,0	1,0				1,0		
Nybeläggning vägar		14,3		14,5	14,8	15,0	43,6		Årligt anslag, volym och indexuppräknat 1,7 %. Justerat med indexuppräknning
Förnyelse/upprustning offentlig miljö		1,5		1,5	1,5	1,5	4,5		Årligt anslag.
Offentlig belysning		3,5		3,5	3,5	3,5	10,5		Årligt anslag. Reinvesteringar- och trygghetsåtgärder.
Trafiksäkerhetshöjande åtgärder		0,6		0,6	0,6	0,6	1,8		Årligt anslag.
Diverse mindre gatuarbeten		1,5		1,5	1,5	1,5	4,5		Årligt anslag.

Nämnd/objekt	Mkr	Budget 2026	Varav beaktad tidsförsk	Plan 2027	Plan 2028	>=2029	S:a: 26-28	Driftkostnad tkr	
								Prel totalt	Anm
Tillgänglighet busshållplatser		0,6		1,0	1,0	1,0	2,6		
Trafiksignaler		1,0		0,6	0,6	0,6	2,2		Reinvestering trafiksignaler.
Kungsgatan							0,0		Ombyggnad Föreningsgatan till Garvaregatan.
Kungsgatan norra etapp 2		10,9	8,9				10,9	EB	137 Färdigställa gång och cykelstråk.
Kanaltorget		3,0		2,0	3,0		8,0	EB	62
Strandgatan		4,0		3,0	2,0	2,0	9,0	EB	48 Strandgatan/Hamnkontorsplan
Stråk Kanaltorget/Stadsparken		2,0		3,0	3,0	2,0	8,0	EB	35 Ökad rekreation.
Torsredsvägen		0,0					0,0		
Stråk Kungsporten/storgatan		0,0		0,0	14,0	14,0	14,0	EB	Utbyte av bef. tunnel för att bredda upp den enligt fördjupad ÖP.
GC-väg till Sjuntorp		4,0		4,0	6,0	8,0	14,0	EB	Regionens GC-plan. Velanda - Sjuntorp. Bidrag till statlig. infrastruktur - delfinansieras av TRV.
GC-väg till Öresjö						20,0	0,0		Från Strömlund till Öresjö.
GC-väg Väne-Åsaka				5,0		0,0	5,0		Från Gärdhem och Hullsjövägen till Väne-Åsaka.
Trygghetsskapande åtgärder		0,8	0,8				0,8		
Trafiksituation Folkets park		0,5	0,5				0,5		
Norra Eriksbergsrondellen		0,3	0,3				0,3		
Södra Eriksbergsrondellen		0,3	0,3				0,3		
GC stråk Stadsparken		0,7	0,7				0,7		
GC Kanotstigen		1,0	1,0				1,0		
Utveckling Trollhättekanal park					4,0	6,0	4,0		
Hjortmossen		4,0					4,0		14 Åtgärder i samband med TEAB VA arbete.
Vänersborgsvägen		0,0			2,0		2,0		Trygghetsåtgärder Vänersborgsvägen
Slussarna		1,0		1,0	1,0	1,0	3,0		1 mkr årligen från 2028.
Stråk centrum		4,4	0,4				4,4		29
Spårområde Upphärad				1,5			1,5		
Kungsgatans tvärgator						10,0	0,0		Utformning med anpassning till klimat och biologisk mångfald, ex trädplanteringar och dagvattenhantering.
Tunhemsvägen						15,0	0,0		Edsborg till Lyrfågelskolan. Trafiksäkerhetsåtgärder, dagvatten, kollektivtrafik mm
Torggatan				14,0	1,0		15,0	EB	Trafiksäkerhetsåtgärd för GC-passage
Håjumsrondellen		1,0					1,0		

Nämnd/objekt	Mkr	Budget 2026	Varav beaktad tidsförsk	Plan 2027	Plan 2028	>=2029	S:a: 26-28	Driftkostnad tkr	
								Prel totalt	Anm
GC Nossebrobanan		1,0		6,0			7,0	EB	Åtgärder efter TEAB kabelschakt. Breddning av GC, ingen belysning
Albertsvägen		5,0					5,0		Flytt av Hållplatser samt trafiksäkerhetsåtgärder
Tessingatan		3,0					3,0		Trafiksäkerhetsåtgärder, trädplantering, dagvatten
Lunnevägen gångbana		1,5					1,5	172	
Kameraövervakning				0,1			0,1		
Stenebyvägen GC		0,5					0,5		
GC Skogshöjdsvägen norra				3,0			3,0		GC väg mellan Utsiktsgatan-Vänersborgsvägen
Parkverksamhet		19,7	0,0	23,7	11,9	7,1	55,3	830	
Centrumåtgärder		0,3		0,3	0,3	0,3	0,9		Årligt anslag.
Ombyggn lekplatser		1,0		1,3	1,3	1,3	3,6		Årligt anslag. En - två lekplatser per år beroende på storlek.
Div mindre parkarbeten		1,0		1,0	1,0	1,0	3,0		Årligt anslag.
Lekutrustning		1,1		1,0	1,0	1,0	3,1		Reinvestering av klätterställningar etc. Ändrade normer.
Polhemsplatsen, Villa Stranna				3,0			3,0		Bygga samman Polhemsplatsen med baksidan på Villa Stranna.
Stråk Kungstorget-Torggatan					6,0	2,0	6,0		
Kungstorget		1,5		0,0		1,5	1,5		Ombyggnad av ny utformning för lek o tillgänglighet. Planeras för 2026.
Landsbygdsatsning attraktion/friluftsliv		1,8		1,8	1,8		5,4	EB	251
Lekotop Källstorp		2,0					2,0	302	
Områdeslekpark		3,0		0,0			3,0		
Ekiparken		1,5					1,5		
Lextorpsparken		1,5					1,5		111 Ändring från områdeslekplats till temalekpark
Lekvallen Torsred				4,0			4,0		
Tingvallaplan				2,0			2,0		
Maria Alberts park		2,0					2,0		
Lextorpparken park		2,0					2,0		17 Ombyggnad av parken i samband med ombyggnation av lekplatsen
Hjortmosseparken nordvästra		0,5					0,5		
Trädplantering		0,5		0,5	0,5		1,5	149	
Lantmannaparken park				3,0			3,0		Områdes lekplats inklusive park.
Skördetröskan				5,0			5,0		
Stamkullevägen trädplantering				0,8			0,8		
Fys.plan-, bygg-, lantmåteriverks.		1,4	0,0	2,0	3,1	1,0	6,5		
Drönarinvesteringar				0,5	0,5	0,5	1,0		

Nämnd/objekt	Mkr	Budget 2026	Varav beaktad tidsförsk	Plan 2027	Plan 2028	>=2029	S:a: 26-28	Driftkostnad tkr	
								Prel totalt	Anm
Ortofoto				0,5			0,5		
IT invest geodata				0,5	0,5	0,5	1,0		
Bil geodatakontoret					0,6		0,6		
Hårdvara Geodataverksamhet							0,0		
Nytt ärendehanteringssystem					1,5		1,5		
Byte elbil geodatakontoret				0,5			0,5		
Byte bil KLM							0,0		
Automatiserade processer		0,4					0,4		
AI-tjänster		1,0					1,0		
Miljöverksamhet		0,0	0,0	3,0	0,0	0,0	3,0		
Klimatåtgärder/omställning Miljökontoret				3,0			3,0		
Lednings- och stödverksamhet		7,1	0,0	9,0	9,0	9,0	25,1		
Stadsutvecklingsprojekt		2,0		2,0	2,0	2,0	6,0	EB	Mindre utvecklingsprojekt
Stadsdelsutveckling södra Stadsdelarna		1,0		1,0	1,0	1,0	3,0		Satsning södra stadsdelarna
Klimatåtgärder/omställning		2,1		2,0	2,0	2,0	6,1	EB	Insatser för ökat klimatfokus
Div investeringar för ökad attraktionskraft		1,0		1,0	1,0	1,0	3,0		Investeringar i det offentliga rummet för ökad attraktion
Utveckling av Vårviks gård				2,0	2,0	2,0	4,0		Ytterligare utveckling av Vårviks gård, utökade verksamhetsytor Ruts hus.
Digitalisering och automatisering		1,0		1,0	1,0	1,0	3,0		Digitalisering och automatisering av verksamheten. Ökning till 2mkr
Exploateringsprojekt		28,9	9,3	17,4	23,5		69,8		Projekt specificeras i denna handling på sidan om exploateringsbudget.
S:a exl exploateringsprojekt		293,7	84,9	249,0	228,1	131,9	770,9		
Ombudg/tidsförskjutning		-71,5		-60,0	-51,1		-182,7		
S:a exl exploateringsprojekt		222,2	84,9	189,0	177,0		588,2		
Exploateringsprojekt		28,9	9,3	17,4	23,5	0,0	69,8		Projekt specificeras i denna handling på sidan om exploateringsbudget.
Summa totalt		251,1	94,2	206,4	200,5	0,0	658,0		

Nämnder

Kommunfullmäktige

Nämndens ansvarsområde

Mkr Netto	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Driftbudget	3	3	3	3	3

Kommunstyrelsen

Nämndens ansvarsområde

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan och har ett helhetsansvar för kommunens verksamheter, utveckling och ekonomiska ställning samt ansvarar för att en effektiv och ändamålsenlig organisation upprätthålls.

Kommunstyrelsen ansvarar för att leda och samordna övergripande och strategiska mål, riktlinjer och ramar för styrning för den kommunala verksamheten och utövar uppsikt över övriga nämnder, fattar beslut om samordning och gränsdragning mellan nämnderna.

Kommunstyrelsen är nämnd för kommunstyrelsens förvaltning och serviceförvaltning.

Mkr Netto	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Driftbudget	973	1 002	1 054	1 036	1 052
Investeringsbudget	71	203	164	103	120

Ramförändringar

- Ordningsvakter 1,5 mkr fr o m år 2026.
- Generell neddragning -1 mkr fr o m år 2026.
- Flytt två tjänster från SBN till kontoret för digitalisering och IT 1,7 mkr fr o m år 2026.
- Genomförande av CER-direktivet 330 tkr fr o m år 2026.
- Genomförande av NIS2-direktivet 1,1 mkr fr o m år 2026.
- Kommunal anslutning till utbetalningsmyndigheten 80 tkr fr o m år 2026.
- Medfinansiering BID Stallbacka -500 tkr fr o m år 2026.
- Ramväxling Återbruk -29 tkr år 2026, -73 tkr år 2027, -73 tkr år 2028.
- Ramväxling anställda med lönebidrag 221 tkr fr o m år 2026.
- Översiktsplan 650 tkr år 2026, 300 tkr år 2027,
- SERN Generalförsamling 400 tkr år 2026,
- Hyreskostnad ledningscentral NÄRF 528 tkr fr o m år 2026.
- Grundläggande behörighet yrkesprogram -240 tkr fr o m år 2026.
- Uppföljning av betyg i gymnasieskolan 10 tkr fr o m år 2026.
- Informationsutbyte avseende Komvux 40 tkr fr o m år 2026.
- Målgruppsförändring gymnasieskolan 662 tkr fr o m år 2026.
- SFI 8,2 mkr fr o m år 2026.
- Ökad uppdragssättning 2,5 mkr fr o m år 2026.
- Målgruppsförändring förskola -135 tkr år 2026, -292 tkr år 2027, -292 tkr år 2028.
- Målgruppsförändring grundskola fritidshem -18 tkr år 2026, -698 tkr år 2027, -698 tkr år 2028.

- Driftskostnader beredskapshöjande investeringar 660 tkr fr o m år 2026.
- Återbruk av möbler och inredningar -0,7 mkr år 2026, -1,8 mkr år 2027, -1,8 mkr år 2028.
- Ramväxling Återbruk 0,7 mkr år 2026, 1,6 mkr år 2027, 1,6 mkr år 2028.
- Ramväxling anställda med lönebidrag 658 tkr fr o m år 2026.
- Hyreskostnader Hojums produktionskök 2,9 mkr fr o m år 2026.
- Hyreskostnader kök 850 tkr fr o m år 2026.

Mkr	
Fullmäktigebudget 2025	1 002
Kapitalkostnader (avskrivning och ränta för investeringar)	2
Pris- och lönekomensation	27
Ändring personalomkostnadspålägg	-2
Målgruppsförändring gymnasieskola	1
Lokalhyra	4
Enligt finansieringsprincipen	1
Exploatering	3
Övrigt enligt ramförändringslistan	15
Budget 2026	1 054

Utbildningsnämnden

Nämndens ansvarsområde

Utbildningsnämnden ansvarar för det offentliga skolväsendet för barn och ungdomar, vad avser förskola, fritidshem, pedagogisk omsorg, förskoleklass, grundskola och anpassad grundskola och i övrigt de uppgifter inom det offentliga skolväsendet som enligt relevanta förordningar och skollag kommunen ansvarar för. Nämnden ansvarar också för godkännande av enskilda som huvudmän för fristående förskolor och enskild pedagogisk omsorg samt har tillsynsansvar för dessa verksamheter.

Mkr Netto	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Driftbudget	1 328	1 259	1 298	1 286	1 295
Investeringsbudget	5	11	6	9	6

Ramförändringar

- Deltagande i förskola -60 tkr fr o m år 2026.
- Stärkta skolbibliotek 1,2 mkr fr o m år 2026.
- Skärpta villkor för friskolor 150 tkr år 2026, 340 tkr år 2027, 390 tkr år 2028.
- Utökad insyn i enskilda huvudmän 110 tkr år 2026, 10 tkr år 2027, 10 tkr år 2028.
- Stärkt trygghet och studiero i skolan 670 tkr år 2026, 660 tkr år 2027, 660 tkr år 2028.
- Reglering av lärare arbetstid 7,1 mkr år 2027, 14,3 mkr år 2028.
- Mobilförbud i skolan 530 tkr år 2026, 560 tkr år 2027, 560 tkr år 2028.
- Stödundervisning 3,2 mkr år 2028.
- Tioårig grundskola 1,1 mkr år 2028.

- Skolor mot brott 380 tkr fr o m år 2026.
- Statistikinsamling för resultatutveckling i skolan 10 tkr år 2027, 10 tkr år 2028.
- Obligatoriskt standardiserade tester 50 tkr år 2028.
- Kartläggningsmaterial för svenska som andraspråk 40 tkr år 2027, 80 tkr år 2028.
- Nytt betygssystem -200 tkr år 2028.
- Avskaffande av nationella prov i lågstadiet -50 tkr år 2028.
- Nationella prov -420 tkr fr o m år 2026.
- Elevpeng 9,5 mkr fr o m år 2026.
- Utökade hembesök -140 tkr fr o m år 2026.
- Målgruppsförändringar grundskolan -15 mkr år 2026, -21,4 mkr år 2027, -25,3 mkr år 2028.
- Målgruppsförändringar förskola -8,1 mkr år 2026, -15 mkr år 2027, -23,8 mkr år 2028.
- Lokalbehov förskolan 5,9 mkr år 2026, 7,3 mkr år 2027, 17,9 mkr år 2028.
- Lokalbehov grundskolan 4,5 mkr år 2026, 3,7 mkr år 2027, 3,7 mkr år 2028.
- Ramväxling anställda med lönebidrag 1,2 mkr fr o m år 2026.
- Ramväxling Återbruk -234 tkr år 2026, -585 tkr år 2027, -585 tkr år 2028.
- Fritidshemsklubbar 6 mkr år 2026,
- Färdplan jämställdhet våld -140 tkr fr o m år 2026.

Mkr	
Fullmäktigebudget 2025	1 259
Pris- och lönekomensation	40
Ändring personalomkostnadspålägg	-7
Målgruppsförändring	-23
Lokalhyra	10
Enligt finansieringsprincipen	3
Övrigt enligt ramförändringslistan	16
Budget 2026	1 298

Kultur- och fritidsnämnden

Nämndens ansvarsområde

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för kultur- och fritidsverksamheten inom kommunen som omfattar kommunens folkbibliotek, N3 med kommunens kulturskola, Kronans kulturhus, fritidsgårdsverksamheten, det rörliga friluftslivet, idrotts- och fritidsanläggningarna och Fritidsbanken. Nämnden är vidare ansvarig för allmänkulturell verksamhet, arrangemang, konsthall med kommunens konstsamling, Folkets Park och bidrag till föreningar, organisationer och studieförbund, med undantag av de bidrag som tillagts annan nämnd. Kultur- och fritidsnämnden ska även med uppmärksamhet följa utvecklingen inom ansvarsområdet och ta initiativ och lämna förslag till åtgärder.

Mkr Netto	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Driftbudget	198	187	197	201	201
Investeringsbudget	15	39	23	13	22

Ramförändringar

- Fritidsbanken 1,1 mkr fr o m år 2026.
- Människan bakom uniformen -350 tkr år 2027, -350 tkr år 2028.
- Ramväxling anställda med lönebidrag 1,3 mkr fr o m år 2026.
- Ramväxling Återbruk -22 tkr år 2026, -54 tkr år 2027, -54 tkr år 2028.
- Slättbergshallen 3,8 mkr år 2027, 3,8 mkr år 2028.
- Hyra Stommens gård skötselhus 402 tkr fr o m år 2026.
- Hyra Fritidsgård Sjuntorp 0,7 mkr år 2026, 2 mkr år 2027, 2 mkr år 2028.
- Lokalhyra Lexington 705 tkr fr o m år 2026.

Mkr	
Fullmäktigebudget 2025	187
Pris- och lönekomensation	6
Ändring personalomkostnadspålägg	-1
Övrigt enligt ramförändringslistan	2
Generell neddragning	0
Budget 2026	197

Omsorgsnämnden

Nämndens ansvarsområde

Nämnden ansvarar för stöd till äldre och till personer med funktionsnedsättningar när behov finns kring personlig omsorg och stöd i den dagliga livsföringen. I ansvaret ingår också förebyggande och uppsökande verksamhet riktad till målgrupperna. I nämndens ansvar ingår hälso- och sjukvård utifrån det som är reglerat för kommunal primärvård i hälso- och sjukvårdslagen. Vidare ansvarar nämnden för bostadsanpassning, färdtjänst och riksfärdtjänst samt stöd till anhöriga.

Mkr Netto	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Driftbudget	1 349	1 268	1 313	1 358	1 390
Investeringsbudget	4	6	8	26	7

Ramförändringar

- Sprinklers, brandskyddsåtgärder 1 mkr år 2026, 2 mkr år 2027, 2 mkr år 2028.
- Ramväxling anställda med lönebidrag 1,7 mkr fr o m år 2026.
- Ramväxling Återbruk -312 tkr år 2026, -780 tkr år 2027, -780 tkr år 2028.
- Besparing omsorg -16,2 mkr år 2026,
- Fast omsorgskontakt i SÄBO 1,4 mkr år 2026, 2,7 mkr år 2027, 2,7 mkr år 2028.
- Medicinskt ansvarig för rehab 0,9 mkr år 2026, 1,8 mkr år 2027, 1,8 mkr år 2028.
- Språkrav i äldreomsorgen 500 tkr år 2026, 920 tkr år 2027, 840 tkr år 2028.
- Nya målgruppsbehov 16,2 mkr år 2026, 27,5 mkr år 2027, 39,8 mkr år 2028.
- -varav driftkostnader nytt boende Vårvik 0 tkr fr o m år 2026.
- SÄBO boende 108 pl Vårvik 1,8 mkr år 2027, 15,4 mkr år 2028.
- SÄBO boende, 108 pl Humlevägarna 3,5 mkr år 2026, 6,4 mkr år 2027, 9,5 mkr år 2028.

- Rådjuret, hemtjänstlokaler 715 tkr år 2028.
- SÄBO, bv Strömsviksvägen 2,4 mkr år 2027, 2,4 mkr år 2028.
- Stärkt rätt till assistans, minskat åtagande för kommunen -1,1 mkr år 2026, -2,2 mkr år 2027, -2,2 mkr år 2028.
- LSS (gruppbofästader) Alingsåker 0,8 mkr år 2026, 1,7 mkr år 2027, 1,7 mkr år 2028.
- LSS (servicebofästader) Lärketorpet 0,9 mkr år 2026, 1,8 mkr år 2027, 1,8 mkr år 2028.
- LSS (gruppbofästad) Tessingatan 1 mkr fr o m år 2026.
- LSS (gruppbofästad) Bokvägen 1 mkr år 2027, 1 mkr år 2028.
- LSS (gruppbofästad) Hovslagaregatan 2 mkr år 2027, 2 mkr år 2028.
- LSS (gruppbofästad) Kometvägen 0,8 mkr år 2027, 1,7 mkr år 2028.
- LSS (gruppbofästad) Fågelbärsstigen 1,1 mkr år 2027, 2,1 mkr år 2028.
- LSS (gruppbofästad) Skinnemovägen 1 mkr år 2027, 2,1 mkr år 2028.

Mkr	
Fullmäktigebudget 2025	1 268
Pris- och lönekomensation	44
Ändring personalomkostnadspålägg	-10
Målgruppsförändring	16
Lokalhyra	7
Enligt finansieringsprincipen	2
Övrigt enligt ramförändringslistan	-15
Budget 2026	1 313

Arbetsmarknads- och socialnämnden

Nämndens ansvarsområde

Arbetsmarknads- och socialnämnden ansvarar för den del av socialtjänsten som omfattar individ- och familjeomsorg, inklusive försörjningsstöd, skydd och stöd till barn och unga, stöd till personer med beroendeproblematik, familjerådgivning, anhörigstöd samt stöd till brottsoffer. Nämnden har även ansvar för etableringsinsatser vid flyktingmottagande, arbetsmarknadsåtgärder, budget-, skuld- och konsumentrådgivning samt det kommunala aktivitetsansvaret för ungdomar mellan 18–20 år.

I enlighet med den nya socialtjänstlagens intentioner förväntas verksamheten i ökad utsträckning arbeta förebyggande, tillgängligt och kunskapsbaserat. Detta innebär bland annat att socialtjänsten ska kunna erbjuda stöd utan föregående behovsprövning och i ett tidigare skede än tidigare.

Mkr Netto	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Driftbudget	468	458	475	482	483
Investeringsbudget	1	1	4	1	1

Ramförändringar

- Fler verktyg till socialtjänsten där samtycke saknas 2,6 mkr år 2027, 2,6 mkr år 2028.
- Drivkrafter för biståndsmottagare -1 mkr år 2027, -1,4 mkr år 2028.
- Obligatoriska hyresgarantier till barnfamiljer 190 tkr fr o m år 2026.
- Aktivitetskrav 6,3 mkr år 2026, 12,8 mkr år 2027, 12,8 mkr år 2028.
- Utökad anmälningsskyldighet för kommuner till IVO 20 tkr fr o m år 2026.
- Ny socialtjänstlag 350 tkr fr o m år 2026.
- Brottsförebyggande bestämmelser enl socialtjänstlagen 160 tkr fr o m år 2026.
- Åtgärder för att stärka samhällsvårdens innehåll 960 tkr fr o m år 2026.
- Fler verktyg för att stärka skyddet för barn 180 tkr fr o m år 2026.
- En effektivare kontaktförbudslagstiftning 40 tkr fr o m år 2026.
- Utökad anhörigstöd 0,8 mkr år 2026, 1,7 mkr år 2027, 1,7 mkr år 2028.
- Frihetsberövande påföljder för unga 10 tkr år 2026, 20 tkr år 2027, 20 tkr år 2028.
- Ökad hyra enheten mot våld i nära relationer 1,5 mkr år 2027, 3 mkr år 2028.
- Utökade hembesök -20 tkr fr o m år 2026.
- Människan bakom uniformen -450 tkr år 2027, -450 tkr år 2028.
- Samverkanshus mot våld i Trollhättan -0,6 mkr år 2026, -1,1 mkr år 2027, -1,1 mkr år 2028.
- SSPF - koordinator 2024-2026 -700 tkr år 2027, -700 tkr år 2028.
- Opportunity Day -2,1 mkr år 2027, -2,1 mkr år 2028.
- Ramväxling anställda med lönebidrag -5,3 mkr fr o m år 2026.
- Ramväxling Återbruk -48 tkr år 2026, -119 tkr år 2027, -119 tkr år 2028.
- Skuldrådgivning -779 tkr fr o m år 2026.

Mkr	
Fullmäktigebudget 2025	458
Pris- och lönekomensation	17
Ändring personalomkostnadspålägg	-1
Enligt finansieringsprincipen	9
Övrigt enligt ramförändringslistan	-7
Budget 2026	475

Samhällsbyggnadsnämnden

Nämndens ansvarsområde

Samhällsbyggnadsnämndens uppdrag är att i dialog med medborgare och andra aktörer bidra till ett hållbart samhälle. Nämnden ska följa den allmänna utvecklingen inom kommunen och dess närmaste omgivning.

Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för myndighets- och huvudmannauppgifter inom samhällsbyggnads- och miljöområdena. Det innebär bland annat ansvar för detaljplaner, väghållning, parker och naturområden, fastighetsbildning, kartor och inmätning, miljö- och hälsoskydd, livsmedel och bygglov.

Därutöver hanterar nämnden prövning av serveringstillstånd, tillstånd för försäljning av receptfria läkemedel, tobak, elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare samt spel vid rörelser med serveringstillstånd.

Mkr Netto	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Driftbudget	181	169	184	183	183
Investeringsbudget	123	135	119	115	95

Ramförändringar

- Flytt av två tjänster till kontoret för digitalisering och IT -1,7 mkr fr o m år 2026.
- Konferens Hållbar smart och digital stadsutveckling 500 tkr år 2026,
- Fördjupad översiktsplan södra stadsdelarna -262,5 tkr fr o m år 2026.
- Tematiskt tillägg till översiktsplan för landsbygden -175 tkr fr o m år 2026.
- Kungsgatan Allén, filmlekplats, seniorlekplats mm 740 tkr år 2026, 820 tkr år 2027, 820 tkr år 2028.
- Vårvik Stridsberg och huvudgata 1,2 mkr fr o m år 2026.
- Ökade ytor Beläggningsunderhåll det som kvarstår på drift 20 tkr fr o m år 2026.
- Ökade ytor park 100 tkr år 2027, 100 tkr år 2028.
- Ökade ytor väghållning 100 tkr år 2027, 100 tkr år 2028.
- Ramväxling anställda med lönebidrag 278 tkr fr o m år 2026.
- Ramväxling Återbruk -16 tkr år 2026, -39 tkr år 2027, -39 tkr år 2028.

Mkr	
Fullmäktigebudget 2025	169
Kapitalkostnader (avskrivning och ränta för investeringar)	12
Pris- och lönekomensation	3
Ökade ytor	2
Övrigt enligt ramförändringslistan	-1
Budget 2026	184

Överförmyndarnämnden

Nämndens ansvarsområde

Överförmyndarnämnden fullgör överförmyndarens uppgifter enligt föräldrabalken och lag om god man för ensamkommande barn samt vad som i övrigt överförmyndare eller överförmyndarnämnden ansvarar för enligt annan lag eller författning. Till nämndens uppgifter hör bl a att besluta om förordnande och uppsägning av vissa gode män och förvaltare, utöva tillsyn över förmyndares, gode mäns och förvaltares verksamhet samt att se till att verksamheten bedrivs med ändamålsenlig inriktning med hänsyn till gällande rätt och berörda intressenter.

Mkr Netto	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Driftbudget	3	3	3	3	3

Ramförändringar

- Tillskott gode män 300 tkr fr o m år 2026.

Valnämnden

Nämndens ansvarsområde

Valnämnden är lokal valmyndighet i Trollhättans kommun. Nämnden ska fullgöra uppgifter enligt vallagen och annan lagstiftning rörande allmänna val och folkomröstningar. Nämnden ansvarar för den lokala organisationen vid genomförande av allmänna val, val till Europaparlamentet och folkomröstningar. Nämnden ansvarar för översynen av kommunens indelning i valdistrikt och bereder ärenden om fullmäktiges förslag till ändringar i valdistriktsindelningen.

Mkr Netto	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Driftbudget	3	0	4	0	0

Ramförändringar

- Allmänna val 3,7 mkr år 2026.

Kommunrevisionen

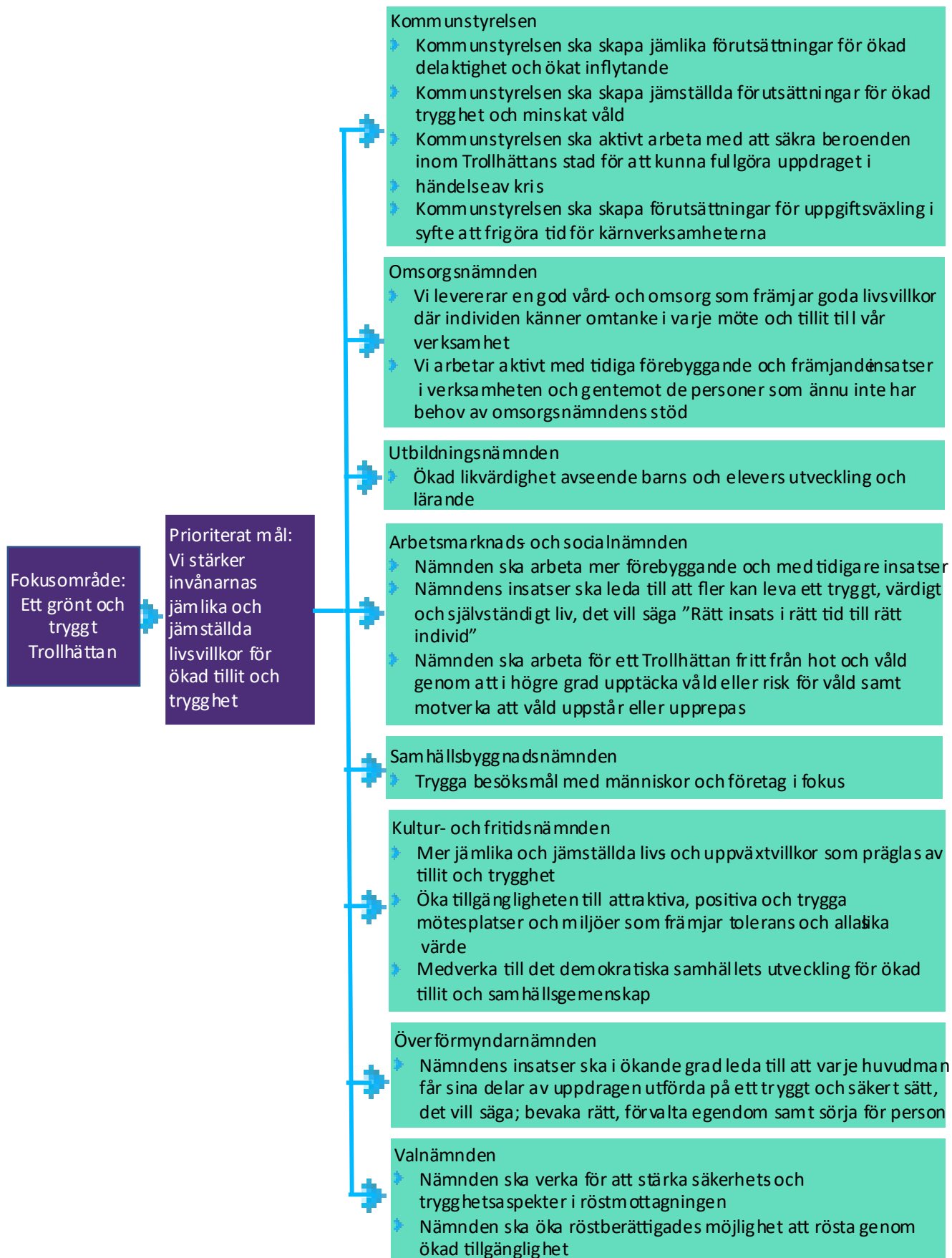
Nämndens ansvarsområde

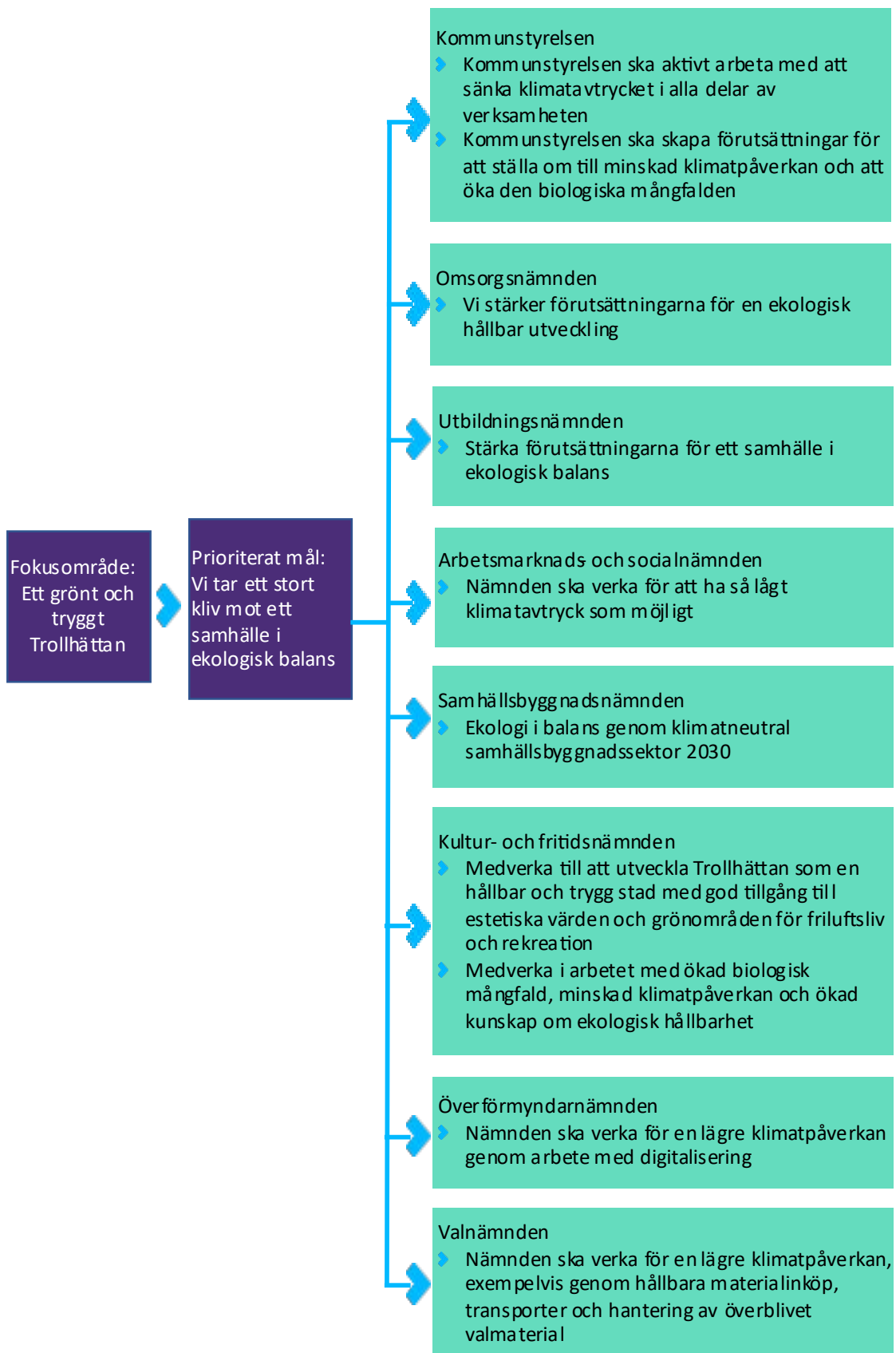
Mkr Netto	Bokslut 2024	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Driftbudget	2	3	3	3	3

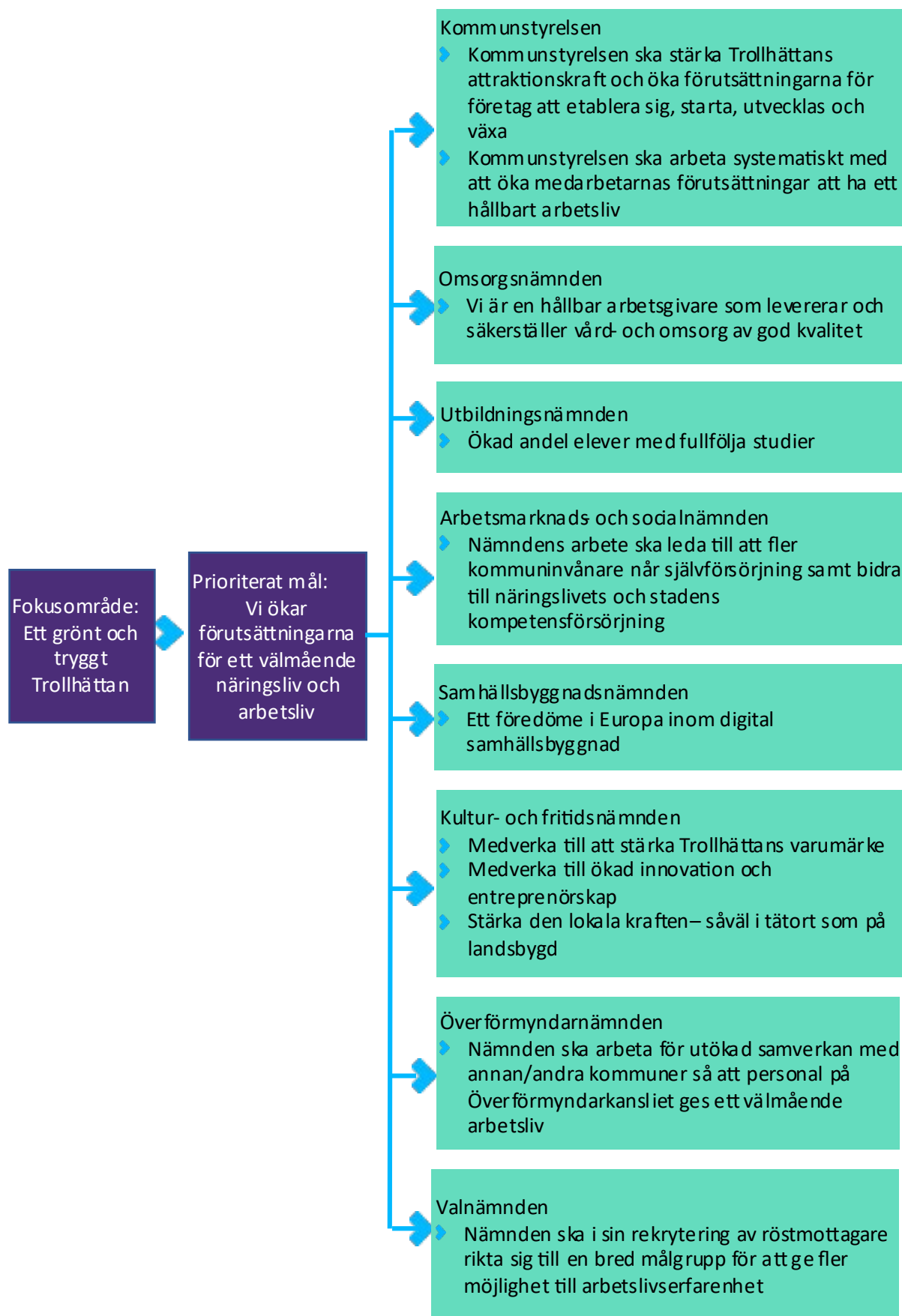
Den röda tråden

Bilaga till kommunfullmäktiges mål- och resursplan 2024–2027 som visar den röda tråden i styrningen från kommunfullmäktige till nämnderna. Nämnderna har tagit fram mål som ska bidra till att nå kommunfullmäktiges prioriterade mål och i denna bilaga redovisas dessa.

De följande tre sidorna visar nämndernas framtagna mål till respektive prioriterat mål. Kultur- och fritidsnämndens mål kan komma att ändras för 2026 då en översyn av nämndens mål pågår. Arbetet är inte klart vid fastställande av kommunfullmäktiges mål- och resursplan.

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar att:

1. Fastställa Mål- och resursplan 2024–2027/Budget 2026 enligt Moderaterna, Centerpartiet och Kristdemokraternas förslag.
2. Fastställa den kommunala utdebiteringen (skattesatsen) för år 2026 till 22:36 kronor per skattekrona.
3. Fastställa resultatbudget, kassaflödesbudget och balansbudget för år 2026 och plan 2027–2028.
4. Fastställa driftbudget för år 2026 samt ramar för åren 2027–2028 för nämnder och kommunstyrelse.
5. Fastställa fokusområde och prioriterade mål.
6. Fastställa investeringsbudget för år 2026 och investeringsplan för åren 2027 - 2028, med specificerade objekt. Objekt märkta med (EB) skall beslutas särskilt i kommunstyrelsen.
7. Godkänna låneram med högst 1 000 mkr per år för 2026.
8. Kommunstyrelsen får besluta om exploateringsbudget för exploateringsområde, under förutsättning att fastställd detaljplan följs och att tomtförsäljningen beräknas täcka kostnaderna.
9. Kommunstyrelsen får disponera avsatta medel för oförutsedda utgifter och särskilda åtgärder. Avseende digitalisering/verksamhetsutveckling, jobb till Unga, Matematiksatsning Intize och Vårhaga sommarkollo får beslutanderätten delegeras till kommunstyrelsens ordförande. Anslag till Agenda 2030 får delegeras till utskottet för Agenda 2030, trygghetsutskottet får delegeras till trygghetsutskottet, näringslivsutskottet får delegeras till näringslivsutskottet och kompetensutveckling personal och hälsopott får delegeras till personalutskottet.
10. Kommunstyrelsen får besluta om kompensation för löneökningar vid årlig lönerevision inom tilldelad ram, 82 mkr, varav extra lönerevision hemtjänsten 8,5 mkr. Kommunstyrelsen får delegera beslutanderätten till kommunstyrelsens personalutskott.
11. Trollhättan Exploatering AB erhåller ett villkorat ägartillskott på högst 0 mkr för år 2026 och att ägartillskott för kommande år beslutas årligen i budget.
12. Nämndernas verksamhetsplan med budget ska anmälas till kommunstyrelsen senast sista december 2025. Kommunstyrelsen godkänner nämndernas verksamhetsplaner med budget i januari och ärendet anmäls till kommunfullmäktige.
13. De finansiella målen i enlighet med Kommunfullmäktiges beslut uppnås inte i MRP 2024–2027 Budget 2026. I det kommande budgetarbetet inför budget 2027–2029 ska långsiktiga åtgärder genomföras för att uppnå de finansiella målen.
14. Ekonomikontoret inför MRP 2024–2027 Budget 2027 ska lägga fram förslag på långsiktiga (10 år) styrande finansiella mål.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del att:

1. Fastställa internräntesatser för år 2026 enligt specifikation i budgethandlingen.
2. Kompensation för personalkostnader vid årlig lönerevision lämnas inom tilldelad ram. Ramen är styrande för totalutrymmet vid kommande löneförhandlingar. Kommunstyrelsens personalutskott får i uppdrag att fördela anslaget.
3. Kommunstyrelsen delegerar beslutanderätten för digitalisering/ verksamhetsutveckling, jobb till Unga, Matematiksatsning Intize och Vårhaga sommarkollo till kommunstyrelsens ordförande.
4. Kommunstyrelsen delegerar beslutanderätten för agenda 2030 till utskottet för agenda 2030.
5. Kommunstyrelsen delegerar beslutanderätten för anslaget trygghetsutskottet till trygghetsutskottet.
6. Kommunstyrelsen delegerar beslutanderätten för anslaget näringslivsutskottet till näringslivsutskottet.
7. Kommunstyrelsen delegerar beslutanderätten för kompetensutveckling personal till personalutskottet.
8. Kommunstyrelsen delegerar beslutanderätten för hälsopott till personalutskottet.

Programförklaring

Mandatperioden 2023 – 2026

Den hållbara framtidsstaden

Trollhättan skall vara den naturliga utvecklingsmotorn i Fyrbodal. Det innebär att vi, tillsammans med ytterligare några starka noder och kommuner i Västra Götaland, ska komplettera Göteborg i utvecklingen av hela vår region. Var och en på sitt sätt. Var och en med sin unika identitet. Utvecklingsmotorer med speciella resurser, kvaliteter och förmågor som gemensamt skapar en god och hållbar utveckling. När det gäller Trollhättan ska vi vara ledande på flera viktiga områden som främjar en hållbar samhällsutveckling. Näringsliv, skola, äldreomsorg, trygghet och ett gott liv för våra invånare. Vi ska fortsätta vårda och utveckla de förutsättningar som skapat vår unika position som högteknologiskt kompetenscentrum, lärosäte och med en god förmåga till omställning när så krävs. Utmaningar Trollhättan tagit sig an och klarat av genom ett nära och konstruktivt samarbete mellan näringsliv, offentlig sektor, myndigheter och viktiga parter i civilsamhället. En målbild som fortsatt kommer ge oss nya möjligheter, men också påkallar ett stort politiskt ansvar.

Trollhättan har en fantastisk potential och den skall vi ta vara på. I Trollhättan finns sedan många år tillbaka flera viktiga funktioner på plats. Vi har en bra infrastruktur, världsledande företag, högskola och sjukvård. Dessa funktioner lägger en bra grund för vårt fortsatta utvecklingsarbete.

Vi vill dock vara tydliga med att det finns ett antal frågor där vi omgående behöver visa politisk handlingskraft. Här är några sådana exempel;

Tryggheten i vår kommun. Vi måste arbeta mer intensivt med tryggheten, särskilt i det offentliga rummet och i skolan, men även i det viktiga arbetet gällande trygghet inom familjen. Vi måste också arbeta mer strukturerat för att säkerställa att fler människor lämnar bidragsberoende till förmån för egen försörjningsförmåga.

I skolan är det nödvändigt att alla barn får bättre förutsättningar att lämna grundskolan med godkända resultat.

Vår äldreomsorg är ett eftersatt område och här ska vi säkerställa en god kvalitet i hela kommunen där valfrihet ska vara ett ledord. Som Trollhättebo ska man känna sig trygg i att man även som äldre ska kunna få göra de val man anser vara bäst utifrån vad man själv önskar.

På **miljö- och klimatområdet** har Trollhättan på senare år blivit omsprungna från att tidigare haft en position som förebild i landet. Vi är tydliga med att jordens resurser är ändliga och vi

kommer att säkerställa ett arbetssätt där vi främjar den biologiska mångfalden, ser möjligheten med lokalproducerade livsmedel och får till en modell där vi återbrukar i betydligt större omfattning.

Ekonomisk prioritering Tillsammans med de inledande fyra exemplen på prioriterade områden som kräver extra skyndsamt fokus, måste kommunen inleda ett handlingskraftigt arbete i syfte att få ner skuldsättningen i de kommunala bolagen. Den höga skuldsättningstakten är på sikt en fara för kommunens kärnuppdrag.

Agenda 2030

Agenda 2030 är en handlingsplan med mål för omställning till ett hållbart samhälle för människorna, planeten och välbefindandet. Agenda 2030:s mål och delmål är integrerade och odelbara och omfattar samtliga tre dimensioner av hållbar utveckling: den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga.

Agenda 2030 och Globala målen syftar till att skapa en hållbar utveckling. En hållbar utveckling innebär att vi tillgodoser dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjlighet att tillfredsställa sina behov. Det innebär att vi måste leva på ett sätt idag som ger framtida generationer samma möjligheter som vi själva har.

Hållbarhetsfrågor i enlighet med Agenda 2030 kommer samlas under ett nytt utskott under Kommunstyrelsen och kommer vara högt prioriterade under mandatperioden för att Trollhättan ska utvecklas på ett hållbart sätt för nuvarande och framtida generationer.

En trygg plats

Många Trollhättebor upplever otrygghet på ett eller annat sätt. För sig själva eller för sina nära och kära. Det är en utveckling vi måste vända och här måste vi agera kraftfullt.

Under mandatperioden kommer vi att fokusera på olika insatser för att stärka känslan av trygghet både i det offentliga rummet och i skolan. Men vi skall även fortsätta prioritera det viktiga arbete som redan görs inom kvinnofridsarbetet.

Arbetet kommer ske utifrån ett brett samarbete mellan kommun, polis, näringsliv, civilsamhälle och föreningsliv. Det finns en stor kraft i att samla dessa aktörer och tydliggöra roller och funktioner så att alla vet vem som ska göra vad. Gemensamt kan vi öka tryggheten.

Kommunen kommer ta samordnande roll i detta arbete och dessutom stå för de investeringar som krävs i form av exempelvis övervakningskameror, skyltar, smarta lyktstolpar med nödbelysning samt andra åtgärder som krävs för att minska risken för stölder, skadegörelse och överfall med mera. Kommunens arbete med att förhindra att unga människor rekryteras in i kriminella miljöer ska vara högt prioriterat.

Målet är glasklart – Trollhättan skall vara en kommun där du känner dig trygg.

På väg mot Sveriges bästa företagsklimat

Den offentliga verksamhet som kommunen bedriver är beroende av att det finns företag som väljer att driva verksamhet i Trollhättan över tid. Lönsamma och hållbara verksamheter som både genererar skatteintäkter och ger oss arbetstillfällen. Därför är det av största vikt att vi ser till att förutsättningarna för det lokala näringslivet är optimala. Det ska vara attraktivt att bo, verka, arbeta och studera i Trollhättan.

Våra kommunala bolag ska under inga omständigheter konkurrera med det lokala näringslivet. Vi har flera starka kommunala bolag i Trollhättan som var och en på sitt sätt bidragit till stadens utveckling, men även inom ramen för det gemensamma moderbolaget Stadshus Trollhättan AB. De kommunala bolagens tydliga uppdragsdirektiv, affärsidéer och ledning ska garantera det, vårt politiska fokus på detta område blir den kommande perioden att bevaka att inga övertramp görs, och att hela tiden värdera om och när det kan finnas tjänster som kan genomföras i privat regi. Vi kommer därför också pröva om det finns vissa kommunala verksamheter som i framtiden i stället kan utföras av privata aktörer. I konsekvensens namn är det vår övertygelse att kommunen ska göra det den är bäst på, dvs fokusera på våra kärnverksamheter och låta näringslivet sköta det de är bäst på.

Monopolet som de kommunala bolagen har när det gäller att vara hyresvärd för kommunala verksamheter kommer tas bort och vi kommer öppna upp för de kommunala verksamheterna att hyra in sig hos privata fastighetsägare. På detta sätt ser vi att vi ger verksamheterna ett större utbud och flexibilitet, näringslivet en möjlighet, och vi minskar skuldsättningen i koncernen.

Med de förutsättningar, och den potential, som Trollhättan har borde vi ligga i topp i företagsrankningarna. Därför kommer vi arbeta hårt för att nå dit och Trollhättan börjar nu sin resa mot Sveriges bästa företagsklimat.

Valfrihet inom omsorgen

Trollhättans kommunmedborgare har en grundläggande rätt i att själva kunna styra vem som skall tillgodose det egna omsorgsbehovet. Denna rättighet är en viktig frihetsfråga. Att som idag, endast ha kommunen som leverantör, är något som vi under mandatperioden kommer ändra på och där vi vill öppna upp för fler alternativ.

Frågan om valfrihet hänger också samman med människors möjlighet att känna trygghet. Saknas valfriheten att välja till och från omsorgsgivare, tas ett avgörande steg bort ifrån att bygga trygghet. Att öppna upp för valfrihet bland äldre ser vi som lika naturligt som att välja skola. Makten att styra över ens liv är något som även äldre skall ha en rättighet till. Valfriheten måste och ska omfatta alla kommuninvånare.

Trollhättan ska vara en plats där alla ges möjlighet att välja sitt boende. Där hemtjänst skall kunna erbjudas av flera aktörer. Målet är att öka välbefinnandet för de äldre. Att känna egen

makt över sina val och sin situation är något de flesta av oss är vana vid, och helt avgörande för vår egen och anhörigas förmåga att känna trivsel, trygghet och välbefinnande. Här vill vi inte ha några omotiverade begränsningar.

Vi vill också uppmuntra och underlätta för privata aktörer inom äldreomsorgen. Där det är helt naturligt att flera aktörer får möjlighet att erbjuda kvalitativa hemtjänster. Trollhättan ska öppna upp möjligheterna för drift av särskilda boenden. Välrenommerade privata aktörer bör även kunna ges möjlighet att både driva och bygga särskilda boenden.

Ovanstående synsätt gäller också våra LSS-boenden. Möjligheten att få forma livet efter ens önskningar ska, som nämndes tidigare, omfatta samtliga våra invånare och deras anhöriga.

I Trollhättan ska det vara enkelt, självklart och attraktivt att välja sina alternativ. Kommunen ska vara en möjliggörare för en sådan utveckling. Både anställda och omsorgstagare ska känna stabilitet, trygghet och inte minst entusiasm inför denna förbättring.

För att nå dit kommer vi i ett tryggt tempo att införa Lagen om Valfrihet (LOV).

Klimat och miljö

Läget för vårt klimat blir alltmer akut. Alla måste bidra för att stoppa klimatförändringarna. Vi vill därför satsa på både strategiska och mer operativa klimatåtgärder för att minska Trollhättans stads klimatbelastning.

De strategiska måste innehålla tydliga målsättningar med årlig uppföljning. Till exempel vill vi därför anta ett politiskt, strategiskt mål om att Trollhättan återigen ska bli Sveriges bästa miljökommun i slutet av nuvarande mandatperiod.

Exempel på mer operativa åtgärder inom området är att alla förskole- och skolmiljöer ska vara giftfria. Detta eftersom barn exponeras mer och tar lättare upp gifter i kroppen vid lek på till exempel golv/markytor. Därför vill vi fasa ut plast i samtliga skolor, förskolor och fritidsverksamheter. Vi vill också att man endast anlägger giftfria lekplatser och fotbollsplaner samt sanerar nuvarande konstgräsplaner och lekplatser från gifter.

För att påverka växthuseffekten och minska klimatförändringarna vill vi att fler Trollhättebor skall välja cykeln som transportmedel. För att uppmuntra detta beteende vill vi få till mer logik i cykeltrafiken och besluta om tidsplaner för färdigställda cykelvägar till Sjuntorp, Åsaka och Öresjö.

Barnomsorg och utbildning

För att ett samhälle ska må bra och utvecklas, måste skola och utbildning fungera väl. Välutbildade medborgare lägger grunden för vårt gemensamma välbefinnande, men också för enskilda individers möjligheter att utvecklas och lyckas med sina egna ambitioner i livet.

I Trollhättans stad ska alla barn och ungdomar ha tillgång till en god och likvärdig utbildning av hög kvalitet, baserad på vetenskaplig grund. Trygghet och värdegrund ska genomsyra våra verksamheter.

Vi ska initiera och inleda ett konstruktivt samarbete också med stadens friskolor och förskolor. I syfte att all utbildning vi driver själva eller stöder enligt gällande lagar och förordningar skall ses och uppfattas som likvärdig. Det här är viktigt för att våra barn och ungdomar ska ges möjlighet till den bästa utbildning utifrån sina motiv, behov och val. Oavsett regi. På det här området ska vi i samtliga fall utgå ifrån den egna familjens val, inget exkluderande ska förekomma. Att samarbeta ger oss också en god möjlighet att utveckla våra verksamheter genom utbyte av erfarenheter.

Trollhättan stad ska ha ett obligatoriskt skolval för alla elever, precis som elever har till gymnasieskolan. Information om detta ska finnas på relevanta språk så att alla föräldrar får tillgång till skolvalet. Information om alla skolor med jämförelsetal ska finnas tillgängligt på Trollhättans hemsida.

Våra verksamheter ska ligga i framkant när det gäller kunskaper om barn och ungdomars inlärning och vår personal ska ha adekvat utbildning. Vi ska ha en tydlig strategi för att öka barn och ungdomars lärande för att minska antalet elever som inte når målen med tillräckliga betyg för att komma in på gymnasieskolan. Denna strategi ska implementeras redan på förskolan. Ju tidigare vi ser barn med särskilda behov, desto tidigare kan vi sätta in de resurser som krävs.

Trollhättan stad ska öka samarbetet mellan vårt lokala näringsliv och grundskolans högre åldrar för att underlätta för elever att förstå var framtidens arbeten kan finnas. Vi återupprättar *Gymnasiemässan* på nytt där både näringslivet och våra egna verksamheter har sin givna plats. Det är viktigt att våra ungdomar får god inblick i det totala gymnasieutbudet, och vad de kan söka för skiftande utbildningar. Och i sammanhanget få kännedom om de förväntningar som ett aktuellt och samtida arbetsliv kräver av morgondagens arbetskraft.

Förskolan

Barnen är vår framtid. De ska ha en trygg uppväxt och få sina behov tillgodosedda för att kunna utvecklas på bästa sätt. Ett faktum som kräver att vi lyckas skapa en god och anpassad miljö för våra barn. Därför anser vi att det är nödvändigt att på sikt minska barngrupperna till de riktlinjer som finns. Vi kommer därför att upprätta en tydlig strategi och plan för att kunna genomföra detta. En sådan strategi kommer samtidigt att underlätta för många av de barn som har särskilda behov eller neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, en målgrupp som har särskilt svårt att vistas i stora barngrupper.

Barnen behöver en god omsorg och det bör finnas en god tillgång till pedagogiskt utbildad personal. Vi behöver prioritera och stärka upp resurser så att pedagoger och barn får vistas

och arbeta i en miljö som inte störs av stress och hög ljudnivå. Vår personal, precis som våra barn, är viktiga och vi måste säkerställa att våra enheter bygger på en långsiktig, hållbar arbetsmiljö.

Personalen på våra enheter – förskolechef och medarbetare - ska ges friheten att vara kreativa för att hitta nya arbetssätt och former i syfte att utveckla våra förskolor.

Inom ramen för den här ambitionen är det viktigt att Trollhättans stad ger en bred och likvärdig information om samtliga förskolor, oavsett huvudman, i syfte att ge större valfrihet för barnfamiljer att hitta den lösning som passar bäst oavsett om det gäller närhetsprincipen eller annan pedagogisk inriktning. Det är viktigt att informationen kommuniceras och görs tillgänglig så att även föräldrar utan socialt och ekonomiskt nätverk, språkkunskaper eller kunskaper om vår förskola ges lika förutsättningar för sina val.

Skolan

Trollhättans stad ska ha likvärdiga skolor och det ska inte spela någon roll i vilken skola man går. För att uppnå denna likvärdighet ska även friskolorna ingå i det arbetet. Genom etablerat samarbete och strävan efter samsyn på denna utmaning hoppas vi kunna säkerställa samtliga kommunens elever rättighet till en god och likvärdig utbildning. Våra rektorer ska få mer stöd i sitt arbete för att säkerställa ett minskat administrativt arbete och i stället arbeta mer verksamhetsutvecklande genom bland annat kvalitetsuppföljningar. Våra rektorer är de pedagogiska ledarna ute på sina enheter och de måste få tid och möjlighet att sköta sina uppdrag och utveckla verksamhet, skolans varumärke och den egna organisationen.

En god undervisning som ger goda resultat börjar med en välutbildad lärare i klassrummet. Vi vill att våra lärare ska vara så tydliga som möjligt i sitt ledarskap. Ett viktigt och aktuellt fokus är elevernas studiero. Därför är det av stor vikt att vi satsar på behörig personal med lärarlegitimation. I de fall som krävs kommer vi också att påbörja arbetet med att införa tvåläarsystem. Vårt mål är att alla elever i Trollhättan ska ha tillräckliga betyg för att komma in på en gymnasieskola.

En god undervisning kräver tillgång på läromedel. Vi kommer att arbeta för att alla elever ska ha tillgång till adekvata läromedel. Att lära in på vetenskaplig grund bygger i hög grad på tillgång till läromedel, arbetsmaterial, utbildad personal och repetition.

För de yngre årskurserna är det viktigt att säkerställa att eleverna utvecklas i läsförståelse, i förmågan att kunna formulera sig och kommunicera och inte minst i matematik. Det är därför av största vikt att lärarna i dessa ämnen är legitimerade i ämnet och att de elever som har annan härkomst har tillgång till lärare i svenska som andraspråk.

Vi kommer att arbeta för att säkerställa rutiner och arbetssätt för att tidigt upptäcka kunskapsutmaningar hos våra elever för att kunna sätta in relevanta insatser med hjälp av specialpedagoger och speciallärare. I de fall där det krävs, ska det kunna genomföras mindre

undervisningsgrupper. Läxhjälp ska också kunna ges till de yngre åldrarna och en frivillig sommarskola ska också kunna inrättas i de tidiga åldrarna. Om vi kan få ett större antal elever godkända i de flesta ämnen i årskurs 6, bör det på sikt också ge bättre resultat även för årskurs 9.

För de högre årskurserna är det nödvändigt att ha tillgång till bra och relevanta elevhälsoteam. Psykisk ohälsa ökar årligen och för att dessa elever ska kunna genomföra sin skolgång är elevhälsoteamet av största vikt. Vi kommer att arbeta för att vi ska ha fler kuratorer och liknande behovsorienterade resurser ute i våra skolor.

Lovskolan kommer att fortsätta men med inriktning på de elever som saknar ett eller ett fåtal betygskriterier få att nå godkänt i ämnet. Läxhjälp bör finnas som ett komplement innan lovskolan.

Trollhättan ska verka för att samverka med friskolorna för elevens bästa och skattebetalarens mesta möjliga resursutnyttjande. Därför vill vi införa ett obligatoriskt skolval för våra elever och vårdnadshavare. Information om alla skolor ska finnas på stadens hemsida på olika språk. Där ska också jämförelsetalen ifrån Skolverket finnas med. Även andra kreativa kommunikationsinsatser som gagnar detta syfte ska övervägas.

Stadsplanering

Trollhättan skall vara en tillgänglig och attraktiv stad för alla. Vi skall se till att planer arbetas fram i en högre takt än tidigare, så att Trollhättan uppfattas som en smidig partner vid stadsutvecklingsprojekt. Trygghet och tillgänglighet skall alltid finnas med från start. En katalog med byggklara markområden skall tas fram under mandatperioden så att vi gör vad vi kan för att korta ledtiderna. När Trollhätteborna pratar gott om vår stad, då får vi den bästa marknadsföringen av vår plats.

Kommunikationer Idag ser vi att det finns hinder som måste avhjälpas samt strukturer rörande mobilitet som måste stärkas. Cykelvägar måste hänga ihop så att just cykeln blir ett enkelt och naturligt val som transportmedel. Under mandatperioden skall planerade cykelvägar till Öresjö och Åsaka byggstartas, och cykelvägen till Sjuntorp skall färdigställas.

I centrala staden behövs en översyn för att se hur trafikflöden kan öppnas upp så att centrum blir mer tillgängligt och konkurrenskraftigt som handelsplats.

För att få till ett tågstopp i Upphärad kommer vi att genomföra ett planprogram som anger hur vi kan utveckla Upphärad som samhälle, så att vi möter möjligheten som ett tågstopp innebär.

Fastigheter och gestaltning Vid om- och nybyggnation skall vi se över hur vi kan nyttja möjligheten att bygga på befintliga strukturer och vi ser med fördel att vissa byggnader kan bli av högre modell eftersom vi då nyttjar infrastrukturen mer effektivt.

För att vara en stad som attraherar människor att vilja bo i Trollhättan, vill vi erbjuda fina boendemiljöer. Planer för sådana skall utarbetas så att vi alltid kan erbjuda möjligheten för den som vill bygga hus eller flerbostadshus att kunna göra det utan långa ledtider. Vi skall i det här avseendet även reflektera över vad som krävs för att utveckla våra centrummiljöer och skapa förutsättningar för etableringar som attraherar människor, besök och nyetableringar.

Speciella satsningar Vårviks gård skall utvecklas till ett pedagogiskt besöksmål. Vi ser att Vårviks gård kommer vara ett bra pedagogiskt verktyg för förskola och grundskola men också en plats öppen för allmänheten. Kunskapsspridning kring biologi, miljö och klimat kommer vara centralt både praktiskt och teoretiskt.

Fler i jobb, bättre välfärd

En av de viktigaste förutsättningarna för god hälsa är egen försörjning och tillgång till arbete eller annan sysselsättning. Att människor kan försörja sig själva och sin familj, är grundläggande för att ett samhälle skall fungera. I Trollhättan skall vi ha en bra välfärd och då behöver fler människor arbeta och den arbetskraftsbrist som finns idag behöver minska.

Fler behöver utbilda sig inom bristyrken och öka sina möjligheter att bli anställningsbara. Egen försörjning är både en frihetsfråga och en jämställdhetsfråga. Rätten till arbetsdeltagande utifrån sin personliga förmåga liksom viktiga upplevda egenskaper som självständighet, självrespekt och att vara oberoende ska vara grundläggande för det arbete som genomförs.

Under den kommande mandatperioden ska arbetet för att ge fler Trollhättebor förutsättningar att bidra till sin egen och vår gemensamma välfärd intensifieras. De arbetsmarknadsåtgärder som utförs i stadens regi skall utformas för att leda till arbete eller studier.

Eget arbete är förebyggande arbete Egen försörjning bidrar till att minska utanförskap och kriminalitet. Barn som växer upp i familjer där föräldrarna arbetar eller studerar tenderar i större utsträckning att själva välja arbete och studier i vuxen ålder. Inte minst av den anledningen ska målgruppen vara prioriterad i de insatser som genomförs inom ramen för stadens verksamheter. Att fler Trollhättebor har en egen försörjning bör ses som en förebyggande insats i kampen mot kriminalitet och minskad segregation.

Språket som nyckel En viktig nyckel för att komma in på den svenska arbetsmarknaden och på sikt också kunna försörja sig själv, är kunskaper i svenska språket. Vi kommer under mandatperioden se över i vilka former vi skall tillhandahålla SFI-undervisning. Att behärska svenska språket är att ta eget ansvar för att bli anställningsbar. Högre krav på deltagande och närvaro skall ställas på de som deltar i SFI. Vi kommer även se över möjligheterna att i större utsträckning arbeta med att kombinera SFI-studier med Yrkessvenska och praktik.

Genom att bygga kedjor av insatser skapas bättre förutsättningar för utrikesfödda att kunna försörja sig själva.

Kraften i mångfald Ett väl fungerande trygghetssystem är en förutsättning för att människor ska kunna komma tillbaka till arbetslivet om de drabbats av arbetsrelaterad ohälsa, sjukdom eller förlorat sitt arbete. De personer som på grund av ohälsa behöver ändra sin yrkesinriktning ska ges möjlighet till arbetsplatsanpassad rehabilitering, utbildning och praktik inom ramen för stadens verksamheter. Trollhättans stad skall vara en kommun som ligger i framkant när det kommer till att se kraften hos människor med funktionsvariationer. Genom ett nära samarbete med till exempel Arbetsförmedlingen och Samordningsförbundet ska vi arbeta aktivt för att skapa förutsättningar för att fler sociala företag startas och att öka mångfalden inom våra egna verksamheter.

Näringslivet som partner Att Trollhättan har lönsamma företag och ett varierat näringsliv är helt avgörande för att lyckas i vår ambition att få fler i arbete. Samverkan med näringslivet är samtidigt en förutsättning för att fler Trollhättebor ska kunna försörja sig själva. Under mandatperioden kommer vi arbeta aktivt med att identifiera vilka bristyrken som finns i kommunen samt skapa förutsättningar för att fler utbildar sig inom dessa områden. För att lyckas med det behövs samverkan mellan olika aktörer och stadens näringslivsenhet kommer där att spela en viktig roll. Vi behöver också arbeta aktivt med att skapa attraktivitet kring Trollhättan så att fler företag väljer att etablera sig här, men också erbjuda goda förutsättningar för redan befintliga företag att utveckla sina verksamheter.

Äldreomsorg

Utgångspunkten för en god vård och omsorg ska vara att varje människa är unik med olika förutsättningar och egna önskemål. Rätten till självbestämmande är lika viktig oavsett ålder eller funktionshinder. Den välfärd som betalas med våra gemensamma resurser ska därför präglas av egenmakt, valfrihet, hög kvalitet och ett värdigt bemötande.

Det skall vara tryggt att åldras i Trollhättans kommun. Vi vill utforma omsorgen om våra äldre invånare på ett sätt som är bättre anpassat till nya generationer. Ju äldre man blir desto mer ökar behovet av vård och omsorg, och när den enskilde inte längre klarar av att bo kvar hemma ska det finnas möjlighet flytta till ett särskilt boende. Alla bör ges möjlighet att välja vilket boende som skall bli ens nästa hem och kunna välja vem som ska utföra den omsorg man behöver. Det ökar trivselen, den upplevda tryggheten och välbefinnandet för den äldre.

Byggnation av vård- och omsorgsboenden ska ske inom kommunens olika stadsdelar och ytterområden vilket möjliggör större valfrihet för berörda. Vi vill under 2023 starta förstudier för dessa boenden. På sikt ska man kunna få ansöka om en plats på ett specifikt boende som man önskar att få bo på.

Vi vill också tillskapa fler Trygghetsboenden, gärna i samverkan med privata byggaktörer. Denna boendeform möjliggör för seniora invånare att bo bekvämt och ha tillgång till gemensamhetslokaler där social samvaro möjliggörs för att minska ensamheten.

Alla äldreboenden i Trollhättan skall kvalitetssäkras så att de ger en vård och omsorg av hög kvalitet. Senior Alert är ett unikt och modernt kvalitetsregister som används inom äldreomsorgen för att minimera risken för fall, trycksår, undernäring och ohälsa i munnen bland annat. BPSD-registret är ett nationellt kvalitetsregister. Syftet med detta register är att genom multiprofessionella vårdåtgärder minska beteendemässiga och psykiska symtom (BPSD) och därigenom minska lidandet och öka livskvaliteten för personer med demenssjukdom. Dessa två kvalitetsregister skall till fullo vara införda på samtliga äldreboenden senast vid årsskiftet 2023/24.

Under 2023 skall fokus läggas på god, näringsrik och vällagad mat för våra äldre omsorgstagare. Detta är avgörande för livskvalitén. För att nå dit skall Omsorgs- och serviceförvaltningarnas samarbete stärkas.

Projektet "Ung omsorg" som har införts under 2022 på prov har fallit väl ut. Vi vill fortsätta detta arbete för att erbjuda omsorgstagarna en "guldkant i vardagen" och för att introducera ungdomar i vårddyrket.

LSS är en rättighetslag som skall garantera personer med omfattande och varaktiga funktionshinder goda levnadsvillkor. De boendeformer som idag erbjuds behöver vid renovering och nybyggnation anpassas efter Socialstyrelsens rekommendationer och i samband med detta så kan privata byggaktörer och fastighetsägare bli aktuella. Dessa boenden skall vara lokaliserade i olika delar av kommunen.

Den översyn av LSS-boenden som nu genomförs skall följas upp och utvärderas för att säkerställa att staden uppfyller lagkraven. För att säkerställa att vi i framtiden har tillräckligt antal boendeplatser inom LSS behöver vi under 2023 göra en översyn av hur stort framtida behov vi har i målgruppen.

Den dagliga verksamheten ska fortsätta att utvecklas för de personer som inte står till arbetsmarknadens förfogande. Alla mår bra av att ha en meningsfull sysselsättning som ger stimulans, personlig utveckling, gemenskap och delaktighet i samhället.

Socialpsykiatri Vi vill utöka samverkan mellan Omsorgsförvaltningen och Arbetsmarknads- och socialförvaltningen med syfte att personer med missbruksproblematik och psykisk sjukdom får en väl fungerande omsorg.

Omsorgspersonal är grunden för en god vård och omsorg i verksamheterna. Vi vill att personalen ska trivas, stanna kvar och utvecklas på sin arbetsplats. Alla ska ha rätt till att arbeta heltid men det ska inte vara en norm.

Under 2023 vill vi göra en översyn av nuvarande schemaläggning och planering. Vi bedömer att denna åtgärd är nödvändig för att sänka sjuktal och behålla kompetent personal inom

verksamheterna. Den övertaliga tiden ska läggas mer på aktiviteter och social samvaro med omsorgstagarna.

Omsorgsförvaltningen behöver göra en kompetensinventering av all omsorgspersonal under första kvartalet 2023. En kompetensförsörjningsplan ska därefter utarbetas som tar sikte på att attrahera, rekrytera och behålla medarbetare inom förvaltningen.

Undersköterskans yrkesroll skall renodlas. De arbetsuppgifter som inte kräver undersköterskeutbildning skall utföras av vårdbiträde eller annan servicepersonal.

Vid rekrytering av medarbetare skall förvaltningen säkerställa att den sökande har förmåga att förstå och uttrycka sig i svenska språket. För de som erbjuds en tillsvidareanställning och inte uppfyller språkraven skall en riktad utbildning i svenska språket ingå under introduktionen. Detta vill vi prioritera under 2023.

Vi vill också skapa möjligheter för senior personal att erbjudas anställning som mentorer och rådgivare ute i verksamheterna.

Alla enhetschefer ska erbjudas utbildning och stöttning från ekonomer för att säkerställa att de har tillräcklig kompetens kring ekonomiuppföljningar.

Kultur och Fritid

Ett starkt Trollhättan byggs av flera delar. Civilsamhället, frivilligorganisationer, samfund och föreningsliv är oerhört viktiga, inte minst i arbetet med att bryta utanförskap och förbättra integrationen. Men också för att fortsätta utveckla den starka tradition av ett rikt idrotts- och kulturliv som staden utvecklat under många år. Det främjar också det personliga ansvarstagandet och för att bidra till ett Trollhättan som håller ihop.

Konsten och kultur hjälper oss att förstå oss själva och den vi möter – hur vi förhåller oss till vår samtid och hanterar vår framtid. Att kulturen och konsten kan utvecklas fritt utgör därför grunden till vårt demokratiska samhälle. Kulturen är också en viktig del av ett attraktivt Trollhättan och därför är det av största vikt att öppna och tillgängliga aktiviteter för både invånare och besökare under hela året. Ett rikt kultur- och fritidsliv är dessutom en mycket viktig faktor för att hålla en attraktiv position som ett starkt besöksmål.

N3 är den naturliga noden för ungas kulturverksamheter och ska framgent fortsatt vara det. Då det blir kärvare tider ekonomiskt i Trollhättan är det viktigt att våra resurser inom kulturverksamheten riktas mot barn och unga.

Idrotten är en källa till stor glädje och livslångt lärande för många människor. Den skapar samtidigt förutsättningar för att fler ska kunna leva friskare högre upp i åldrarna. Därför är det oroande att barn och unga i större utsträckning än tidigare slutar eller aldrig ens börjar med idrott. Idrotten i Trollhättan måste fortsätta att utvecklas både avseende spets och bredd och att kunna erbjuda alla barn och ungdomar möjligheter till träning och tävling på

olika nivåer. Detsamma gäller den framstående position som Trollhättan etablerat på senare år när det kommer till välbesökta och uppskattade friluftsområden inom kommunen.

All idrott ska bedrivas ur ett barnrätts- och jämställdhetsperspektiv med respekt för alla människors lika värde.

Peter Eriksson

Moderaterna

Louise Brodd

Centerpartiet

Ricky Karlsson

Kristdemokraterna

Budget 2026, plan 2027–2028 för kommunkoncernen Trollhättans Stad

I bilagan redogörs för respektive bolags budget som ingår i kommunkoncernen Trollhättans stad. Moderbolaget Trollhättans Stadshus AB samt Trollhättans Industrispår AB redovisas inte i detalj då dessa färdigställs efter det att budgeten för Trollhättans stad beslutas i Kommunfullmäktige. För övriga bolag bifogas resultatbudget, balansbudget, investeringsbudget, finansiella nyckeltal samt kommentarer.

Trollhättans Stadshus AB

Belopp i mnkr	Bokslut 2024	Prognos 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
RESULTATBUDGET					
Verksamhetens intäkter	15	17	17	17	17
Verksamhetens kostnader	-4	-5	-5	-5	-5
Avskrivningar					
Finansnetto	-9	-10	-10	-10	-11
Resultat efter finansiella poster	2	2	2	2	1
BALANSBUDGET					
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar	1017	1167	1167	1166	1166
Omsättningstillgångar	374	77	29	31	32
Summa tillgångar	1391	1244	1196	1197	1198
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR, SKULDER					
Eget kapital	601	804	806	807	808
Obeskattade reserver	1	1	1	1	1
Avsättningar	0	0	0	0	0
Skulder	789	439	389	389	389
- Långfristiga skulder	207	305	157	387	387
- Kortfristiga skulder	582	134	232	2	2
Summa eget kapital, avsättningar, skulder	1391	1244	1196	1197	1198
INVESTERINGAR					
Årets investeringar (brutto)	0	0	0	0	0
FINANSIELLA NYCKELTAL					
-Soliditet %; EK/Tillgångar	43,2%	64,6%	67,4%	67,4%	67,4%
-Resultat i förhållande till EK %; Resultat efter finansiella poster/eget kapital	-2,9	-2,2%	-1,8%	-1,9%	-2,0%

Uppgifter om namn på ordförande, vice ordförande och VD/chef.

Ordförande: Peter Eriksson
 Vice Ordförande: Sofia Andersson Dharsani
 Verkställande tjänsteman: Dan Jonasson

Kortfattad verksamhetsbeskrivning

Trollhättan Stadshus AB (TSAB) har till föremål för sin verksamhet att som moderbolag äga och förvalta aktier i Trollhättans Stads hel- eller delägda bolag, initiera och driva särskilda projekt i syfte att utveckla Stadens bolagsverksamhet samt via hel- eller delägda bolag driva verksamhet inom energi- och miljöområdet samt fastighetsförvaltning.

Ekonomisk utveckling

Årets resultat före skatt år 2026 är budgeterat till + 2 mkr. Erhållna koncernbidrag från dotterbolagen budgeteras till 17 mkr, vilket är oförändrat jämfört med föregående år. År 2027 är årets resultat före skatt budgeterat till +2 mkr och år 2028 till 1 mkr. Koncernbidraget är budgeterat till 17 mkr per år under perioden 2026 – 2028. Under 2026 kommer arbetet i bolaget förändras på så sätt att medel finns reserverade för såväl

egen personal, ekonom/samordnare, som viss extern hjälp av konsult. Soliditeten uppgår till 67 % respektive under perioden 2026 – 2028. Under år 2026 planeras, likt för 2025, sex styrelsemöten samt årsstämma.

AB Eidar Trollhättans Bostadsbolag

Belopp i mkr	Bokslut 2024	Prognos 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
RESULTATBUDGET					
Verksamhetens intäkter	749	617	628	662	729
Verksamhetens kostnader	-373	-378	-381	-398	-425
Avskrivningar	-188	-140	-145	-166	-176
Finansnetto	-91	-79	-91	-114	-135
Resultat efter finansiella poster	98	19	11	-16	-7
BALANSBUDGET					
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar	4637	4939	5663	6010	6145
Omsättningstillgångar	455	165	70	70	70
Summa tillgångar	5092	5104	5733	6080	6215
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR, SKULDER					
Eget kapital	1107	1118	1121	1097	1080
Obeskattade reserver	32	32	32	32	32
Avsättningar	25	25	25	25	25
Skulder	3928	3928	4555	4926	5077
- Långfristiga skulder	3778	3778	4405	4776	4927
- Kortfristiga skulder	150	150	150	150	150
Summa eget kapital, avsättningar, skulder	5092	5104	5733	6080	6215
INVESTERINGAR					
Årets investeringar (brutto)	300	483	863	505	302
FINANSIELLA NYCKELTAL					
-Soliditet %; EK/Tillgångar.	22,2	22,4	20,0	18,5	17,8
-Resultat i förhållande till EK %; Resultat efter finansiella poster/eget kapital	8,8	1,7	1,0	-1,4	-0,6

Namn på ordförande, vice ordförande o VD

Ordförande: Jennie Bergius Eriksson
 Vice ordförande: Tony Georgiou
 VD: Sanny Mattelin

Kortfattad verksamhetsbeskrivning

AB Eidar Trollhättans Bostadsbolag bedriver fastighetsförvaltning inom Trollhättans kommun. Fastighetsbeståndet består till tre fjärdedelar av bostäder och resterande är lokaler. En stor del av lokalerna är anpassade för kommunal verksamhet. AB Eidar Trollhättans Bostadsbolag har sitt säte i Trollhättan.

Ägarförhållanden

AB Eidar Trollhättans Bostadsbolag ägs till 100% av Trollhättans Stadshus AB org. nr 556207–4699, som i sin tur är ett helägt kommunalt bolag med säte i Trollhättan.

Ekonomisk utvecklingen

Resultat o resultatutveckling

Eidar har ett tufft ekonomiskt år bakom sig med besparingspaket och neddragning av personal under 2024. Bolaget har under 2025 börjat återhämta sig från detta men har också stött på en del motgångar.

Eidar förlorade i Skiljedomstolen under våren, gällande en avtalstvist med bolagets Kommunikationsoperatör. Detta har resulterat i en kostnad på drygt 8 mkr som belastar 2025 års resultat och är en anledning till att budgeten ej nås för året. Utfallet i domstolen medför även att intäkter som tidigare prognosticerats för kommande år uteblir fram till år 2030.

Under 2025 sålde Eidar fastigheten Citronfjärilen vilket medfört en positiv likviditetspåverkan på ca 60 mkr och en reavinst i resultatet på ca 14 mkr för år 2025. För kommande år uteblir nu hyresintäkter från denna fastighet som tidigare ingått i lämnade prognoser, dock bedöms ej påverkan på resultat efter finansiella poster bli väsentlig.

Vakanskostnaderna i bostadsbeståndet är fortfarande ett stort problem för Eidar de kommande åren, även om vi ser att den negativa trenden har brutits. För år 2026–2028 prognosticeras ca 17–18 mkr/år gällande vakanser.

De taxebundna kostnaderna och särskilt kostnader för vatten och uppvärmning fortsätter att öka med höga prishöjningar varje år.

Då investeringstakten är väldigt hög för år 2026–2028 vilket medför att nyupplåning behöver ske kommer räntekostnaderna att öka markant framöver. Ränteprognoserna har ökat med ca 0,3–0,4% i snittränta för åren 2026–2028 jämfört med prognoser lämnade vid samma tid föregående år, vilket får stor påverkan på resultaträkningen. Små variationer i ränta ger stort utslag i resultaträkningen vilket medför att även prognoserna kan svänga markant.

Då intäktssidan inte följer med i samma takt som räntorna och de taxebundna kostnaderna ser vi negativa driftsresultat för år 2027 och 2028 medan resultatet för 2026 bedöms landa på ca +11 mkr.

Investeringar

Under de kommande åren är investeringsnivån i bolaget väldigt intensiv med "all-time- high" och investeringar (brutto) på ca 2 mdr under åren 2026–2028. De större investeringarna som kan nämnas är bland annat Vårvik där investeringar skall ske i Äldreboende med 111 platser, en förskola samt ca 108 bostadslägenheter. Till detta planeras även radhus på Hjulkvarn. För Trollhättans Stad räkning skall också ett flertal LSS boenden byggas samt en större ombyggnad av Blomstergården på Humlan. Slutligen bör nämnas att bolaget fortsätter att löpande "ROT-renovera" de lägenheter som är i behov av detta.

Utveckling långfristiga lån

Under 2023 och 2024 samt början av 2025 har bolaget genom avyttringar och nyemissioner tillfört kapital vilket inneburit att låneskulden minskat. Detta har skapat förutsättningar för att bättre kunna möta framtida investeringar men nya externa lån kommer att behöva tas upp framöver för att möta det stora investeringsbehovet som nämnts ovan.

Låneskulden, liksom balansomslutningen, kommer därmed att öka under perioden med drygt 1,1 miljard. Det skall dock nämnas att beslutad borgensram inte kommer att behöva öka utifrån de investeringsplaner som nu är kända.

Soliditet och soliditetsutveckling

Bolagets soliditet är f.n. ca 22% där ägardirektivet stipulerar minst 15%. Eftersom det är oundvikligt att inte lånefinansiera delar av de stora investeringarna så kommer soliditeten minska något under perioden. Bedömningen är att bolaget redovisar en soliditet om ca 17,8% för år 2028.

Verksamhetsresultat i % av omsättning (exkl. reavinster)

Ägardirektivet anger att resultat efter finansiella poster (exklusive extraordinära poster såsom nedskrivningar och/eller realisationsvinster) skall i genomsnitt uppgå till minst 1% i förhållande till omsättningen över en period om aktuellt år samt två föregående år.

För år 2025 uppgår nyckeltalet till 0,6%, år 2026 till 1,3% medan det för år 2027 och 2028 är negativt. Med nuvarande ränteprognos och investeringstakt är nyckeltalet negativt för flera år framöver.

Underhållskostnader

Ägardirektivet anger att bolaget skall avsätta minst 10% av omsättningen till resultatfört årligt underhåll.

I lämnade prognoser är det avsatt underhållskostnader i resultaträkningen i enlighet med ägardirektivet.

Trollhättans Energi AB

Belopp i mnkr	Bokslut 2024	Prognos 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028
RESULTATBUDGET					
Verksamhetens intäkter	850	932	1014	1088	1172
Verksamhetens kostnader	-653	-649	-679	-696	-721
Avskrivningar	-135	-138	-171	-176	-185
Finansnetto	-49	-66	-72	-95	-106
Resultat efter finansiella poster	13	79	92	121	160
BALANSBUDGET					
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar	3089	3401	3774	4310	4745
Omsättningstillgångar	340	313	320	330	343
Summa tillgångar	3428	3714	4095	4640	5088
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR, SKULDER					
Eget kapital	557	608	670	755	871
Obeskattade reserver					
Avsättningar	144	157	173	195	225
Skulder	2728	2949	3252	3690	3992
- Långfristiga skulder	2128	2742	3032	3455	3765
- Kortfristiga skulder	600	207	220	235	227
Summa eget kapital, avsättningar, skulder	3428	3714	4095	4640	5088
INVESTERINGAR					
Årets investeringar (brutto)	490	450	543	711	618
FINANSIELLA NYCKELTAL					
-Soliditet %; EK/Tillgångar	16,2	16,4	16,4	16,3	17,1
-Resultat i förhållande till EK %; Resultat efter finansiella poster/eget kapital	2,3	13,0	13,8	16,1	18,4

Namn på ordförande, vice ordförande o VD

Ordförande:	Sven-Arne Karlsson
Vice ordförande:	Lena Nilsson
VD:	Pia Brühl Hjort

Kortfattad verksamhetsbeskrivning

Trollhättan Energi, ägt av Trollhättan Stad, strävar efter att vara "Den goda kraften för generationer". Företaget erbjuder hållbara produkter och tjänster baserade på infrastruktur inom energi, miljö och digital kommunikation, vilket ger mervärde för både boende och verksamheter i Trollhättan. Med en vision om att aktivt bidra till stadens utveckling, ansvarar Trollhättan Energi för en tillförlitlig och hållbar infrastruktur och verksamhet, samtidigt som de är kostnadseffektiva och levererar god service. Trollhättan Energi är inte bara en energileverantör, utan en aktiv aktör i att främja en hållbar och enkel vardag för sina kunder.

Resultat och resultatutveckling

Den enskilt största resultatpåverkan kommer från den nya affären elproduktion som förväntas växa under prognosperioden. Investeringar i flera batterilager sker den närmsta åren tillsammans med vindkraftsverk och solcellspark. I samma affär återfinns även småskalig vattenkraft, vilken står inför reinvesteringar. Investering av vindkraft ger resultatpåverkan redan från 2026 medan solcellsparken förväntas börja generera resultat under 2028.

Värmeaffären kommer gå in i en viktig omställningsfas för att säkerställa framtida produktion som är mer dynamisk efter gällande marknadsförutsättningar, vilket syftar till att minska risk. Värmeproduktionen kommer delvis ställas om från att enbart elda för energiproduktion till att även

producera värme med hjälp av värmepumpar. Dessa investeras i succesivt fram till 2028–2030. Målsättningen är att affären skall kunna nyttja prisförändringar på marknaden, och för att möjliggöra detta ytterligare byggs lagringskapacitet (ackumulator). Tilldelning av utsläppsrätter avslutas (enligt plan) och sista utbetalningen beräknas till 2026, vilket ger en negativ resultateffekt för värmeaffären.

Inom elnät pågår ett stort arbete med den kommande effekttaxan. Förändringen av prismodellen är ett lagkrav, vilken syftar till att förändra kundens förbrukningsmönster, för att nyttja elnätskapaciteten (på både lokal och nationell nivå) på bästa sätt. Resultatet bedöms inte påverkas av en förändrad prismodell, men effekten av förbrukningsmönster är svåra att förutse. Stora engångsintäkter för elanslutningar ligger de närmast kommande åren. Dessa avser anslutningar av flera större solcellsparkar, men dessa anslutningar bedöms som är osäkra tills de faktiskt byggs. För ökad redundans sker investering i en ny mottagningsstation färdigställs under 2027.

Investeringar

Vatten är mitt inne i en omfattande investeringsfas för att uppfylla utökade reningskrav av avloppsvatten som länsstyrelsen beslutat. Byggnation av nytt vattenverk har påbörjats och kommer vara klart inom några år. Investeringen sker pga. att befintligt verk är uttjänt. VA-nätet i sin helhet står inför stora reinvesteringsbehov och flera av nätets reinvesteringsbehov har i scenariot skjutits på framtiden, då kapitalet är begränsat. Att senarelägga dessa reinvesteringar kommer med en risk om ökat läckage och en större investeringsutmaning både kapacitetsmässigt och kostnadsmässigt.

En ny återvinningsstation beräknas stå klar under 2028 vilket ger möjlighet att uppfylla krav som ställs på verksamheten och samtidigt förse företagare med fler tjänster. I närtid kommer sopkärl bytas ut för att uppfylla kravet som fastighetsnära insamling (FNI). Denna omställning kräver nya fordon, vilka kommer leasas till skillnad från tidigare när dessa ägts.

Inom stadsnätsaffären investeras det i ytterligare två moduler i datahallen, dessa aktiveras under 2027–2028. Vi ser en risk för ökad konkurrens inom svartfiberaffären då externa aktörer tar över hela föreningar. Hänsyn är taget till detta i scenariot men denna är svår att beräkna.

Koncernmässigt så stärks resultatet succesivt efter att värmeaffärens resultat minskat kraftigt på kort sikt. Värmeaffären enskilt förväntas leverera ett snittresultat 2 mkr per år, 2025 och 2026 inräknat prisökningen 2025 med 15%. Resultatet för fjärrvärmeaffären bedöms återställas på 10 år sikt. Övriga affärer är och har varit stabila i sina resultatnivåer och bedöms fortsatt vara stabila. Stora investeringar i VA-systemet innebär större prisökningar under de närmsta åren för att täcka tillkommande kapitalkostnader. Stora investeringar som genomförs, främst VA-kollektivet, innebär en ökad räntekänslighet för VA-kollektivet och där med TEAB-koncernen. Grundförutsättningarna med att Trollhättans gemensamma taxor, enligt Nils Holgerssonundersökningen, ligger på 38 plats (2024) i Sverige av 290 kommuner är fördelaktiga.

Soliditet och soliditetsutveckling

Resultatförstärkningen under prognosperioden kommer primärt från elproduktion som själva bedöms ha en resultatutveckling från 0 till 90 mkr på 10 år. Affären simuleras som TEAB:s enskilt största affär om 10 år. Denna affär påverkar inte av befintliga kund-kollektiv, utan är en affär som primärt kommer erhålla sitt resultat på en extern marknad. Detta stärker koncernens självfinansiering av övriga investeringar. Koncernen uppfyller gällande ägarstyrda nyckeltal (Soliditet för energi och nettomarginal för energi exkl. elhandel) under samtliga prognostiserade år.

Trollhättan Industrispår AB

Belopp i mkr	Bokslut 2024	Prognos 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
RESULTATBUDGET					
Verksamhetens intäkter	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Verksamhetens kostnader	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Avskrivningar	0	0	0	0	0
Finansnetto	0	0	0	0	0
Resultat efter finansiella poster	0	0	0	0	0
BALANSBUDGET					
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar	0	0	0	0	0
Omsättningstillgångar	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Summa tillgångar	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR, SKULDER					
Eget kapital	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Obeskattade reserver					
Avsättningar					
Skulder	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
- Långfristiga skulder					
- Kortfristiga skulder	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Summa eget kapital, avsättningar, skulder	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
INVESTERINGAR					
Årets investeringar (brutto)	0	0	0	0	0
FINANSIELLA NYCKELTAL					
-Soliditet %; EK/Tillgångar	62,0%	62,0%	62,0%	62,0%	62,0%
-Resultat i förhållande till EK %; Resultat efter finansiella poster/eget kapital	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Uppgifter om namn på ordförande, vice ordförande och VD/chef

Ordförande: Peter Eriksson
 Vice Ordförande: Sofia Andersson Dharsani
 Verkställande tjänsteman: Dan Jonasson

Kortfattad verksamhetsbeskrivning

Ansvar för drift, underhåll och spårväxling har överförts till Trollhättans Stad, Produktion & Service. Trollhättan Industrispår AB har i uppdrag att förvalta nyttjanderätten till Industrispåret. Trollhättans Stad, Produktion & Service, erlägger en avgift för nyttjanderätten till bolaget.

Ekonomisk utveckling

Årets resultat före skatt år 2026 är budgeterat till + 0 mkr. Erhållet koncernbidrag från moderbolaget Trollhättan Stadshus AB budgeteras till 53 tkr vilket är oförändrat jämfört med föregående år. År 2027 är årets resultat före skatt budgeterat till +0 mkr och år 2028 till 0 mkr. Licensavgiften för järnvägen (Industrispåret) är budgeterat till 100 tkr per år under perioden 2026 – 2028. Övriga kostnader är budgeterat till 47 tkr under samma period. Licensavgiften erläggs av Trollhättans Stad. Soliditeten uppgår till 62 % respektive år under perioden 2026 – 2028. Under år 2026 planeras, likt för 2025, för tre styrelsemöten samt årsstämma.

Kraftstaden Fastigheter Trollhättan AB

Belopp i mnkr	Bokslut 2024	Prognos 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
RESULTATBUDGET					
Verksamhetens intäkter	460	638	497	530	563
- varav rearesultat avyttring fastigheter	0	139	0	0	0
Verksamhetens kostnader	-201	-226	-229	-238	-249
Avskrivningar, inkl nedskrivningar	-197	-250	-264	-218	-176
- varav nedskrivningar	-43	-86	-108	-58	-8
Finansnetto	-153	-57	-64	-71	-79
Resultat efter finansiella poster	-91	105	-60	2	59
BALANSBUDGET					
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar	3442	3598	3769	3867	3951
Omsättningstillgångar	395	322	125	125	125
Summa tillgångar	3837	3920	3894	3992	4076
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR, SKULDER					
Eget kapital	349	421	349	336	379
Obeskattade reserver	235	235	235	235	235
Avsättningar	0	0	0	0	0
Skulder	3254	3264	3311	3421	3462
- Långfristiga skulder	3084	3084	3131	3241	3282
- Kortfristiga skulder	170	180	180	180	180
Summa eget kapital, avsättningar, skulder	3837	3920	3894	3992	4076
INVESTERINGAR					
Årets investeringar (brutto)	205	452	436	316	276
FINANSIELLA NYCKELTAL					
-Soliditet %; EK/Tillgångar	13,9	15,5	13,7	13,1	13,9
-Resultat i förhållande till EK %; Resultat efter finansiella poster/eget kapital	-26,1	24,9	-17,3	0,7	15,6

Uppgifter om namn på ordförande, vice ordförande och VD/chef

Ordförande:	Olof Halbert
Vice ordförande:	Paul Åkerlund
VD:	Stefan Jansson

Verksamhetsbeskrivning

Bolagets verksamhet består i att bygga, förvalta och hyra ut verksamhetslokaler för näringslivet samt offentlig verksamhet med särskilda uppdrag enligt ägardirektiv vad gäller Innovatumområdet och Vårvik. Bolaget förvaltar också all parkering på kommunägd centralt belägen tomtmark. Fastighetsbeståndet består av drygt 450 tusen kvm. Drygt hälften av hyresintäkterna avser näringsliv (55%) och 45% avser offentlig verksamhet.

Resultat och resultatutveckling

God lönsamhet i verksamheten. Därutöver finns i enlighet med budget fortsatt nedskrivningsbehov i Martinverket och avseende Prosper Park (86 mnkr enligt bedömning i budget V2 2025).

Det pågår planerad avyttring av fem fastigheter på Kardanvägen, där en av fastigheterna avyttrats per 2025-09-01, med en reavinst om 32,8 mnkr. Planen är att eftersträva att avyttra de återstående fyra fastigheterna under återstoden av 2025.

Investeringar

Under räkenskapsåret fortgår arbetet med att utveckla och renovera kulturbyggnaderna på Vårvik (främst Martinverket) samt att utveckla området på Prosper Park (Stallbacka), dit bolaget också flyttat sin verksamhet under sommaren 2025. Bolaget ansvarar också för uppbyggnad av parkering inom Vårvik.

Större pågående projekt avseende den kommunala verksamhetsdelen omfattar bla pågående investering i Håjums produktionskök, nybyggnation vid Velandas skola samt renovering av Förskolan Blåvingen. Dessutom pågår bla utveckling av Högskolans Västs lokaler.

Utveckling långfristiga lån

Ingen förändring av lånestocken, som uppgår till 3,1 mdkr. Bolaget beräknas inte behöva nyupplåning 2025–2026 förutsatt att de planerade fastighetsavyttringarna fullföljs.

Soliditet och soliditetsutveckling

Soliditeten 14% senaste årsbokslut, fortsatt på den nivån 2025.

Trollhättan Exploatering AB

Belopp i mnkr	Bokslut 2024	Prognos 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
RESULTATBUDGET					
Verksamhetens intäkter	2	10	1	1	1
Verksamhetens kostnader	-12	-8	-7	-7	-7
Avskrivningar	0	0	0	0	0
Finansnetto	-4	-6	-5	-6	-6
Rearesultat avyttring tomter	0	5	0	9	32
Resultat efter finansiella poster	-15	0	-11	-2	19
BALANSBUDGET					
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar	392	367	367	343	273
Omsättningstillgångar	19	41	24	35	106
Summa tillgångar	410	408	391	378	379
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR, SKULDER					
Eget kapital	97	97	85	83	102
Obeskattade reserver	0	0	0	0	0
Avsättningar	29	27	20	10	0
Skulder	285	285	285	285	277
- Långfristiga skulder	270	270	270	270	262
- Kortfristiga skulder	15	15	15	15	15
Summa eget kapital, avsättningar, skulder	410	408	391	378	379
INVESTERINGAR					
Årets investeringar (brutto)	48	1	0	0	0
FINANSIELLA NYCKELTAL					
-Soliditet %; EK/Tillgångar	23,6%	23,7%	21,8%	21,9%	26,9%
-Resultat i förhållande till EK %; Resultat efter finansiella poster/eget kapital	-15,3%	-0,1%	-13,4%	-2,9%	18,9%

Uppgifter om namn på ordförande, vice ordförande och VD/chef

Ordförande: Kenny Tinmark
 Vice ordförande: Monica Hansson
 VD: Malin Nyberg

Verksamhetsbeskrivning

Trollhättan Exploaterings verksamhet består i att förvärva, äga, förvalta och försälja fastigheter, aktier och andelar i bolag, vars verksamhet är en kommunal angelägenhet inom stadsdelen Vårvik. Ändamålet med bolagets verksamhet är att, utan vinstsyfte och med iakttagande av lokaliseringsprincipen, exploatera stadsdelen Vårvik.

Likvideras bolaget ska dess behållna tillgångar tillfalla Trollhättan Stadshus AB.

Utvecklingen av stadsdelen väntas pågå till en bit in på 2030-talet.

Resultat och resultatutveckling

Periodens resultat blev 6,5 mkr efter finansiella poster.

Under perioden såldes fastighetsbolag under holdingbolaget Vårvik Knorrenäbba AB för 14 mkr.

Under hösten väntas försäljning ske i Vårvik Bollträet 2 AB, detta gäller Eidars kvarter för bostäder. Köpeskilling väntas också här landa runt 14 mkr.

De närmaste åren framåt beräknas succesiv avyttring av tomterna att ske. Bolaget räknar med förskjutning i tiden främst pga. konjunkturläget. Inga avyttringar bedöms för 2026, däremot under 2027 och 2028. Detta ger också förskjutning framåt i likvidflödet framåt i tiden. Nya lån bedöms inte behöva upptas, däremot kan befintlig checkkredit kunna behöva utnyttjas fram till att likvideffekten av avyttringar sker. Amortering på befintliga lån bedöms kunna påbörjas från 2028.

Soliditet bedöms tillfredsställande under åren framåt.

Fyrstad Flygplats AB

Belopp i mnkr	Bokslut 2024	Prognos 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
RESULTATBUDGET					
Verksamhetens intäkter	42	51	52	54	56
Verksamhetens kostnader	-43	-45	-48	-47	-49
Avskrivningar	-2	-3	-5	-6	-6
Finansnetto	0	-1	-1	-1	-1
Resultat efter finansiella poster	-4	2	-1	0	0
BALANSBUDGET					
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar	19	40	48	58	60
Omsättningstillgångar	9	9	9	9	9
Summa tillgångar	28	49	57	67	68
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR, SKULDER					
Eget kapital	10	10	10	10	10
Obeskattade reserver	0	0	0	0	0
Avsättningar	0	0	0	0	0
Skulder	17	38	46	56	58
- Långfristiga skulder	0	20	30	40	41
- Kortfristiga skulder	17	18	16	16	16
Summa eget kapital, avsättningar, skulder	28	49	57	67	69
INVESTERINGAR					
Årets investeringar (brutto)	2	6	23	8	17
FINANSIELLA NYCKELTAL					
-Soliditet %; EK/Tillgångar	37,0	21,4	18,3	15,6	15,2
-Resultat i förhållande till EK %; Resultat efter finansiella poster/eget kapital	-34,6	19,2	-8,7	0,0	0,0

Uppgifter om namn på ordförande, vice ordförande och VD/chef

Ordförande:	Peter Eriksson
Vice ordförande:	Benny Augustsson
VD:	Josef Khan

Kortfattad verksamhetsbeskrivning

Fyrstads Flygplats AB är ett kommunalt bolag som driver Göteborg Stallbacka Airport (tidigare Trollhättan–Vänersborgs flygplats) och ägs av kommunerna Trollhättan, Vänersborg, Uddevalla och Lysekil.

Bolaget ansvarar för drift av en säkerhetsgodkänd instrumentflygplats och säkerställer att flygtrafiken till och från Fyrstadsregionen bedrivs på ett säkert och effektivt sätt. Flygplatsen hanterar samhällsviktig och kommersiell flygtrafik, inklusive reguljärtrafik till Stockholm och säsongslinjer. Den fungerar också som beredskapsflygplats för ambulansflyg, polis, SAR och annan samhällsviktig flygtrafik. Den är även en viktig bas för fraktflyg, allmänflyg och utbildning och kompletterar den regionala infrastrukturen.

Resultat och resultatutveckling

Bolagets resultat påverkas av trafikintäkter, externa intäkter, investeringar samt stöd från ägare och stat. För 2024 blev resultatet ett underskott, vilket var sämre än tidigare prognostiserat, till följd av ökade kostnader och minskade intäkter. Prognosen för 2025 visar ett överskott, men utvecklingen är mycket osäker eftersom intäkterna inte är stabila och ersättning från Trafikverket för 2025 ännu inte är fastställd. Budgeten för 2026 bedöms hamna nära noll, och för 2027–2028 förväntas resultaten vara små men relativt stabila.

Resultatet varierar över åren beroende på trafikintäkter, genomförda investeringar samt ägar- och statligt stöd. För att säkerställa bolagets samhällsviktiga funktion kan ägarstöd och extern finansiering fortsatt vara nödvändiga.

Investeringar

Bolagets investeringar styrs av verksamhetsplanen och omfattar både nyinvesteringar samt underhåll och utbyte av befintliga fastigheter och utrustning. Investeringarna är både regelstyrda och kopplade till teknisk utveckling och hållbarhetsinitiativ. De större planerade investeringarna de kommande åren inkluderar uppgraderingar av ILS, DME och NDB, utbyte av delar av ljusanläggningen, färdigställande av förrådsbyggnader och hangar, eventuella markförvärv kopplade till framtida utveckling, utbyte av fordon samt investeringar i hållbara lösningar såsom solceller och batterilager. Finansieringen kan ske via nyupplåning eller investeringsstöd, beroende på bolagets ekonomiska situation.

Utveckling långfristiga lån

Utvecklingen av långfristiga lån förväntas öka under prognosperioden till följd av de omfattande investeringar som planeras de kommande åren. För att genomföra uppgraderingar av flygplatsens anläggningar och utrustning på ett hållbart och effektivt sätt kommer bolaget sannolikt att behöva uppta nya långfristiga lån. Kommunal borgen är ännu inte fastställd, men processen pågår.

Detta är en viktig förutsättning för att finansiera större projekt. Det säkerställer även flygplatsens roll som samhällsviktig infrastruktur på lång sikt.

Soliditet och soliditetsutveckling

Soliditeten väntas minska de kommande åren till följd av stora investeringar och osäkra intäkter. Nyupplåning kan bli nödvändig, och kommunal borgen är under beredning som en viktig

förutsättning. Ägarstöd och extern finansiering bedöms fortsatt avgörande för bolagets långsiktiga stabilitet.

KB Älvhögsborg

Belopp i mkr	Bokslut 2024	Prognos 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
RESULTATBUDGET					
Verksamhetens intäkter	78	83	86	88	91
Verksamhetens kostnader	-55	-60	-62	-64	-66
Avskrivningar	-14	-16	-16	-16	-16
Finansnetto	-4	-5	-4	-4	-5
Resultat efter finansiella poster	5	3	4	4	4
BALANSBUDGET					
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar	248	235	222	208	195
Omsättningstillgångar	20	22	27	31	36
Summa tillgångar	267	257	248	240	231
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR, SKULDER					
Eget kapital	30	32	35	38	42
Obeskattade reserver	8	8	8	8	8
Avsättningar					
Skulder	229	217	205	193	181
- Långfristiga skulder	195	183	171	159	147
- Kortfristiga skulder	34	34	34	34	34
Summa eget kapital, avsättningar, skulder	267	257	248	240	231
INVESTERINGAR					
Årets investeringar (brutto)	22	3	3	3	3
FINANSIELLA NYCKELTAL					
-Soliditet %; EK/Tillgångar	13,7	14,9	16,6	18,6	20,7
-Resultat i förhållande till EK %; Resultat efter finansiella poster/eget kapital	15,0	7,8	10,3	10,6	9,9

Uppgifter om namn på ordförande, vice ordförande och VD/chef

Ordförande: Louise Brodd
 Vice ordförande: Stefan Björkenstam
 VD: Håkan Engström

Bolagets huvudsakliga uppgift är att driva och utveckla bad-, sport- och friskvårdsanläggningen Arena Älvhögsborg. Företaget driver sedan 2015 även en friskvårdsfilial med sjukgymnastikverksamhet på Innovatum och sedan hösten 2024 ytterligare en filial på Kronogårds torg. Fastighet där huvudfilialen finns ägs av bolaget, medan filialerna hyrs av Kraftstaden respektive Eidar.

Ägare till kommanditbolaget är Trollhättans Stad och PEAB Projektutveckling Väst AB. Trollhättans Stad är komplementär, dvs. ytterst ansvarig för bolagets förpliktelser. Den kommunala uppdragsersättningen för år 2025 uppgår till 34,4 (32,4) Mkr.

Ekonomisk utveckling 2025–2028

Resultatutveckling

Generellt väntas en omsättnings- och kostnadsökning om 3% årligen. Den nya anläggningen på Kronogården förutsätts bidra till intäktsökning tillsammans med en taxe- och avgiftsuppräknings som motsvarar kostnadsuppräknings (inflation). Uppdragsersättning från Trollhättans Stad är i matris

uppräknad 2,5% årligen på totalbelopp. Resultat före bokslutsdispositioner förväntas öka från 2,5 Mkr (prognos-25) till 4,1 Mkr (prognos-28).

Investeringar

Inga större investeringar beräknas 2026–2028 och förväntas uppgå till ca 2,5 Mkr (i form av ersättningsinventarier) årligen och där ungefär lika mycket försvinner i färdigavskrivna tillgångar. Under 2025 beräknas investeringar uppgå till 3,2 Mkr (bl a Belysning Entrehall och plank Beachsport, samt ersättningsinventarier).

Finanskostnader

Ingen nyupplåning planeras under perioden. Amortering på lån fortsätter med nuvarande takt, dvs 12 Mkr/ år. I balansräkningen räknas kommande års tänkta amorteringstakt som kortfristig skuld. Under perioden förväntas bolagets likviditet öka (se omsättningstillgångar), vilket också ev. kan medge extra amorteringar i låneportfölj.

Total låneskuld uppgår vid ingången av 2025 till 207,4 Mkr. Vid utgången av 2028 beräknas denna uppgå till 159,4 Mkr.

Lån om 10 Mkr resp. 81 Mkr skrivs om sep resp. okt-25 (nuv. 2,67%), samt lån om 74 Mkr skrivs om okt-27 (nuv 0,99%), vilket ökar total räntekostnaden del av 2027 samt 2028 och framåt. Budgetsiffra på omtecknade lån 3,0%. Övriga delar i låneportfölj ligger f.n rörligt (budget 2,5%). Det lån som upptogs 2010 i samband med om- och tillbyggnad Entrehall, reception och utebad (ursprungligen 102 Mkr) blir färdig amorterat under hösten 2025.

Soliditet/ soliditetsutveckling

I takt med att Balansomslutning minskar och EK ökar (post obeskattad reserv förutsätts oförändrad) ökar soliditeten under perioden från prognosticerade 14,9% (2025) till 20,8% (2028).

Kunskapsförbundet Väst

Belopp i mnkr	Bokslut 2024	Prognos 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
RESULTATBUDGET					
Verksamhetens intäkter	786	778	798	813	827
Verksamhetens kostnader	-783	-767	-801	-819	-835
Avskrivningar	-7	-7	-7	-7	-7
Finansnetto	1	0	0		-1
Resultat efter finansiella poster	-3	4	-10	-13	-16
BALANSBUDGET					
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar	20	18	16	14	12
Omsättningstillgångar	305	314	312	310	304
Summa tillgångar	325	332	328	324	316
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR, SKULDER					
Eget kapital	31	35	25	12	-4
Obeskattade reserver	0	0	0	0	0
Avsättningar	76	78	78	79	82
Skulder	218	218	225	231	238
- Långfristiga skulder	0		0		
- Kortfristiga skulder	218	218	225	231	238
Summa eget kapital, avsättningar, skulder	325	331	328	322	316
INVESTERINGAR					
Årets investeringar (brutto)	4	5	5	5	5

FINANSIELLA NYCKELTAL					
-Soliditet %; EK/Tillgångar	9,5	10,6	7,6	3,7	-1,3
-Resultat i förhållande till EK %; Resultat efter finansiella poster/eget kapital	-9,7	11,4	-40,0	-108,3	400,0

Styrning och ledning

Ordförande:	Mikael Arvemark
Vice ordförande:	Madelaine Carlsson
2:e vice ordförande:	Maud Bengtsson
Förbundsdirektör:	Maria Hildefors

Verksamhetsbeskrivning

Kunskapsförbundet Väst är ett kommunalförbund som ansvarar för den kommunala gymnasie- och vuxenutbildningen som bedrivs i Trollhättan och Vänersborg. Inom vuxenutbildningen återfinns också utbildningar som helt eller delvis finansieras genom statsbidrag, såsom yrkesutbildningar och lärlingsutbildningar. Det bedrivs också yrkeshögskoleutbildningar (YH) och nationell yrkesutbildning (NY), vilka är statligt finansierade och regleras av MYH – Myndigheten för yrkeshögskola.

Resultat och resultatutveckling

2024 var ett tufft år och förbundet har gjort neddragningar för att ha en budget i balans under 2025. Under 2026-2028 förväntas en försämrad resultatutveckling och förbundets prognos visar underskott. Det finns flera orsaker till underskottet.

Enligt uppgifter från medlemskommunerna kommer antalet elever som går anpassad gymnasieskola att öka de kommande åren vilket leder till ökade kostnader för Kunskapsförbundet.

Finansieringen av Sfi har sedan Kunskapsförbundets bildades hanterats genom uppdragsavtal mellan förbundet och Trollhättans Stad och Vänersborgs kommun. Under flera år har efterfrågan på Sfi-utbildning överstigit det antal platser uppdragsavtalen möjliggjort. I oktober 2022 startade en folkhögskola Sfi-undervisning i Trollhättan och antalet elever har sedan dess ökat markant. Utöver detta har Högskolan Väst kraftigt ökat antalet internationella studenter som också kan ha rätt till Sfi-utbildning. Enligt Högskolan Väst förväntas ännu fler internationella studenter kommande åren.

Sfi-utbildningen är rättighetslagstiftad vilket innebär att en behörig sökande inte kan nekas utbildning. Det ökade behovet har lett till att uppdragsavtalen under 2025 utökats med 7 700 tkr men det finns inga beslut om finansiering för åren 2026-2028. Prognosen är att uppdragsavtalen behöver utökats med 8 200 tkr under 2026.

Politiska förändrings- och reformförslag som påverkar Kunskapsförbundets verksamheter kommer i en jämn ström. För gymnasieskolan och vuxenutbildningen har flera utredningar utmynnat i reformer som helt eller delvis ska genomföras under de närmaste åren och nya utredningar kommer att vara klara under 2025. Det är troligt att de olika förändringarna kommer att påverka förbundets verksamhet och ekonomi men det är osäkert i vilken omfattning och hur de ska finansieras.

Här beskrivs ett exempel på konsekvenser vid förändringar. Inför 2025 har Skollagen förändrats och nu ska arbetsmarknadens behov vägas in vid planering och dimensionering av utbildning. Idag är det stor brist på arbetskraft inom många branscher och fler elever förväntas därför gå yrkesprogram. Redan under hösten 2024 syntes en ökning och den har fortsatt under 2025.

Kostnaden på yrkesprogrammen är högre än på de högskoleförberedande programmen. På ett yrkesprogram behövs fler lärare, större lokalytor och dyrare läromedel. När fler elever går yrkesprogram kommer den genomsnittliga kostnaden för alla gymnasieelever öka även om det totala antalet elever på skolorna är oförändrat. Hur detta ska finansieras är idag oklart.

Det har varit och är utmanande att under flera år i rad anpassa kostnaderna till den tilldelade budgeten och verksamheterna har nu kommit till en nivå där det är mycket svårt att fortsätta göra neddragningar utan att kvaliteten försämras, särskilt som Kunskapsförbundet sedan tidigare har en

låg lärartäthet på gymnasiet jämfört med rikssnittet för kommunal verksamhet. De senaste årens höga inflation har också påverkat verksamheternas övriga kostnader, till exempel lokalkostnader, skolmat och läromedel.

Investeringar

Kunskapsförbundets investeringar består främst av möbler, läromedel och utrustning till gymnasieskolorna och vuxenutbildningen.

Utveckling långfristiga lån

Förbundet har inga lån och förväntas inte ha det framöver.

Soliditet och soliditetsutveckling

Soliditeten kommer minska under åren 2026–2028 på grund av de förväntade underskotten.